

Rapport 2025:5

Alt blir bra?

Koronapandemiens konsekvenser
for likestilling i arbeidslivet

Adrian Farner Rogne, Mirjam Wentzel og Kjersti Misje Østbakken

© Institutt for samfunnsforskning 2025
Rapport 2025:5

Institutt for samfunnsforskning

Munthes gate 31
Postboks 3233 Elisenberg
0208 Oslo

ISBN (digital): 978-82-7763-866-9

ISSN (digital): 1891-4314

www.samfunnsforskning.no

Innhold

Forord	5
Sammendrag	6
English summary	7
1 Innledning	8
2 Data og metode	12
Datakilder	12
Utvalg	13
Variabler	15
Metoder	19
Beregning av arbeidsmarkedsstatus og mobilitet	19
Beregning av inntektsforskjeller	20
Segregeringsmål	21
Beregning av lønnsforskjeller	22
3 Koronapandemiens påvirkning på arbeidsmarkedet	23
Ulik grad av eksponering i koronapandemien	27
Familiestatus og kjønn	30
Regresjonsanalyser	32
Kjønnsforskjeller i arbeidsmarkedsmobilitet i ulike kriser	39
Oppsummering – påvirkning på arbeidsmarkedet	47
4 Inntektsforskjeller i kriser	48
Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn gjennom tre kriser	48
Inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte gjennom tre kriser	57
Oppsummering – inntekt	64
5 Segregering i økonomiske kriser	65
Segregering etter kjønn gjennom tre kriser	65
Segregering etter innvandrerbakgrunn gjennom tre kriser	69
Betydningen av innvandring for kjønnssegregering	73
Oppsummering – segregering	77
6 Koronapandemien og sykefravær	79
Forskjeller i sykefravær	79
Sykefraværsforskjeller i koronapandemien	81
Oppsummering – sykefravær	83

7 Arbeidstid og timelønn i økonomiske kriser	84
Utviklingen i arbeidstid	84
Kriser og arbeidstid	86
Oppsummering – arbeidstid	89
Utviklingen i lønnsforskjeller	89
Kriser og lønnsforskjeller	91
Oppsummering – lønnsforskjeller	94
8 Oppsummering og konklusjoner	95
Vedlegg	98
Litteratur	101

Forord

Denne rapporten er skrevet som en del av oppdraget «Langtidskonsekvenser av koronapandemien for oppvekst og likestilling» som er finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og ledet av Velferdsforskningsinstituttet NOVA. Rapporten undersøker om og på hvilken måte koronapandemien påvirket ikestillingen i arbeidslivet langs flere dimensjoner, blant annet kjønn og innvandringsbakgrunn, både separat og i samspill med andre forhold i arbeidslivet som handler om i hvor stor grad man var utsatt for smitte, om man var sterkt påvirket av smitteverntiltakene, eller om man kunne utføre arbeidet på hjemmekontor.

Vi studerer også forskjeller i inntekt, graden av segregering, sykefravær, arbeidstid og timelønn, og sammenligner utviklingen i forskjeller langs disse arbeidsmarkedsindikatorene under koronapandemien med utviklingen under tidligere økonomiske kriser.

Vi takker Elisabeth Ugreninov for gode kommentarer, tilbakemeldinger og for å på en god måte ha ledet hele prosjektet i havn. Vi takker også Ines Hardoy, som har kvalitetssikret rapporten, for gode kommentarer. Vi er også svært takknemlige for innspill fra Bufdir og setter pris på deres vilje til å justere kursen underveis.

Oslo, juni 2025

Sammendrag

Forfatter	Adrian Farner Rogne, Mirjam Wentzel og Kjersti Misje Østbakken
Tittel	Alt blir bra? Koronapandemiens konsekvenser for likestilling i arbeidslivet
Sammendrag	Denne rapporten undersøker hvordan koronapandemien påvirket likestillingen i arbeidsmarkedet, med fokus på forskjeller mellom kvinner og menn samt mellom innvandrere og den øvrige befolkningen. Den sammenligner også pandemien (2020–2022) med tidligere økonomiske kriser, som finanskrisen (2008–2009) og oljepriskrisen (2014–2016), for å vurdere om likestillingskonsekvensene var annerledes enn de fra mer tradisjonelle økonomiske kriser. Rapporten studerer en rekke arbeidsmarkedsforhold, inkludert overganger mellom arbeid, ledighet og inaktivitet, inntektsforskjeller, segregering, sykefravær, arbeidstid og timelønn. Dette gir en bred analyse av hvordan koronapandemien påvirket kjønnsforskjeller og etniske forskjeller i arbeidslivet. Den overordnede konklusjonen er at koronapandemien hadde små og kortvarige effekter på likestillingen i arbeidsmarkedet. Timelønnsforskjeller etter innvandrerbakgrunn har vist en nedgang siden 2017, men det er vanskelig å fastslå om dette skyldes pandemien. For områder som inntekt og sykefravær var endringene sammenlignet med tidligere kriser relativt små. Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn ble midlertidig redusert, mens segregering i arbeidsmarkedet endret seg lite. Samlet sett finner rapporten få tegn på at pandemien hadde store og vedvarende konsekvenser for ulikheter i arbeidsmarkedet.
Emneord	Koronapandemien, likestilling, innvandrere, økonomiske kriser, arbeidsmarkedsutfall

English summary

Author	Adrian Farner Rogne, Mirjam Wentzel and Kjersti Misje Østbakken
Title	Everything Will Be Fine? Assessing the COVID-19 Pandemic's Impact on Equality in the Labour Market
Summary	This report examines how the COVID-19 pandemic affected gender equality in the labour market, focusing on differences between men and women as well as between immigrants and non-immigrants. It also compares the pandemic (2020–2022) to previous economic crises, such as the financial crisis (2008–2009) and the oil price crisis (2014–2016), to assess whether the equality impacts were different from those of more traditional economic downturns. The report studies various labor market outcomes, including transitions between employment, unemployment, and inactivity, income disparities, segregation, sick leave, working hours, and hourly wages. By analysing these factors, the report provides a comprehensive analysis of how the COVID-19 pandemic influenced gender and ethnic differences in the labour market. The overall conclusion is that the COVID-19 pandemic had small and short-lived effects on equality in the labour market. Hourly wage differences by immigrant background have shown a decline since 2017, but it is difficult to determine whether this is due to the pandemic. For areas such as income and sick leave, the changes were relatively minor compared to previous crises. The wage differences between men and women were temporarily reduced, while segregation in the labour market changed little. Overall, the report finds few indications that the pandemic had significant and lasting impacts on labour market inequalities across gender and immigration status.
Index terms	COVID-19 pandemic, gender equality, immigrants, economic crises, labour market outcomes

1 Innledning

Den raske spredningen av covid-19 i februar og mars 2020, og nedstengningene og de strenge smittevernstiltakene som fulgte, førte med seg store endringer for svært mange verden over. Koronapandemien var først og fremst en helsekrise der det viktigste var å få kontroll på smitten, men tiltakene førte også med seg sosiale og økonomiske konsekvenser, både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

For Norges del brakte pandemien og smitteverntiltakene med seg et kraftig økonomisk tilbakeslag, der den registrerte arbeidsledigheten nær firedoblet seg i løpet av noen uker (NOU 2021:6). Særlig tjenestenæringene ble hardt rammet, og nedstengningene førte til en kraftig reduksjon i sysselsettingen og en tilsvarende kraftig vekst i antall arbeidsledige og permitterte i mars 2020 (Bratsberg et al., 2020; Sletten et al., 2020).

Generelt er det slik at økonomiske kriser, som for eksempel finanskrisen eller oljepriskrisen, rammer menn hardere i starten. Dette skjer fordi det i en typisk økonomisk krise er den mest konjunkturutsatte delen av arbeidsmarkedet som først opplever redusert aktivitet og dermed økt arbeidsledighet. Dette er stort sett mannsdominerte næringer og yrker. Koronapandemien var annerledes, nettopp fordi også kvinneedominerte bransjer, for eksempel hotell-, restaurant- og serveringsbransjen, samt deler av vare- og detaljhandelen og andre tjenesteytende næringer ble stengt ned i perioder gjennom pandemien (Albanesi & Kim, 2021). Dette gjør sammenligninger mellom pandemiutbruddet og den første fasen av tidligere økonomiske kriser særlig relevant.

Etter den første nedstengningen fulgte det perioder med smitteverntiltak som påvirket ulike grupper i samfunnet forskjellig. Konsekvensene av tiltakene var asymmetriske, på den måten at etterspørselen etter ulike typer av arbeidskraft, arbeidshverdagen til arbeidstakere og privatøkonomien til husholdninger og individer ble påvirket ulikt. For eksempel var mer enn 20 prosent av dagpenge-søknadene i mars 2020 fra ansatte i varehandelen – en stor næring i norsk økonomi. Sett ut fra antall ansatte totalt var det overnattings- og serveringsvirksomhetene som ble rammet aller hardest av permitteringer og oppsigelser. Over halvparten av de ansatte søkte om dagpenger i løpet av mars 2020 (NOU 2021:6).

Samtidig som en stor andel sysselsatte i det norske arbeidsmarkedet ble permittert eller arbeidsledig, opplevde noen yrkesgrupper at de fikk mer å gjøre.

Dette var særlig tydelig innenfor helsevesenet, men også andre yrkesgrupper fikk mer å gjøre. Noen eksempler er lærere, som fikk økt arbeidsbelastning, og en rekke forvaltningsvirksomheter. Blant dem som beholdt jobben, opplevde mange også svært store endringer i arbeidshverdagen. For eksempel var pålagt hjemmekontor et av tiltakene for å redusere smitten i samfunnet (NOU 2021:6).

En generell bekymring i starten av pandemien var at de umiddelbare negative effektene på arbeidsmarkedet skulle bli varige. Arbeidsledighet innebærer et tap for den enkelte og et tap for samfunnet. Dersom ledigheten blir langvarig som følge av redusert etterspørsel i arbeidsmarkedet, kan dette bidra til å forringe kompetansen til den enkelte. I tillegg vet vi at ledighet kan gi langvarige konsekvenser for karriere- og lønnsutvikling (Filomena, 2024).

Forskningen som er gjort på arbeidsmarkedskonsekvenser av koronapandemien i Norge, har vist at pandemien førte til en kraftig reduksjon i sysselsettingsandelene og en tilsvarende økning i ledigheten (Alstadsæter et al., 2022; Barth et al., 2021). Den forholdsvis raske gjenåpningen førte til at svært mange fikk tilbake jobbene sine, og det var også økt etterspørsel etter arbeidskraft i noen sektorer i økonomien. Sammen med redusert arbeidsinnvandring som følge av pandemien kom vi i en situasjon der arbeidsmarkedet var i ubalanse ved at etterspørselen etter arbeidskraft var høyere enn tilbudet, særlig innenfor noen spesifikke bransjer (Barth et al., 2022).

Selv om krisen rammet bredt, så var ikke konsekvensene jevnt fordelt. Blant andre Bratsberg et al. (2020) og Alstadsæter et al. (2022) viser at konsekvensene av koronapandemien hadde en tydelig sosial gradient, der ansatte i de dårligst betalte jobbene var særlig utsatt for å miste jobben. Arbeidstakere med lav utdanning og en lavinntektsfamiliebakgrunn hadde også høyere risiko for oppsigelser og permitteringer (Bratsberg et al., 2020). Innvandrere ble hardere rammet enn norskfødte, og det ble vanskeligere for unge å komme inn på arbeidsmarkedet (Alstadsæter et al., 2022). I tillegg viste (Barth et al., 2021) at antall stillingsutlysninger til yrker som i stor grad sysselsetter unge arbeidstakere, falt kraftigere enn antall stillingsutlysninger til andre yrker, og nedgangen var særlig kraftig for yrker med lav utdanning. Etter gjenåpningen økte etterspørselen etter arbeidskraft også i disse delene av arbeidsmarkedet, men den nådde ikke opp til nivået fra før pandemien i løpet av 2020.

Likestilling var ikke et framtrедende tema i håndteringen av pandemien eller i koronakommisjonenes rapporter. Likevel var det bekymring for om pandemien og dens konsekvenser var et tilbakeslag for likestillingen. For det første rammet tiltakene deler av arbeidsmarkedet som sysselsetter en høy andel kvinner, både som følge av nedstengninger og smittevernstiltak og som følge av økt arbeidsbelastning i for eksempel helsevesenet, skoleverket m.m.

For det andre var hjemmekontor utbredt, og i kombinasjon med stengte barnehager og skoler, og i perioder også begrensede tilbud for barnetilsyn utenfor hjemmet, var det en bekymring for at mer tid brukt på omsorgsoppgaver i hjemmet som følge av koronapandemien skulle føre til dårligere karriereutvikling og/eller økt tilbaketrekning fra arbeidsmarkedet, særlig blant kvinner. Siden flere aktiviteter ble flyttet inn i hjemmet under pandemien, brukte mange familier mer tid på barnepass og oppfølging av skolearbeid og fritidsaktiviteter i enn ellers. Halrynjo og Kitterød (2023) finner betydelige endringer i tid brukt på omsorgsoppgaver under koronapandemien, både blant mødre og fedre. Internasjonale studier, blant annet fra USA, peker på at manglende tilgang på barnetilsyn utenfor hjemmet medvirket til at kvinner trakk seg ut av arbeidsmarkedet under pandemien (Albanesi & Kim, 2021).

Dermed bidro både forhold på etterspørselssiden (nedstengning og smitterisiko) og det at mødre reduserte sitt arbeidstilbud som følge av manglende tilgang på barnehage og skole, til redusert sysselsettingsandel blant kvinner. Et viktig spørsmål er om vi kan finne tilsvarende respons i kvinners arbeidstilbud og sysselsetting i Norge. Teigen og Østbakken (2024) viser at selv om sysselsettingsandelen blant kvinner falt, er det lite som tyder på at pandemien førte til redusert yrkesdeltakelse blant kvinner.

Flere tidligere studier har undersøkt virkningene av koronapandemien på sosioøkonomiske forskjeller mellom kvinner og menn og mellom majoritetsbefolkningen og ulike etniske minoritetsgrupper i andre land. Flere av disse finner tegn til at pandemien rammet kvinners utfall på arbeidsmarkedet hardere enn menns (Alon et al., 2020; Flor et al., 2022). Resultatene er imidlertid ikke entydige. Milovanska-Farrington (2021) finner for eksempel negative effekter på sysselsetting blant minoriteter relativt til majoriteten i USA, men ikke for kvinner relativt til menn, og finner heller ikke økt inntektsulikhet etter kjønn eller minoritetsstatus. Det er derfor relevant å studere hvordan dette slo ut i Norge.

I denne rapporten undersøker vi hvordan koronapandemien påvirket likestillingen i arbeidsmarkedet. I tillegg til forskjeller mellom kvinner og menn studerer vi også forskjeller mellom innvandrere og den øvrige befolkningen. Vi studerer også koronapandemien sammenlignet med andre, relativt nylige økonomiske kriser – finanskrisen og oljepriskrisen – for å undersøke om likestillingskonsekvensene av pandemien var annerledes enn konsekvensene av mer tradisjonelle økonomiske nedturer.

Rapporten er organisert som følger: I kapittel 2 beskriver vi datakildene våre, utvalgsavgrensinger vi gjør, variabeldefinisjonene våre og metodene vi benytter. I kapittel 3 gir vi et overordnet bilde av hvordan koronapandemien påvirket arbeidsmarkedet generelt, med et fokus på overganger mellom arbeid, ledighet

og inaktivitet. I kapittel 4 studerer vi hvordan koronapandemien påvirket inntektsforskjellene mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte. Vi sammenligner med utviklingen i tidsperioder med nylige økonomiske kriser: finanskrisen og oljepriskrisen. Kapittel 5 tar for seg segregeringen i arbeidsmarkedet. Her undersøker vi om graden av kjønnssegregering og etnisk segregering i yrker og næringer endret seg under pandemien og tidligere kriser. I kapittel 6 fokuserer vi på endringer i sykefravær under koronapandemien og forsøker å svare på om kjønnsforskjellene og forskjellene mellom innvandrere og norskfødte i legemeldt sykefravær endret seg som følge av en global helsekrise. Kapittel 7 ser nærmere på forskjeller i arbeidstid og timelønn. Vi undersøker her om koronapandemien medførte økte eller reduserte forskjeller i arbeidstid og timelønn etter kjønn og innvandrerbakgrunn. Til slutt gir vi en overordnet oppsummering og konklusjon i kapittel 8.

2 Data og metode

I analysene benytter vi koblede administrative registerdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for perioden 2006–2022 med informasjon om individkjennetegn som alder, kjønn og innvandrerbakgrunn, familiesituasjon, arbeidsmarkedstilknytning, trygdestatus, detaljerte opplysninger om arbeidsforhold, inntekt, lønn, arbeidstid og yrke, samt sykefravær.

I analysene studerer vi et bredt sett av utfall og benytter derfor ulike grunnlagsdata. Noen datakilder gir svært detaljert og hyppig oppdatert informasjon om de registrerte, som for eksempel data om arbeidsforhold, som registreres månedlig. Andre kilder, som data om sykefravær, er kvartalsvise, og noen baserer seg på årlig informasjon, for eksempel informasjon om inntekt basert på skattemeldingen. Fra forløpsdatabasen for trygd (FD-trygd), som gir informasjon om trygdeytelser og pensjon, har vi forløpsdata. Det vil si at vi kjenner datoen for når individet startet opp sitt trygde- eller pensjonsforløp, og eventuelt når det ble avsluttet. I tillegg har vi både tidsfast og tidsvarierende informasjon om individer. Eksempler på dette er henholdsvis kjønn, alder, innvandringsstatus, og bostedskommune, sivilstatus og antall barn. Alle individer og bedrifter/foretak har unike anonymiserte identitetsnumre slik at vi kan følge enheter over tid og koble på relevant informasjon fra ulike registre. Vi omtaler datakilder, avgrensninger på analyseutvalget og variabeldefinisjoner nedenfor. For å forenkle framstillingen av resultatene noe inkluderer vi ikke detaljert beskrivende statistikk for de mange utvalgene som inngår i denne rapporten.

Datakilder

Dataene vi benytter, kommer fra flere datakilder og dekker en lang tidsperiode, fra 2006 til 2022. I dette tidsrommet har det vært endringer i regelverk, ordninger, definisjoner, standarder og registreringspraksis som gjør at vi får brudd i tidsseriene og noen utfordringer med konsistens over tid. Noen brudd kan vi minimere konsekvensene av ved å bearbeide data, men en slik bearbeiding åpner muligheten for at vi innfører målefeil. Vi velger ulike strategier i forbindelse med slike databrudd slik at bruddene og eventuelle innføringer av målefeil skal ha minst mulig å si for våre analyser, og vi har gjennomført en rekke kvalitetssjekker og robusthetsanalyser for å sikre at disse forholdene ikke påvirker resultatene våre.

I to tilfeller har vi valgt å markere brudd i dataene istedenfor å forsøke å harmonisere dem over tid. For det første ble Standard for næringsgruppering (SN), også kalt NACE¹-koder, endret fra og med 2008 fra SN2002 til SN2007. Dette markerer vi som et brudd i tidsseriene. For det andre har vi to kilder til informasjon om arbeidsforhold. Fra 2006 til 2014 hentes denne informasjonen fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret, omtalt i mer detalj nedenfor), der arbeidsforhold ble registrert ved oppstart og eventuelle endringer ble registrert underveis², mens innføringen av A-meldingen (A-ordningen) førte til at arbeidsgivere ble pålagt å registrere denne informasjonen månedlig. På grunn av endringer i hvilke arbeidsforhold som skulle registreres, hvilke opplysninger som skulle registreres, og rapporteringspraksis, fikk vi et stort brudd i dataseriene mellom 2014 og 2015, i tillegg til at kvaliteten på registreringen ble bedre fra 2015 til 2016. Dette påvirker sammenlignbarheten mellom 2014 og 2015/2016 og markeres med et brudd i tidsseriene.

Tabell 2-1 gir en oversikt over datatyper, datakilder, tidsperioder og detaljnivå.

Tabell 2-1. Data og datakilder

Data	Register/kilde	Oppdatering
Kjønn, fødselsår, innvandrerbakgrunn	Folkeregisteret	Faste kjennetegn
Barn og sivil status	Folkeregisteret	Årlig (per 1. januar)
Utdanning	Nasjonal utdanningsdatabase	Årlig (per 1. oktober)
Bostedskommune	Folkeregisteret	Årlig (per 1. januar)
Informasjon om jobb: arbeidstid, lønn, yrke, næring	Aa-registeret	Månedlig 2006–2014. (benytter kun november i analyser av lønn og arbeidstid)
Informasjon om jobb: arbeidstid, lønn, yrke, næring	A-meldingen	Månedlig 2015–2022. (benytter kun november i analyser av lønn og arbeidstid)
Sykefravær og antall arbeidsdager	Sykemeldingsregisteret (Nav) og A-meldingen (arbeidsdager)	Sykemeldingsregisteret: kvartalsvis. A-meldingen: månedlig (2015–2022)
Inntekt	Skattemeldingen	Årlig (hele året) 2006–2020
Arbeidssøkere	FD-trygd	Forløp (kontinuerlig)

Utvalg

Utgangspunktet for analysene våre er alle bosatte per 1.1. hvert år i perioden 2006–2021/22 i alderen 18–67 år. Vi inkluderer alle som har registrert bostedskommune hvert år. Det betyr at vi utelater individer som ikke er registrert med bostedskommune per 1. januar, for eksempel personer på midlertidig

1 Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne

2 Det ble også gjennomført årlige kontroller for å fjerne inaktive arbeidsforhold. Dette skjedde i mai hvert år.

arbeidsopphold i Norge. For enkelte analyser gjør vi ytterligere avgrensinger. Særlig gjelder dette analyser av forhold i arbeidslivet, der vi kun kan studere individer som er i jobb.

Arbeidsmarkedsstatus

I analysene av arbeidsmarkedsstatus og overganger mellom ulike statuser inkluderer vi alle individer mellom 18 og 67 år med registrert bostedskommune. Vi kobler månedlig informasjon om arbeidssøkerstatus fra FD-trygd sammen med informasjon om registrerte arbeidsforhold fra Aa-registeret og A-ordningen for perioden 2006–2021. Legg merke til at denne delen av analysen mangler 2022-årgangen siden det er en forsinkelse i oppdateringen av arbeidssøkerregisteret. Siste årgang der er 2021.

Inntekt

I analyser av inntektsforskjeller inkluderer vi alle individer mellom 18 og 67 år med registrert bostedskommune som også har gyldig informasjon om inntekt. For hvert inntektsmål ekskluderer vi observasjonene med de høyeste og laveste 0,5 prosentene av inntektene hvert år. Dette gjør vi for å unngå at noen få ekstremverdier får stor innvirkning på resultatene våre.

Segregering

I analyser av segregering i arbeidsmarkedet benytter vi data om hovedarbeidsforholdet til sysselsatte i alderen 18–67 år som har kontantlønn høyere enn 0 kroner og gyldig informasjon om yrkes- og næringskoder, i «normale» og «maritime» jobber³. Vi inkluderer ett arbeidsforhold per individ per måned.

Sykefravær

Data om sykefravær har vi kun for perioden 2015–2022. Her inkluderer vi alle arbeidsforhold for hvert individ for å få et mest mulig dekkende bilde av det totale sykefraværet. Vi avgrenser til sysselsatte i alderen 18–67 i «normale» og «maritime» jobber. Vi ekskluderer observasjoner der vi mangler informasjon om arbeidsgivers løpenummer eller informasjon om tidspunktet for starten på arbeidsforholdet. All informasjon aggregeres opp til informasjon på kvartalsnivå.

Arbeidstid og timelønn

Vi har valgt å avgrense utvalget på samme måte i analysene av arbeidstid og i analysene av timelønn. Dette er gjort for å forenkle framstillingen og tolkningen av analysene. Analysene inkluderer kun hovedarbeidsforholdet for personer som

3 A kun inkludere «normale» og «maritime» arbeidsforhold innebærer i praksis å utelate forhold med forenklet oppgjørsordning, frilansere/oppdragstakere, styremedlemmer, folkevalgte, tillitsvern, utbetaling til fosterforeldre, støttekontakter og avlastere, omsorgslønn, pensjoner, dekning fra lønnsgarantiordning og konkursbo, arbeidstreningstiltak for yrkeshemmede når lønnen er definert som mottak av oppmuntringspenger, og betaling fra andre typer ytelser uten ansettelsesforhold.

er registrert med et aktivt, lønnet arbeidsforhold i november. Utvalget er videre avgrenset til individer mellom 18 og 67 år som er registrert bosatt i en kommune ved inngangen til året. For å håndtere urealistiske ekstremverdier har vi også ekskludert de observasjonene med de 0,5 prosent høyeste og 0,5 prosent laveste timelønnene hvert år. Før 2015 inneholdt dataene for avtalt arbeidstid verdier mellom 4 og 60 timer. Etter 2015 inneholder de verdier mellom 1 og 54 timer. Vi har derfor kuttet ut et fåtall observasjoner med arbeidstid under 4 timer og over 54 timer for å gjøre disse tidsseriene mer sammenlignbare. November er valgt fordi dette er standard tidspunkt for måling av lønn i norsk statistikk og grunnlaget for dataene fra Aa-registeret.⁴

Variabler

Alder

Alder er definert som alder ved inngangen til året, altså antall fylte år den 1. januar.

Kjønn

Vi benytter kategoriseringen etter kjønn fra folkeregisteret.

Innvandrerbakgrunn

En person defineres som innvanderer hvis vedkommende er født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre. Øvrige defineres som norskfødte.⁵

Utdanning

Utdanningsnivå er definert som første siffer i individets NUS-kode (Norsk standard for utdanningsgruppering).

Barn

Vi inkluderer en indikator for om individet har egne barn under 18 år. Barns alder er definert ut fra antall fylte år ved inngangen til året (1. januar). De som ikke har barn under 18 år, enten fordi de ikke har barn, eller at de har eldre barn, kategoriseres som «uten barn», mens de som har barn under 18 år, er kategorisert som «med barn».

4 Dette bidrar samtidig til at disse resultatene ikke er identiske med resultater publisert i en tidligere ISF-rapport om lønnsforskjeller (Hoen, M. F., Reisel, L., Rogne, A. F. & Salvanes, K. V. (2024). Ulik lønn for likt arbeid? Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, 2015–2022. *Rapport–Institutt for samfunnsforskning*, der lønn ble målt som et gjennomsnitt for perioden februar–mai. I tillegg til måletidspunkt skiller analysene presentert her seg fra analysene i ibid. på følgende måte: Våre analyser betinger utvalget på at individene er registrert bosatt i en kommune ved begynnelsen av året. Våre analyser inkluderer kun hovedarbeidsforhold, ikke alle ordinære og maritime arbeidsforhold. Vi håndterer ekstremverdier ved å ekskludere de høyeste og laveste 0,5 prosentene av utvalget, mens Hoen et al. benytter en annen metode. Vi fjerner observasjoner med under 4 timer og over 54 timer avtalt arbeidstid. Vi avgrenser utvalget til individer mellom 18 og 67 år ved begynnelsen av året, mens Hoen et al. bruker en litt annen aldersavgrensning.

5 Norskfødte inkluderer derfor også noen personer som ikke er født i Norge: utenlandsadopterte og utenlandsfødte med minst en norsk forelder.

Sivil status

Sivil status er basert på SSBs kategorisering⁶. For å forenkle framstillingen slår vi sammen kategorier. De som er registrert som gifte / registrerte partnere eller med en samboer, er kategorisert i gruppen «par», mens øvrige er i gruppen «singel».

Arbeidsmarkedsstatus

1. Sysselsatt inkluderer dem som er registrert med et aktivt arbeidsforhold i Aa-registeret eller A-ordningen, og som ikke samtidig er registrert med en midlertidig eller permanent trygdeytelse eller alderspensjon.
2. Arbeidssøker inkluderer dem som er registrert som ordinære arbeidssøkere; helt ledige, andre ordinære arbeidssøkere, andre registrert i Arena og andre som er registrerte arbeidssøkere og mottar tjenester/støtte fra Nav. Personer med nedsatt arbeidsevne og personer på tiltak som er registrert i arbeidssøkerregisteret, er ekskludert fra gruppen ordinære arbeidssøkere i våre analyser. Personer som er registrert som både arbeidssøkere og med en jobb og/eller som mottaker av en trygdeytelse, defineres ikke som arbeidssøker, men vil ha en av de to andre arbeidsmarkedsstatusene.
3. Utenfor arbeidsstyrken omfatter alle som ikke er registrert som sysselsatte lønnstakere eller som arbeidssøkere. Dette inkluderer personer på midlertidige og permanente trygdeytelser og pensjon, personer som er i utdanning, og øvrige som ikke er registrert i hverken trygdesystemet eller utdanningssystemet.

Inntekt

For å analysere inntektsforskjeller bruker vi registerdata fra inntektsregisteret, der vi har informasjon om ulike typer inntekt. I analysene bruker vi fem forskjellige inntektsmål, som gir oss et bredt bilde av inntektsforskjeller, og som bidrar til å synliggjøre betydningen av ulike inntektskomponenter for kjønnsforskjeller over tid:

1. Lønnsinntekt: kontantlønn, skattepliktige naturalytelser og syke- og fødselspenger
2. Yrkesinntekt: lønnsinntekter og netto næringsinntekter
3. Yrkes- og kapitalinntekt: yrkesinntekt, renteinntekt, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter
4. Samlet inntekt: yrkesinntekt, kapitalinntekt, samt skattepliktige og skattefrie overføringer

6 <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/19>

5. Samlet inntekt etter skatt: samlet inntekt, der utlignet skatt og negative overføringer er trukket fra

Alle våre inntektsmål justeres med konsumprisindeksen (2015) og måles deretter relativt til gjennomsnittsinntekten til norskfødte menn i hvert år. Videre ekskluderer vi ekstreme verdier for å redusere betydningen av eventuelle målefeil for resultatene våre (se delen om utvalg).

Deltid og arbeidsmarkedstilknytning

I analyser av inntektsforskjeller benytter vi en kategorisk variabel for å kontrollere for deltidsarbeid og arbeidsmarkedstilknytning. Denne variabelen måles i november hvert år i individets hovedarbeidsforhold⁷ og deles inn i fem grupper:

- kort deltid: 4–19,9 timer per uke
- lang deltid: 20–29,9 timer per uke
- fulltid: 30 timer eller mer per uke
- øvrige med et arbeidsforhold
- øvrige uten et arbeidsforhold

Yrke og næring

I analyser av segregering på arbeidsmarkedet bruker vi informasjon om yrker og næringer. For næringer benytter vi de to første sifrene i SSBs standard for næringsgruppering. For yrker skiller vi mellom grovmaskede og finmaskede yrkeskoder. Grovmaskede yrkeskoder svarer til de første to sifrene i koden fra Standard for yrkesklassifisering (STYRK). Finmaskede yrkeskoder svarer til de første fire sifrene. Der dette er relevant, omkoder vi stillingskoder til yrkeskoder.

Sykefravær

Sykefraværsprosenten er definert som antall sykefraværsdagsverk (telleren) delt på antall arbeidsdager individet ville jobbet dersom vedkommende ikke var syk (nevneren).

Sykefraværsdagsverk (telleren) er definert av SSB, men i våre data har vi ikke tilgang til nevneren i sykefraværsprosenten. Denne har vi derfor beregnet på følgende måte: For gyldige arbeidsforhold i normale og maritime jobber (se ovenfor) beregner vi for hver måned antall dager individet var ansatt i jobben. Deretter trekker vi fra alle fridager og helligdager i perioden (vi kan ikke ta høyde for feriedager som ikke er fri- eller helligdager). Dette ganger vi opp med individets stillingsbrøk for å anslå antall fulle arbeidsdager individet ville arbeidet i fravær av sykefravær. Dette aggregeres så opp til kvartalsnivå, før vi deler telleren på nevneren.

⁷ Hvis individet har mer enn et arbeidsforhold i november, velges hovedarbeidsforholdet ut fra 1) høyest årlig lønn og 2) høyest arbeidstid.

Denne framgangsmåten, som må anses som et estimat, gir enkelte urealistiske verdier, for eksempel ved at sykefraværet for noen individer overstiger antall arbeidsdager eller antall dager i kvartalet. Dette løser vi på en forenklet måte ved å «toppkode» nevneren (antall arbeidsdager) til 120, slik at for individer som jobber mer enn 120 dager i kvartalet, justeres nevneren ned til 120 dager, og ved å toppkode det samlede sykefraværsmålet til 100, slik at ingen kan ha mer enn 100 prosent sykefravær. Resultatet er et mål som ligger svært tett opptil SSBs offisielle statistikk for legemeldt sykefravær.

Arbeidstid

For perioden 2006–2014 benytter vi avtalt arbeidstid per uke fra Aa-registeret. For enkelte person-arbeidsgiver-relasjoner er forventet arbeidstid oppgitt i intervaller. Da er disse kodet på følgende måte: 4–19,9 timer per uke er satt til 15 timer. 20–29,9 timer per uke er satt til 25 timer. 30 timer og mer per uke er satt til 37,5 timer. For perioden 2015–2022 benytter vi avtalt arbeidstid per uke fra A-meldingen.

Timelønn

Overgangen fra Aa-registeret til A-meldingen i 2015 innebærer at vi må beregne timelønn litt ulikt for periodene 2006–2014 og 2015–2022.

2006–2014: Vi beregner først årlig total kontantlønn per person og virksomhet. Dette brukes kun for å avgrense utvalget (se nedenfor). Vi beholder alle arbeidsforhold som er aktive i november i det aktuelle året, og fjerner observasjoner der kontantlønn er null. For hver person-arbeidsgiver-relasjon beholder vi deretter det arbeidsforholdet med høyest kontantlønn, eventuelt høyest avtalt arbeidstid dersom to eller flere arbeidsforhold har lik kontantlønn. For hvert individ beholder vi deretter det arbeidsforholdet som har høyest årlig total kontantlønn, eventuelt høyest avtalt arbeidstid dersom to eller flere arbeidsforhold har lik årlig total kontantlønn. I tilfeller der arbeidstid også er lik, beholder vi den første observasjonen av personen i datasettet, som kun dekker arbeidsforhold som er aktive i november. Arbeidstid er den registrerte avtalte arbeidstiden (se ovenfor).

2015–2022: Først beholder vi kun sysselsatte med lønn (sysselsettingsstatus 1a) i normale eller maritime arbeidsforhold (se ovenfor). Den sistnevnte restriksjonen ekskluderer ytelser som ikke er ansettelsesforhold, oppdrag og forenklede oppgjør. For hver måned beregner vi også summen av kontantlønn per individ og virksomhet per måned, uten avgrensningene nevnt ovenfor. Dette summerer vi til årslønn per person og virksomhet. For sysselsatte med lønn (sysselsettingsstatus 1a) i normale eller maritime arbeidsforhold sletter vi observasjoner der kontantlønn er null, eller der vi mangler informasjon om kontantlønn. For hver måned per person-virksomhet beholder vi det arbeidsforholdet med høyest kontantlønn, eventuelt høyest avtalt arbeidstid dersom to eller flere

arbeidsforhold har lik kontantlønn. Arbeidstid er den registrerte avtalte arbeidstiden. For hvert individ hver måned beholder vi deretter det arbeidsforholdet som har høyest årlig total kontantlønn, eventuelt høyest avtalt arbeidstid dersom to eller flere arbeidsforhold som er aktive den måneden, har lik årlig total kontantlønn. I tilfeller der arbeidstid også er lik, beholder vi den første observasjonen av personen i det månedlige datasettet. For analyser der data for begge periodene (både før og etter 2015) benyttes, bruker vi lønnsdata for november.

Alle år: Timelønn beregnes for alle år ved å dele kontantlønn på antall dager i arbeidsforholdet i måneden, gange med 7 og dele på antall arbeidstimer i uka. Deretter trimmes timelønna ved 0,5 og 99,5-prosentilen ved å slette de 0,5 prosentene av utvalget med høyest og lavest timelønn hvert år. Dette gjør vi for å unngå at ekstremverdier påvirker resultatene våre. Timelønn KPI-justeres til 2022-kroner. Merk at valget om å bruke 2022 (versus 2015 i inntektsanalysene) ikke har betydning for resultatene.

Metoder

I rapporten benytter vi ulike metoder avhengig av hvilke spørsmål vi studerer. I deler av rapporten benytter vi regresjonsanalyser for å studere forskjeller i utfall mellom grupper over ulike perioder i økonomiske kriser. Disse har litt ulike spesifikasjoner og tolkninger, derfor omtaler vi dem separat her. I tillegg beregner vi to mål på segregering som omtales her.

Beregning av arbeidsmarkedsstatus og mobilitet

I kapittel 3 undersøker vi kjønnsforskjellene i arbeidsmarkedsstatus og mobilitet gjennom de tre ulike økonomiske krisene vi ser på. Da estimerer vi en lineær regresjon der vi undersøker ulike utfall: om individet er sysselsatt, arbeidssøker eller utenfor arbeidsstyrken, og overgangene mellom ulike arbeidsmarkedsstatuser for hver økonomiske krise separat, og i ulike faser av krisen.

Vi estimerer følgende regresjon:

$$(1) \quad Y_{it} = \alpha + \sum_{\tau=1}^2 \beta_{\tau} * I(\tau) + \gamma I_i(k) + \sum_{s=1}^3 \delta_s * I(s) + \mu I_i(X_{it}) + \varepsilon_{it},$$

der Y_{it} er utfallsvariabelen (sysselsatt, arbeidssøker eller utenfor arbeidsstyrken) for individ i for periode t . Vi har observasjoner på individene hver måned i løpet av året. τ er en indikatorvariabel for hver av fasene i en krise (0 = før, 1 = under, 2 = etter). Videre, avhengig av modellens spesifikasjon, inkluderer vi en indikatorvariabel for kjønn, $I_i(k)$, som er lik 1 for kvinner og 0 for menn, en indikatorvariabel $I_i(s)$, der s er ulike familiestatuser: 0 = partner med barn, 1 = partner uten barn, 2 = singel uten barn, 3 = singel med barn. X_{it} inkluderer et sett med kontrollvariabler for alder og utdanning. I tillegg inkluderer vi interaksjoner

mellom de ulike krisefasene og kjønn, familiestatus og utdanning i enkelte av spesifikasjonene. ε_{it} er restleddet i regresjonsanalysen.

Med et slikt oppsett vil den estimerte koeffisienten for β_1 måle endringen i utfallet under krisen relativt til nivået før krisen, og β_2 måler endringen i utfallet etter krisen relativt til nivået før krisen. Tilsvarende vil den estimerte koeffisienten for δ_s måle forskjellen i utfallet for individer med familiestatus 1, 2 eller 3 relativt til individer som har familiestatus 0 (partner med barn). De estimerte koeffisientene på interaksjonene mellom kontrollvariabler og faser tillater at sammenhengen for de inkluderte kontrollvariablene kan variere mellom fasene av krisen. På den måten kan vi undersøke om kvinner og menn ble påvirket forskjellig i de ulike fasene av krisen. De estimerte koeffisientene på kvinnekdummyen for de to fasene av krisen måler dermed i hvilken grad kvinners sannsynlighet for å være sysselsatt, arbeidsledig eller utenfor arbeidsstyrken endres mer eller mindre enn menns.

Beregning av inntektsforskjeller

I kapittel 4 benytter vi regresjonsmodeller for å studere inntektsforskjeller mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte. Her bruker vi tre kontrollvariabler: alder, høyeste utdanningsnivå og en kategorisk variabel som måler deltid og arbeidsmarkedstilknytning (se variabeldefinisjoner ovenfor). Utdanningsnivå består av ni indikatorvariabler basert på Standard for utdanningsgruppering (NUS).

Analysene våre er todelt, der vi først beskriver hvordan inntektsforskjeller mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte har utviklet seg i perioden 2006 til 2022. Vi bruker lineær regresjon (OLS), med og uten kontroller, og estimerer forskjellen for hvert år separat som følger:

$$(2) \quad Y_{it} = \alpha + \beta_t * I_i(g) + \gamma_t X_{it} + \varepsilon_{it}$$

der Y_{it} er det aktuelle inntektsmålet, $I_i(g)$ er en indikator for hvilken gruppe vi sammenligner; enten kvinne eller innvandrer, og X_{it} er kontrollvariabler. ε_{it} er restleddet i regresjonsanalysen.

I den andre delen av analysen undersøker vi om kjønnsforskjellene i inntekt endret seg ulikt i koronapandemien sammenlignet med nylige økonomiske kriser som oljepriskrisen og finanskrisen. Vi undersøker med andre ord kjønnsforskjellene i inntekt år for år under og etter disse tre krisene, sammenlignet med året før krisene startet (baseåret). Vi estimerer følgende ligning:

$$(3) \quad Y_{it} = \alpha_t + \sum_{t=k, t \neq \text{baseår}}^{t=m} \beta_t (I_i(g) * \text{år}_t) + I_i(g) + \delta_t \text{år}_t + \gamma X_{it} + \varepsilon_{it}$$

For finanskrisen studerer vi perioden 2006–2011. 2006 settes som baseår og er dermed før-perioden. 2007 er et delvis kriseår, 2008–2009 er under krisen, og 2010–2011 er etter krisen. For oljepriskrisen er perioden før krisen 2012–2013 (baseår 2013), 2014 er delvis krise, 2015–2016 under krisen og 2017–2018 er etter krisen. For koronapandemien er førperioden 2018–2019 (baseår 2019), 2020–2021 er under krisen og 2022 etter krisen.

Med et slikt oppsett vil de estimerte koeffisientene for β_t i likning (2) og (3) måle forskjellen mellom kvinner og menn (og innvandrere og norskfødte) i hvert år, sammenlignet med forskjellen i baseåret. Koeffisienter og konfidensintervaller fra disse regresjonene omregnes til prosent ved å gange med 100.

Segregeringsmål

For å måle segregeringen i arbeidslivet før, under og etter ulike kriser beregner vi to ulike segregeringsmål, Duncan-indeksen (D) og Gini-koeffisienten (G). Vi inkluderer to ulike mål for å gjøre det lettere for lesere å sammenligne våre resultater med andre analyser. De to segregeringsmålene er beslektet, men kan gi litt ulike resultater. D gir et segregeringsmål basert på avstanden mellom hver observasjon og gjennomsnittet, mens G gir et segregeringsmål basert på avstanden mellom hver observasjon og alle andre observasjoner (James & Taeuber, 1985). Som i lønnsanalysene er segregeringsanalysene basert på to ulike datakilder: Aa-registeret fram til 2014 og A-meldingen fra 2015. Dette gir et brudd i tidsseriene som er viktig å være bevisst på når resultatene tolkes. Segregeringsmålene beregnes for hver enkelt måned mellom 2006 og 2024.

I analysene bruker vi to sett med grupper: enten kvinner og menn eller innvandrere og norskfødte.

D-indeksen måler om én gruppe er overrepresentert i yrker eller næringer sammenlignet med hvordan fordelingen ville vært ved jevn representasjon. Dette gjøres ved å estimere andelen sysselsatte i gruppene som må bytte yrke for at yrkesfordelingen av de to gruppene skal bli jevn. Indeksen tar verdier mellom 0 og 1, der 0 tilsvarer perfekt jevn balanse i alle yrker eller næringer, mens 1 tilsvarer fullstendig segregering i arbeidsmarkedet. For kjønn og yrker beregnes indeksen på følgende måte:

$$(4) \quad D = \frac{1}{2} \times \sum_{i=1}^N \left| \frac{m_i}{M} - \frac{k_i}{K} \right|$$

Her representerer m_i og k_i henholdsvis antall menn og kvinner i yrke i , mens M og K er henholdsvis antall menn og antall kvinner totalt i den sysselsatte befolkningen. Når indeksen beregnes etter innvandrerbakgrunn, gjøres dette på tilsvarende måte, men med innvandrerbakgrunn som gruppeindikator. Tilsvarende brukes samme tilnærming for å beregne indeksen for segregering etter næringer, men da er det næringene som er enhetene (i).

Gini-koeffisienten tar verdier mellom 0 (ingen segregering) og 1 (maksimal segregering) og kan tilsvarende beregnes for ordnede grupper (sorteringen er indikert med et +-tegn):

$$(5) \quad G = 1 - \sum_{i=1}^N \frac{k_i^+}{K} \times \left(\frac{m_i^+}{M} + 2 \times \sum_{s=i+1}^N \frac{m_s^+}{M} \right)$$

Begge indeksene er beregnet med kommandoen `dicseg` i Stata. Vi viser til Gradín (2014) for detaljer om beregningene.

Beregning av lønnsforskjeller

Lønnsforskjeller er beregnet ved å estimere følgende regresjonsmodell med minste kvadraters metode per år:

$$(6) \quad \ln(\text{timelønn})_{it} = \alpha_t + \beta_t I_{it}(g) + \gamma X_{it} + \varepsilon_{it}$$

der $I_{it}(g)$ er en indikatorvariabel for om individet er kvinne eller innvandrer og X_{it} er et sett med kontrollvariabler. α er konstantleddet, og β_t er regresjonskoeffisienten for gruppe-dummyen (kvinne eller innvandrer). ε_{it} er restleddet.

Videre benytter vi β_t og beregner den prosentvise forskjellen i timelønn som følger:

$$(7) \quad \text{lønnsforskjell}_t = 100 \times (1 - e^{\beta_t}),$$

der e representerer Eulers tall. Det er verdt å merke seg at dette gir et mål på gjennomsnittlige lønnsforskjeller i prosent som representerer et geometrisk gjennomsnitt, ikke et aritmetrisk gjennomsnitt.

I den delen av analysen der vi undersøker om lønnsforskjellene mellom gruppene utvikler seg ulikt i de tre krisene, estimerer vi følgende ligning:

$$(8) \quad \ln(\text{timelønn})_{it} = \alpha_t + \sum_{t=k, t \neq \text{baseår}}^{t=m} \beta_t (I_i(g) * \text{år}_t) + I_i(g) + \delta_t \text{år}_t + \gamma X_{it} + \varepsilon_{it}$$

I disse ligningene er α et konstantledd, β er et sett med regresjonskoeffisienter for interaksjonen mellom gruppe og årsummyer, δ er et sett med regresjonskoeffisienter for årsummyer, γ er koeffisienter for et sett med kontrollvariabler, og ε er et feilledd. Individer er indeksert med i , og årstall er indeksert med t . Menn er referansekategori for kjønn, og det siste året i før-perioden er referansekategori for år.

Vi beregner den prosentvise forskjellen i timelønn på samme måte som beskrevet i ligning (7).

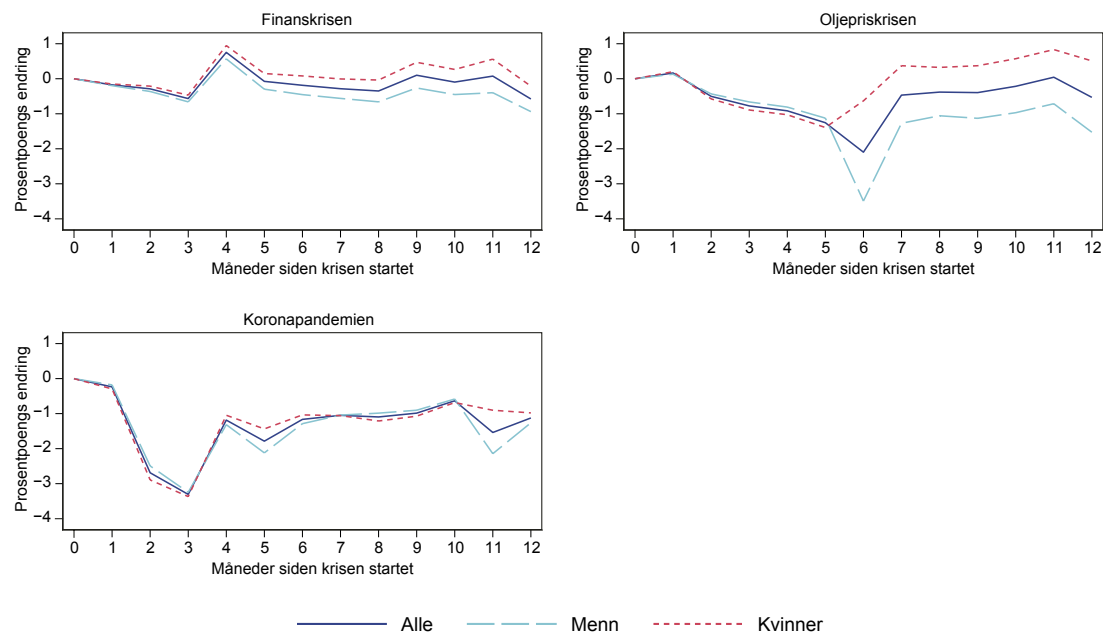
3 Koronapandemiens påvirkning på arbeidsmarkedet

Økonomiske konjunkturer påvirker som regel menns arbeidsmarkedstilknytning og sysselsetting sterkere enn kvinners. Dette henger sammen med det kjønnsdelte arbeidsmarkedet, der en høyere andel menn er sysselsatt i produksjonsyrker – som er konjunktursensitive – mens en høyere andel kvinner er sysselsatt i serviceyrker – som i mindre grad påvirkes direkte av konjunkturer. Koronapandemien var imidlertid preget av at også etterspørselen etter arbeidskraft i servicenæringen falt dramatisk. Dermed ble også sysselsatte kvinner umiddelbart rammet av pandemien – i motsetning til i «vanlige» økonomiske kriser (Teigen & Østbakken, 2024). I denne delen av rapporten gir vi en beskrivelse av mer overordnede endringer i arbeidsmarkedet under de tre krisene: endringer i sysselsettingsandeler, andelen arbeidssøkende og andelen utenfor arbeidsstyrken. Vi baserer analysene på koblede data fra FD-trygd, og på grunn av databegrensninger er vårt siste observasjonsår 2021. Det betyr at vi ikke får med oss 2022 i disse analysene. Derfor vil det som i noen av tabellene omtales som etter-perioden i pandemien, i realiteten være fase to av pandemien (2021).

Figur 3-1 viser endringen i andelen lønnstakere som andel av befolkningen i tre økonomiske kriser: finanskrisen, oljepriskrisen og koronapandemien, fra krisen startet og tolv måneder fram i tid.

I både finanskrisen og oljepriskrisen var fallet i sysselsettingsandelen blant menn større enn blant kvinner, og i en viss grad økte sysselsettingsandelen blant kvinner sammenlignet med nivået da krisen startet. Koronapandemien var annerledes. Kvinner og menn ble rammet like hardt, særlig i de fire første månedene.

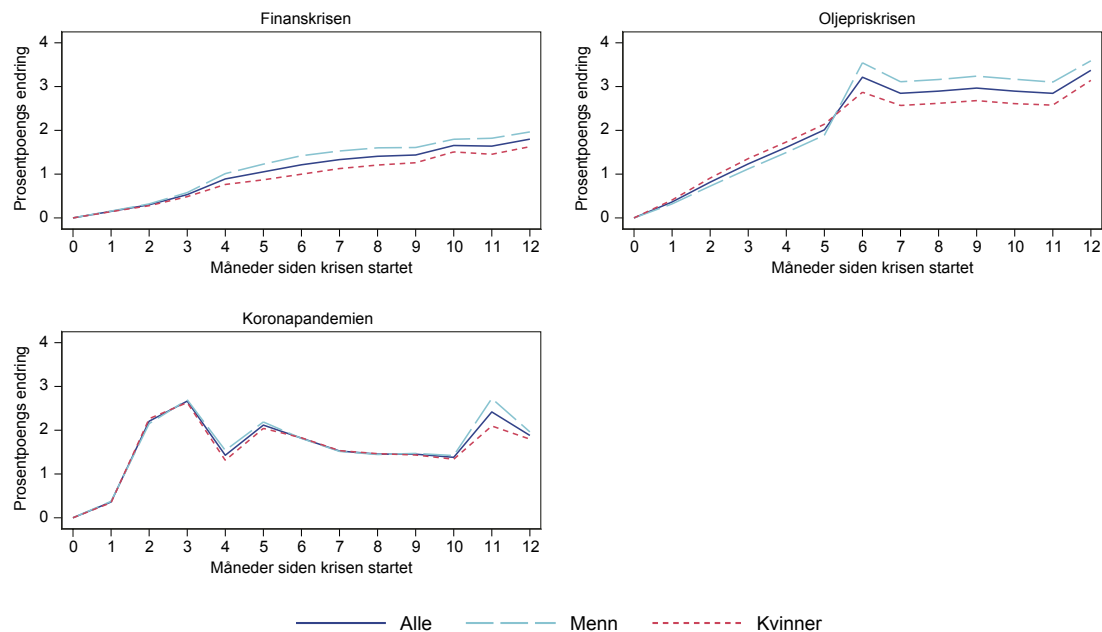
Figur 3-1. Endring i sysselsatte som andel av befolkningen i tre økonomiske kriser.

Note: Finanskrisens startmåned er satt til september 2008, oljepriskrisens startmåned er satt til juli 2014, og koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

Når det gjelder utviklingen i andelen registrerte arbeidssøkere slik det er vist i figur 3-2, ser vi også en klar kjønnsforskjell for finanskrisen og oljepriskrisen, der menn har den sterkeste økningen i perioden etter at krisen startet, mens kvinner og menn hadde et svært likt mønster det første året av koronapandemien. Det er med andre ord lite som tyder på at koronapandemien var en såkalt «she-cession»⁸ i Norge. Endringene i sysselsettingsandeler og andelen arbeidssøkere er svært like for kvinner og menn.

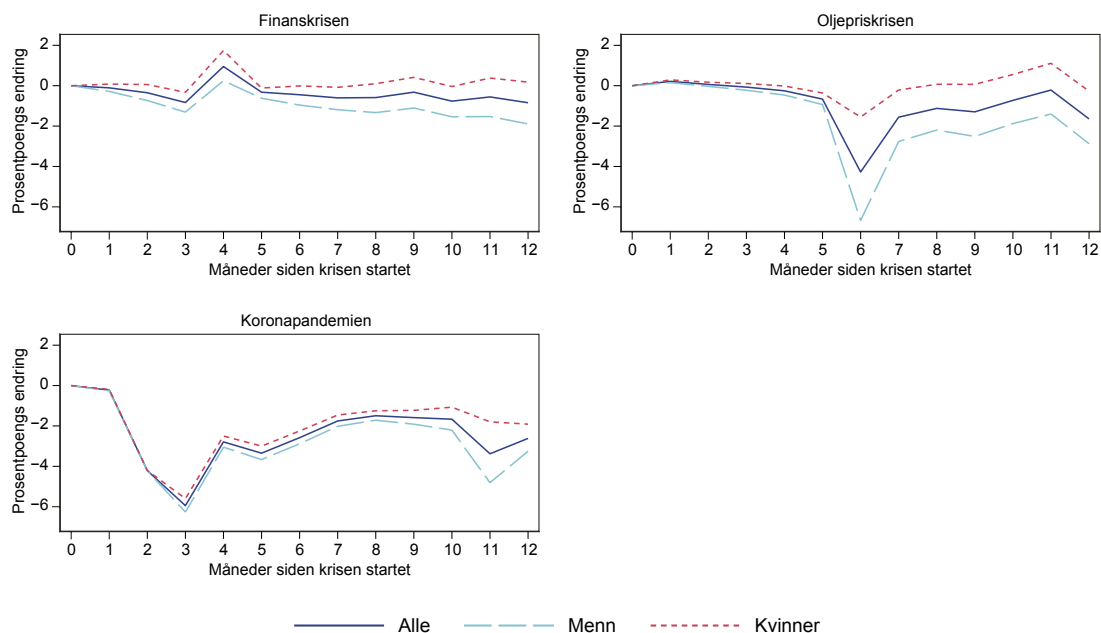
⁸ Begrepet ble brukt om koronapandemiens skjeve negative effekter på kvinners arbeidsmarkedstilknytning og arbeidsmarkedsutfall. Dette er en omskriving av «he-cession», som ble hyppig brukt under finanskrisen. Se f.eks Fabrizio, M. S., Gomes, D. B. & Tavares, M. M. M. (2021). *Covid-19 she-cession: The employment penalty of taking care of young children*. International Monetary Fund.

Figur 3-2. Endring i arbeidssøkere som andel av befolkningen i tre økonomiske kriser.

Note: Finanskrisens startmåned er satt til september 2008, oljepriskrisens startmåned er satt til juli 2014, og koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

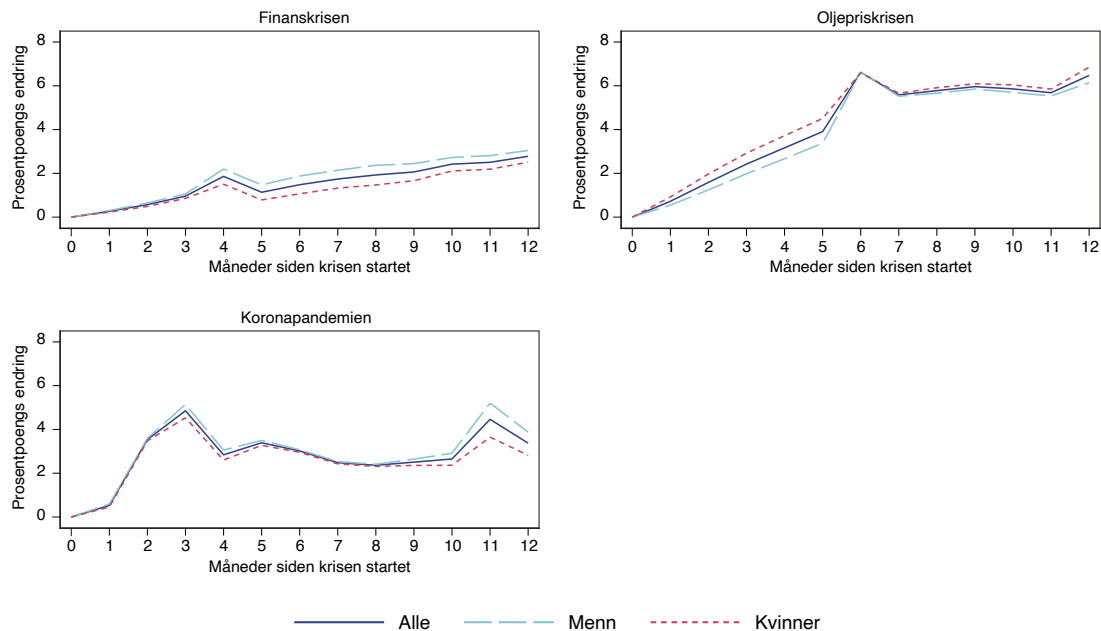
Tidligere studier har også vist at innvandrere er særlig sårbare for økonomiske nedgangskonjunkturer (Hoynes et al., 2012). Figur 3-3 viser endringer i sysselsettingsandelene blant innvandrere, både totalt og separat for kvinner og menn, for de tre aktuelle krisene. Figur 3-4 viser endringer i andelen arbeidssøkere. Fallet i sysselsettingsandelen er sterkere blant innvandrere enn for hele arbeidsmarkedet sett under ett for både oljepriskrisen og i koronapandemien, mens kjønnsforskjellen har omtrent likt mønster: Innvandrerkvinnens sysselsettingsandel er mindre påvirket i konjunkturrelle kriser enn innvandrerens, mens i koronapandemien er endringene i sysselsettingsandeler og andelen arbeidssøkere svært like for kvinner og menn. Overordnet er det en klart sterkere økning i andelen arbeidssøkere blant innvandrere enn for hele arbeidsmarkedet sett under ett, som forteller oss at innvandreres arbeidsmarkedssituasjon har blitt sterkere påvirket av krisene enn majoriteten.

Figur 3-3. Endring i sysselsatte som andel av befolkningen i tre økonomiske kriser. Innvandrere.

Note: Finanskrisens startmåned er satt til september 2008, oljepriskrisens startmåned er satt til juli 2014, og koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

Figur 3-4. Endring i arbeidssøkere som andel av befolkningen i tre økonomiske kriser. Innvandrere.

Note: Finanskrisens startmåned er satt til september 2008, oljepriskrisens startmåned er satt til juli 2014, og koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

Ulik grad av eksponering i koronapandemien

Et viktig forhold for hvordan pandemien påvirket den enkelte, var hvor eksponert man var for covid-19-viruset i jobben. To dimensjoner som er viktige for å identifisere dette, er yrkenes grad av fleksibilitet på den ene siden og sosial kontakt på den andre siden.

Nivået av fleksibilitet i et yrke bestemmes av i hvilken grad et yrke kan utføres et annet sted enn på selve arbeidsplassen – for eksempel på hjemmekontor. Nivået på sosial kontakt er basert på graden av fysisk kontakt en arbeidstaker har med kolleger, kunder eller klienter. Yrker med høy grad av sosial kontakt innebærer en større risiko for smitte, mens graden av fleksibilitet i yrket sier noe om muligheten for å utføre arbeidet også under nedstengninger og strenge smittevernstiltak som vi hadde i koronapandemien.

For å måle fleksibilitet og kontaktintensitet bruker vi klassifiseringer basert på Occupational Information Network (O*NET), som er en undersøkelse av oppgaver og aktiviteter som kreves i yrker, sendt ut til et tilfeldig utvalg av amerikanske arbeidstakere. Vi bruker klassifiseringene fra Dingel og Neiman (2020) for å måle yrkesfleksibilitet og Mongey et al. (2021) for å måle kontaktintensiteten i yrket. Vi bruker disse definisjonene på den norske yrkesfordelingen ved hjelp av en kobling fra de amerikanske yrkeskodene SOC til det europeiske yrkeskodesystemet ISCO-08 (og deretter manuell koding av noen landspesifikke koder). Videre kobler vi ISCO-08-koder til de norske yrkeskodene (STYRK98) ved å bruke korrespondansetabellen til SSB.⁹

Vi deler yrker inn i fire grupper basert på fleksibilitet og kontakt, som presentert i tabell 3-1: *fleksibel – mye kontakt*, *fleksibel – lite kontakt*, *ikke fleksibel – mye kontakt* og *ikke fleksibel – lite kontakt*. Tabellen viser at undervisningsprofesjonene dominerer i yrkesgruppen *fleksibel – mye kontakt*, mens yrker innen helse- og omsorgstjenester dominerer yrkesgruppen *ikke fleksibel – mye kontakt*. *Fleksibel – lite kontakt* består i stor grad av ledere og administrative arbeidstakere, mens yrkesgruppen *ikke fleksibel – lite kontakt* inkluderer ingeniører, teknikere, maskinoperatører og renholdspersonale. Fordelingen av yrker på tvers av disse fire gruppene er i tråd med tidligere studier utført i USA (Albanesi & Kim, 2021; Dingel & Neiman, 2020; Mongey et al., 2021).

⁹ <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/145/korrespondanser/426>

Tabell 3-1. Fleksibilitet og kontakt.

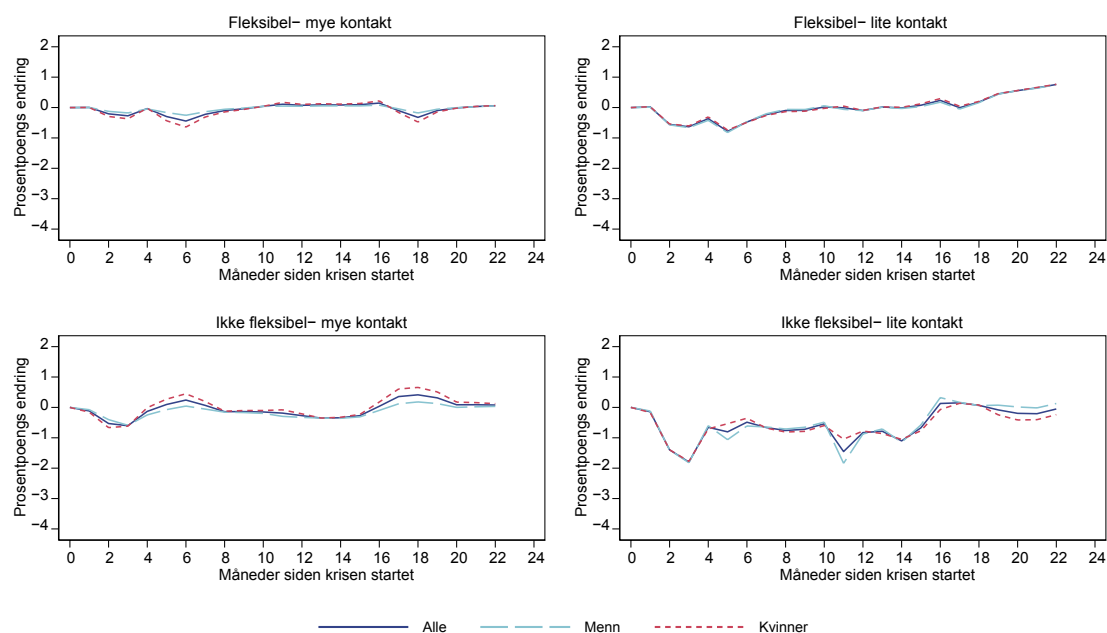
Yrkesgruppe	Typiske yrker i gruppen
Fleksibel – mye kontakt	Grunnskolelærere, førskolelærere, barne- og ungdomsarbeidere, lektorer og adjunkter i videregående skole
Fleksibel – lite kontakt	Ledere i store og mellomstore bedrifter, systemutviklere og programmerere, saksbehandlere og funksjonærer
Ikke fleksibel – mye kontakt	Sykepleiere og vernepleiere, pleie- og omsorgspersonale.
Ikke fleksibel – lite kontakt	Ingeniører og teknikere, operatører og rengjøringspersonale.

I tabell 3-2 rapporterer vi andelen kvinner, andelen innvandrere og andelen sysselsatte sysselsettingsandelen i de fire yrkesgruppene målt i februar 2020. Yrkesgruppen *ikke fleksibel – mye kontakt* er den som var mest utsatt for smitterisiko under koronapandemien. Denne yrkesgruppen er kvinnedominert, med en kvinneandel på 0,77. I denne yrkesgruppen finner vi også en høy andel samfunnskritiske yrker, slik de ble definert av norske myndigheter i starten av pandemien. Yrker som er definert som *fleksible – mye kontakt*, er også kvinnedominerte, mens yrker som er *ikke fleksible – lite kontakt*, er mannsdominerte. Dette er også den største yrkesgruppen med en andel sysselsatte på over 40 prosent før pandemien. Yrkesgruppen *fleksibel – lite kontakt* er kjønnsbalansert med 47 prosent kvinner. Innvandringsandelen er høyest i *ikke-fleksible* yrker og høyest i yrkesgruppen *ikke-fleksibel – lite kontakt*.

Tabell 3-2. Kvinneandel, innvandrerandel og andelen sysselsatte i yrkesgruppe basert på fleksibilitet og kontakt. Februar 2020. Gjennomsnitt, standardavvik i parentes.

Yrkesgruppe	Andel kvinner	Andel innvandrere	Andelen sysselsatte
Fleksibel – mye kontakt	0,75 (0,43)	0,13 (0,33)	0,10
Fleksibel – lite kontakt	0,47 (0,50)	0,12 (0,32)	0,34
Ikke fleksibel – mye kontakt	0,77 (0,42)	0,20 (0,40)	0,15
Ikke fleksibel – lite kontakt	0,29 (0,45)	0,22 (0,42)	0,41

I figur 3-5 viser vi hvordan sysselsettingsandelene målt relativt til befolkningen endret seg for alle, og separat for kvinner og menn i de fire yrkesgruppene fra februar 2020 til desember 2022.

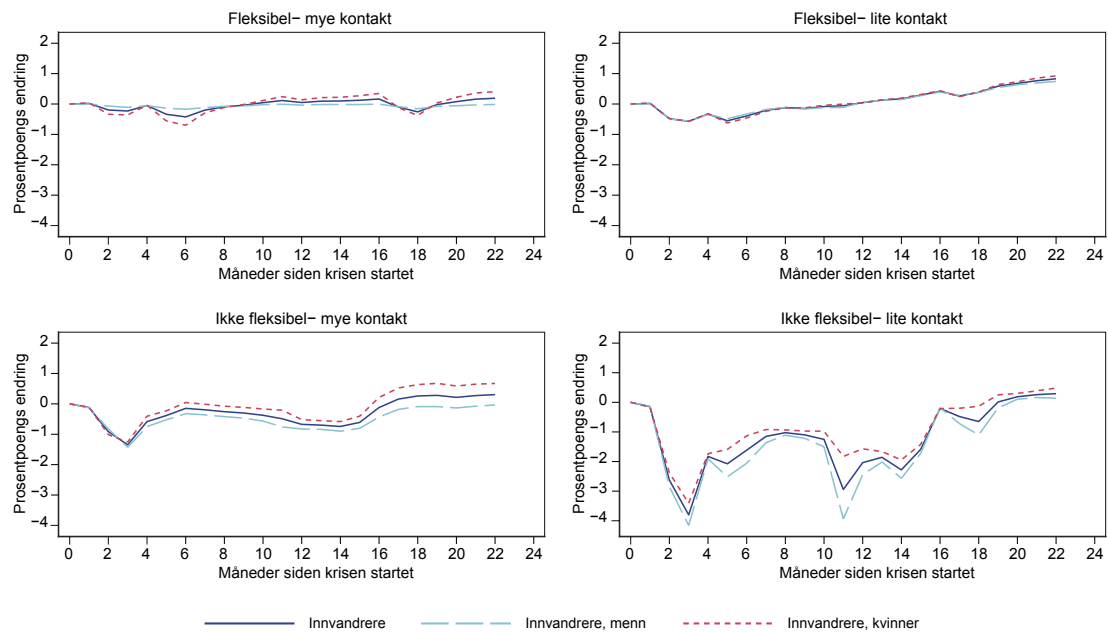
Figur 3-5. Endring i sysselsatte som andel av befolkningen etter fleksibilitet og kontakt i yrke. Koronapandemien.

Note: Koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

Vi ser at den raske nedgangen i sysselsettingsandelen i koronapandemien fra figur 3-1 ikke var jevnt fordelt mellom yrker med ulik grad av fleksibilitet og nærkontakt. Den største nedgangen kom i *ikke-fleksible* yrker, der yrker med lite kontakt, slik de er definert her, var de som ble kraftigst rammet. Det er ingen tydelige kjønnsforskjeller i utviklingen i sysselsettingsandelen i noen av yrkesgruppene, endringene for kvinner og menn følger hverandre veldig tett. Et lite unntak er at vi ser en litt sterkere økning i sysselsettingsandelen for kvinner i yrkesgruppen *ikke fleksibel – mye kontakt* rundt 4–8 og 16–20 måneder etter pandemiens utbrudd. Dette kan antakeligvis knyttes til sesongvariasjon i disse yrkene.

Når det gjelder innvandrere (figur 3-6), er mønsteret i all hovedsak likt, men vi har en kraftigere nedgang i sysselsettingsandelen i yrkesgruppen *ikke fleksibel – lite kontakt*. Det er litt større utslag for menn enn kvinner i denne yrkesgruppen, mens det er en tydeligere og vedvarende kjønnsforskjell i yrkesgruppen *ikke fleksibel – mye kontakt*, der sysselsettingsandelen blant kvinner med innvandringsbakgrunn øker mer enn blant menn med innvandringsbakgrunn.

Figur 3-6. Endring i sysselsatte som andel av befolkningen etter fleksibilitet og kontakt i yrke. Koronapandemien. For innvandrere.

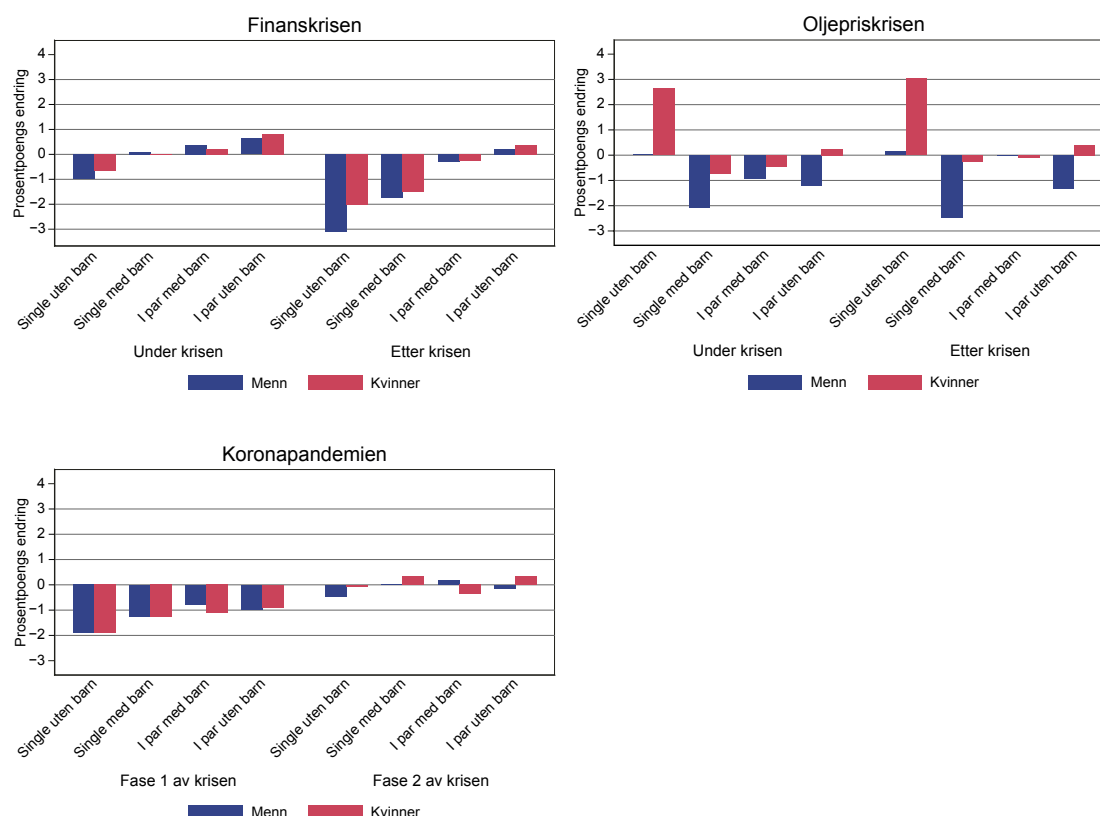

Note: Koronapandemiens startmåned er satt til februar 2020.

Familiestatus og kjønn

En annen gruppe som også ble tydelig påvirket av pandemien, var husholdninger med barn. I figur 3-7 har vi beregnet endringen i sysselsettingsandelen under og etter krisen relativt til nivået i perioden før krisen etter kjønn og familiestatus. Familiestatus er definert basert på personers sivilstatus. De som er registrert som gifte eller med en samboer, er kategorisert i gruppen «par», mens øvrige er i gruppen «singel». De som ikke har barn under 18 år, enten fordi de ikke har barn, eller fordi de har eldre barn, kategoriseres som «uten barn», mens de som har barn under 18 år, er kategorisert som «med barn».

Figur 3-7. Endring i sysselsatte som andel av befolkningen etter familiestatus og kjønn. Under og etter krisen relativt til før krisen.

Note: Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Fase 1 av krisen er februar 2020 til desember 2020. Fase 2 er fra januar til desember 2021.

I finanskrisen var sysselsetningsnedgangen størst blant single kvinner og menn, både med og uten barn. Nedgangen kom i perioden under krisen og særlig i perioden etter krisen. I oljepriskrisen var det en tydelig tendens til at det var menn som hadde den sterkeste nedgangen i sysselsetningsandel, særlig blant single menn med barn. Sysselsetningsandelen for single kvinner uten barn fikk en tydelig oppgang både under og etter krisen sammenlignet med før-perioden. Under koronapandemien var sysselsetningsnedgangen ganske lik på tvers av familiestatus og kjønn, og vi ser heller ingen tydelige tegn til at noen spesifikke grupper var sterkere rammet i etter-perioden. Dermed bekrefter de beskrivende funnene etter kjønn og familiestatus det bildet vi har fått fra tidligere funn i rapporten. Legg imidlertid merke til at disse resultatene ikke er justert for sammensetningsforskjeller mellom grupper, og derfor kan for eksempel fallet i sysselsetningsandel blant single være sterkere knyttet til alder og utdanning enn familiestatus.

Regresjonsanalyser

I de videre analysene kjører vi en rekke regresjoner for å estimere endringer i utfall under og etter økonomiske kriser, samt kjønnsforskjeller i disse. Vi har omtalt regresjonsmodellen i ligning (1) i kapittel 2.¹⁰

Tabell 3-3 presenterer utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser der vi studerer sannsynligheten for å være sysselsatt over ulike faser i de tre ulike krisene. I modell (1) har vi inkludert faser i krisen som kontrollvariabler, en kvinneedummy, samt interaksjoner mellom kvinneedummyen og fasene. Det betyr at vi kan vurdere om kvinner og menn har ulike endringer i sine utfall i fasene av krisen. Videre i modell (2) har vi inkludert kontrollvariabler for utdanning og alder, samt interaksjoner med fasene av krisen. På denne måten får vi justert for at unge og eldre samt lavt og høyt utdannede individer påvirkes ulikt av økonomiske kriser, i tillegg til at vi får justert for eventuelle kjønnsforskjeller i sammensetningen. Vi har markert modellene som kontrollerer for alder, utdanning og interaksjoner med faser, med et kryss i tabellen. Koeffisientene på disse kontrollvariablene er ikke rapportert i tabellen siden vi først og fremst er ute etter å studere kjønnsforskjellene. Resultatene i tabell 3-3, 3-4 og 3-5 tolkes som følger: Koeffisientene for menn viser endringer under og etter krisen relativt til før-perioden for alle tre krisene. Koeffisientene for kvinner viser da kvinners endring relativt til endringen menn hadde. Det innebærer at positive koeffisienter for kvinner betyr at de hadde en enten sterkere positiv eller svakere negativ endring enn menn.

Resultatene fra regresjoner på sannsynligheten for å være sysselsatt i tabell 3-3 viser positive koeffisienter på interaksjonene mellom kvinne og under- og etter-fasen i finanskrisen og oljepriskrisen, som betyr at kvinner hadde en mindre negativ endring enn menn – og i noen tilfeller en positiv endring – i sannsynligheten for å være sysselsatt. Koronapandemien skiller seg ut ved at kvinner hadde en signifikant mindre negativ respons enn menn i perioden etter krisen i modell (1), mens koeffisientene er signifikant negative i modell (2). Dette betyr at noe av kjønnsforskjellen i hvor utsatt man var i koronapandemien, forklares av at kvinner og menn har ulikt utdanningsnivå. Når vi har tatt hensyn til det, ser vi at kvinner er noe mer rammet enn menn i koronapandemien. Koeffisientene er imidlertid små i størrelse. Der menn hadde et fall i sannsynligheten for å være sysselsatt under krisen i koronapandemien på 1,79 prosentpoeng, hadde kvinner et fall på ytterligere 0,186 prosentpoeng i sannsynligheten for å være sysselsatt – altså et fall på totalt 1,98 prosentpoeng i sannsynligheten for å være sysselsatt. Oppsummert viser dette at kvinner i all hovedsak er mindre utsatt for fall i sysselsettingen enn menn i økonomiske kriser, mens i koronapandemien

¹⁰ Vi minner også om at på grunn av databegrensninger er analyseperioden vår fra 2006–2021, og dermed er det som for enkelhets skyld omtales som etter-perioden av koronapandemien, i realiteten fase to av krisen fra årsskiftet 2020/2021 og ut 2021.

var også kvinner noe mer utsatt, selv om kjønnsforskjellene er relativt små i størrelse.

Tabell 3-3. Endring i sysselsettingsandel under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Menn:						
Under krisen	0,00160***	0,00263***	-0,00932***	-0,0283***	-0,0137***	-0,0179***
	(0,000157)	(0,000268)	(0,000173)	(0,000293)	(0,000152)	(0,000278)
Etter krisen	-0,0103***	-0,00733***	-0,00712***	-0,0347***	-0,00220***	-0,0132***
	(0,000157)	(0,000268)	(0,000189)	(0,000328)	(0,000148)	(0,000271)
Kvinner:						
Under krisen	0,00168***	0,000460**	0,0129***	0,00938***	0,000320	-0,00186***
	(0,000223)	(0,000213)	(0,000239)	(0,000230)	(0,000219)	(0,000211)
Etter krisen	0,00564***	0,00319***	0,0140***	0,00730***	0,00125***	-0,00238***
	(0,000223)	(0,000213)	(0,000267)	(0,000256)	(0,000214)	(0,000206)
Kontrollvariabler:						
Alder X fase		x		x		x
Utdanning X fase		x		x		x
Observasjoner	108862808	108862808	157867671	157867671	117750133	117750133

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er fase en av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er fase to av krisen fra januar til desember 2021.

Når det gjelder sannsynligheten for å være registrert arbeidssøker eller utenfor arbeidsstyrken, presenteres disse resultatene i tabell 3-4 og tabell 3-5. Generelt er det slik at både kvinner og menn har økt sannsynlighet for å være registrert som arbeidssøker under og etter en krise, sammenlignet med før-perioden.

I finanskrisen var endringen noe større for kvinner enn for menn under krisen, mens den for både oljepriskrisen og koronapandemien var noe lavere. Selv om de estimerte koeffisientene er statistisk signifikante, er de små i størrelse. Det er med andre ord liten forskjell i endringer for kvinner sammenlignet med menn.

Tabell 3-4. Endring i andelen arbeidssøkere under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Menn:						
Under krisen	0,0186***	0,0149***	0,0501***	0,0428***	0,0190***	0,0195***
	(0,00008)	(0,000137)	(0,00006)	(0,0001)	(0,0001)	(0,000171)
Etter krisen	0,0343***	0,0283***	0,0678***	0,0595***	0,0175***	0,0196***
	(0,00008)	(0,000145)	(0,00008)	(0,000131)	(0,00009)	(0,000167)
Kvinner:						
Under krisen	0,00127***	0,00149***	-0,00562***	-0,00386***	-0,00166***	-0,000596***
	(0,000108)	(0,000108)	(0,00007)	(0,00007)	(0,000131)	(0,000131)
Etter krisen	-0,000668***	-0,00008	-0,0102***	-0,00748***	-0,00033**	0,00117***
	(0,000114)	(0,000114)	(0,000101)	(0,000101)	(0,000128)	(0,000128)
Kontrollvariabler:						
Alder X fase		x		x		x
Utdanning X fase		x		x		x
Observasjoner	108862808	108862808	157867671	157867671	117750133	117750133

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er fase en av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er fase to av krisen fra januar til desember 2021.

Endringen i andelen som er utenfor arbeidsstyrken, går ned for menn i alle de tre krisene. Dette kan ha sammenheng med at flere melder seg som arbeidssøkere i en krise enn ellers. Det samme gjelder for kvinner i både finans- og oljepriskrisen, men i koronapandemien var mønsteret annerledes. I vår foretrukne spesifikkasjon, modell (2), har kvinner en økning i andelen som går ut av arbeidsstyrken, både sammenlignet med menn og totalt (-0,00155 og +0,00246). I perioden etter krisen hadde kvinner en mindre reduksjon enn menn. Vi legger også vekt på at enkelte koeffisienter her er små, som betyr at selv om de er statistisk målbare og relativt sikre, så er kjønnsforskjellen relativt begrenset.

Tabell 3-5. Endring i andelen utenfor arbeidsstyrken under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Menn:						
Under krisen	-0,0202***	-0,0175***	-0,0408***	-0,0145***	-0,0053***	-0,00155***
	(0,000149)	(0,000250)	(0,000169)	(0,000287)	(0,000139)	(0,000253)
Etter krisen	-0,0240***	-0,0210***	-0,0607***	-0,0248***	-0,0153***	-0,00639***
	(0,000148)	(0,000247)	(0,000183)	(0,000316)	(0,000134)	(0,000246)
Kvinner:						
Under krisen	-0,003***	-0,002***	-0,0073***	-0,0055***	0,00134***	0,00246***
	(0,000214)	(0,000203)	(0,000236)	(0,000227)	(0,000203)	(0,000198)
Etter krisen	-0,005***	-0,0031***	-0,0039***	0,000187	-0,0009***	0,00120***
	(0,000213)	(0,000202)	(0,000260)	(0,000251)	(0,000197)	(0,000192)
Kontrollvariabler:						
Alder X fase		x		x		x
Utdanning X fase		x		x		x
Observasjoner	108862808	108862808	157867671	157867671	117750133	117750133

Note: Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er fase en av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er fase to av krisen fra januar til desember 2021.

Fra et likestillingsperspektiv kan det være bekymringsverdig at kvinner trakk seg ut av arbeidsmarkedet i større grad enn menn i koronapandemien, slik funnene i tabell 3-5 antyder. Det kan være flere grunner til dette. Gjennom pandemien ble regelverket for dagpenger endret, slik at flere hadde rett på stønad i forbindelse med arbeidsledighet enn tidligere. Dette skulle isolert sett gitt en økning i andelen arbeidssøkere og en reduksjon i andelen som trakk seg ut av arbeidsmarkedet. Når andelen kvinner utenfor arbeidsmarkedet likevel økte i forbindelse med pandemien, og endringen var motsatt av hva den var for menn, kan det tyde på at kvinner enten har stått overfor andre forhold på etter-spørselssiden i arbeidsmarkedet – altså at jobbene deres ble rammet av smitte-verntiltak eller andre forhold som bidro til at bedriftene permitterte eller sa opp ansatte – eller at de har hatt en annerledes respons i sitt arbeidstilbud enn menn i pandemien. Som omtalt i innledningen kan begrensninger i tilgangen på barnetilsyn utenfor hjemmet, eller vekst i mengden omsorgs- og oppfølgings-oppgaver i hjemmet, ha ført til at noen kvinner har trukket seg ut av arbeidsmarkedet for en periode. For å undersøke dette spørsmålet nærmere har vi gjort separate regresjonsanalyser for kvinner og menn etter familiestatus. Resultatene presenteres i tabell 3-6, tabell 3-7 og tabell 3-8. Legg merke til at gruppen «i par

med barn» er referansekategori. Det betyr at estimatene for de øvrige tre gruppene er relative til gruppen «i par med barn».

Tabell 3-6. Endring i sysselsettingsandel etter kjønn og familiestatus under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser separat for kvinner og menn.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I par m/barn:						
Under krisen	0,00397***	0,00633***	-0,0172***	-0,0256***	-0,0175***	-0,0158***
	(0,000403)	(0,000346)	(0,000450)	(0,000378)	(0,000428)	(0,000360)
Etter krisen	-0,00424***	0,00147***	-0,0276***	-0,0273***	-0,0115***	-0,0112***
	(0,000402)	(0,000346)	(0,000502)	(0,000423)	(0,000417)	(0,000351)
I par u/barn:						
Under krisen	-0,00499***	-0,0022***	-0,0048***	-0,0012***	-0,0066***	-0,0026***
	(0,000467)	(0,000429)	(0,000489)	(0,000443)	(0,000443)	(0,000405)
Etter krisen	-0,00928***	-0,0054***	-0,0123***	-0,0020***	-0,0097***	-0,0052***
	(0,000466)	(0,000428)	(0,000544)	(0,000494)	(0,000431)	(0,000394)
Singel u/barn:						
Under krisen	-0,00844***	-0,0062***	0,000972*	-0,0047***	-0,0075***	-0,0084***
	(0,000512)	(0,000433)	(0,000540)	(0,000455)	(0,000481)	(0,000417)
Etter krisen	-0,0112***	-0,0135***	-0,0066***	-0,0073***	-0,0079***	-0,0086***
	(0,000510)	(0,000432)	(0,000599)	(0,000508)	(0,000468)	(0,000406)
Singel m/barn:						
Under krisen	-0,00496***	-0,00145*	-0,0148***	-0,0102***	-0,000581	-0,00109
	(0,000789)	(0,000796)	(0,000861)	(0,000892)	(0,000810)	(0,000850)
Etter krisen	-0,0111***	-0,0097***	-0,0128***	-0,0113***	0,00202**	0,00244***
	(0,000785)	(0,000795)	(0,000964)	(0,00100)	(0,000790)	(0,000828)
Observasjoner						
	53 529 538	55 333 270	77 404 915	80 462 756	57 845 304	59 904 829

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspesifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler for alder og utdanning, samt interaksjoner med fase.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er fase en av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er fase to av krisen fra januar til desember 2021.

Når det gjelder endringen i sysselsettingsandeler etter familiestatus, ser vi at kvinner i par med barn har en svak økning i sysselsettingsandelen under finanskrisen, mens denne falt omtrent tilsvarende i etter-perioden. I oljepriskrisen opplevde både kvinner og menn i par med barn en reduksjon i sysselsettingsandelene, og det samme gjorde de i koronapandemien.

Single uten barn og single med barn har generelt sterkere negativ endring i sysselsettingsandelene i finans- og oljepriskrisen enn kvinner og menn i par med barn. Endringen i koronapandemiens første fase er signifikant sterkere for kvinner enn for menn som er i par og har barn (beregning ikke vist), mens forskjellen i pandemiens andre fase ikke er signifikant forskjellig mellom kvinner og menn. Dette tyder på at endringene i pandemien var midlertidige.

Tabell 3-7. Endring i andelen arbeidssøkere etter kjønn og familiestatus under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser separat for kvinner og menn.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I par m/barn:						
Under krisen	0,0333***	0,0154***	0,0592***	0,0393***	0,0136***	0,0166***
	(0,000148)	(0,000177)	(0,000106)	(0,000130)	(0,000173)	(0,000229)
Etter krisen	0,0526***	0,0282***	0,0745***	0,0529***	0,00959***	0,0157***
	(0,000156)	(0,000188)	(0,000138)	(0,000177)	(0,000167)	(0,000224)
I par u/barn:						
Under krisen	-0,0241***	-0,00113***	-0,0322***	0,000252*	0,00404***	0,00128***
	(0,000172)	(0,000214)	(0,000116)	(0,000146)	(0,000216)	(0,000254)
Etter krisen	-0,0359***	-0,00109***	-0,0339***	0,00301***	0,0138***	0,00406***
	(0,000182)	(0,000228)	(0,000161)	(0,000200)	(0,000212)	(0,000247)
Singel u/barn:						
Under krisen	-0,0206***	0,00118***	-0,0212***	0,0190***	0,00833***	0,00727***
	(0,000224)	(0,000245)	(0,000147)	(0,000168)	(0,000249)	(0,000282)
Etter krisen	-0,0274***	0,00529***	-0,0259***	0,0262***	0,00976***	0,0103***
	(0,000235)	(0,000258)	(0,000197)	(0,000226)	(0,000241)	(0,000274)
Singel m/barn:						
Under krisen	0,00851***	0,00516***	0,0413***	0,0265***	0,000705	0,00360***
	(0,000573)	(0,000537)	(0,000410)	(0,000369)	(0,000621)	(0,000595)
Etter krisen	0,0186***	0,0129***	0,0401***	0,0301***	-0,00208***	0,00482***
	(0,000592)	(0,000557)	(0,000529)	(0,000489)	(0,000602)	(0,000578)
Observasjoner						
	53 529 538	55 333 270	77 404 915	80 462 756	57 845 304	59 904 829

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspesifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler og interaksjoner.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020.

Under-perioden er første fasen av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er krisens andre fase fra januar til desember 2021.

Når det gjelder andelen arbeidssøkere, øker denne i alle krisene for kvinner og menn i par med barn. Alle grupper opplever en økning totalt sett, men noen grupper har en sterkere økning enn andre. I koronapandemien var forskjellen mellom familiestatus for samme kjønn begrenset. Dette ser vi ved at koeffisientene for gruppene partner med barn, single uten barn og single med barn, er relativt små i størrelse, selv om de er statistisk signifikante.

Tabell 3-8. Endring i andelen utenfor arbeidsstyrken etter kjønn og familiestatus under og etter en økonomisk krise. Utvalgte koeffisienter fra regresjonsanalyser separat for kvinner og menn.

	Finanskrisen		Oljepriskrisen		Koronapandemien	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Partner m/barn:						
Under krisen	-0,0428***	-0,0217***	-0,0644***	-0,0137***	-0,00440***	-0,000768**
	(0,000230)	(0,000321)	(0,000277)	(0,000368)	(0,000223)	(0,000319)
Etter krisen	-0,0570***	-0,0297***	-0,0824***	-0,0256***	-0,0129***	-0,00451***
	(0,000226)	(0,000317)	(0,000299)	(0,000404)	(0,000216)	(0,000310)
Partner u/barn:						
Under krisen	0,0306***	0,00331***	0,0407***	0,000917**	-0,00171***	0,00131***
	(0,000345)	(0,000405)	(0,000385)	(0,000434)	(0,000334)	(0,000367)
Etter krisen	0,0431***	0,00650***	0,0413***	-0,000976**	-0,00687***	0,00114***
	(0,000342)	(0,000401)	(0,000425)	(0,000477)	(0,000325)	(0,000356)
Singel u/barn:						
Under krisen	0,0346***	0,00503***	-0,00230***	-0,0143***	0,00201***	0,00111***
	(0,000418)	(0,000406)	(0,000465)	(0,000446)	(0,000385)	(0,000379)
Etter krisen	0,0498***	0,00819***	0,00216***	-0,0189***	-0,00531***	-0,00165***
	(0,000414)	(0,000402)	(0,000510)	(0,000492)	(0,000374)	(0,000369)
Singel m/barn:						
Under krisen	-0,000737	-0,00371***	-0,0312***	-0,0163***	0,00221***	-0,00251***
	(0,000732)	(0,000720)	(0,000876)	(0,000875)	(0,000771)	(0,000779)
Etter krisen	-0,000124	-0,00317***	-0,0324***	-0,0189***	0,00159**	-0,00726***
	(0,000721)	(0,000713)	(0,000968)	(0,000971)	(0,000750)	(0,000756)
Observasjoner						
	53 529 538	55 333 270	77 404 915	80 462 756	57 845 304	59 904 829

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspesifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler og interaksjoner.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er fra januar til desember 2021.

Andelen utenfor arbeidsstyrken falt for både kvinner og menn med partner og barn i alle tre krisene, men i koronapandemien er endringen svært liten for denne gruppen. Også for denne arbeidsmarkedsstatusen er det kun små forskjeller i endringene gjennom krisene basert på familiestatus og kjønn. Pandemien skiller seg ut med små estimerte koeffisienter og generelt små forskjeller.

Kjønnsforskjeller i arbeidsmarkedsmobilitet i ulike kriser

Funnene om endringer i arbeidsmarkedsstatus i avsnittene ovenfor har vist at det er noen forskjeller i endringene i arbeidsmarkedsstatus for kvinner og menn, og at koronapandemien i noen grad har vært ulik tidligere kriser. For å komme nærmere en forståelse av om det primært er forhold på etterspørselssiden som driver dette, eller om det også kan være forhold på tilbudssiden, undersøker vi mobiliteten i arbeidsmarkedet. Vi beregner strømmer mellom hovedstatuser i arbeidsmarkedet og hvordan disse utvikler seg for kvinner og menn i ulike kriser. Vi ser helt spesifikt på arbeidsmarkedsstrømmer mellom sysselsetting, arbeidssøker og det å være utenfor arbeidsstyrken.

For å undersøke etterspørselsforhold ser vi på mobiliteten mellom sysselsetting og arbeidssøker og mobiliteten mellom arbeidssøker og sysselsetting. Strømmen fra sysselsetting til arbeidssøker tolkes gjerne som et mål på jobbdestruksjon – altså at jobbene blir borte – og denne strømmen øker ofte raskt i nedgangs-konjunkturer. Når det gjelder strømmen fra arbeidssøker til sysselsetting, faller den ofte raskt i nedgangskonjunkturer fordi det er færre jobber å søke på for arbeidsledige, og så øker den ofte raskt når konjunkturen snur og den økonomiske aktiviteten går opp igjen.

For å undersøke forhold på tilbudssiden ser vi på mobiliteten fra sysselsetting og ut av arbeidsstyrken og mobiliteten fra arbeidssøker og ut av arbeidsstyrken. Mobiliteten mellom sysselsetting og ut av arbeidsstyrken fanger opp avgang fra arbeidsmarkedet, mens mobiliteten fra registrert arbeidssøker til utenfor arbeidsstyrken sier noe om hvordan tilknytningen til arbeidsmarkedet endres i kriser.

I tabell 3-9 til tabell 3-11 presenterer vi resultatene fra regresjoner av mobiliteten mellom alle arbeidsmarkedsstatuser. Vi har kjørt regresjoner for de ni ulike overgangene som kan gjøres, med kontroll for fase av krisen, kjønn, alder og utdanning, og et fullt sett av interaksjoner med kontrollvariablene og fase av krisen. Tabell 3-9 viser mobiliteten fra sysselsetting til andre statuser, tabell 3-10 viser mobiliteten fra arbeidssøker til andre statuser, og tabell 3-11 viser mobiliteten fra utenfor arbeidsstyrken til andre statuser. Disse tre tabellene gir med andre ord et komplett bilde av arbeidsmarkedsmobiliteten under og etter de tre krisene. Det som er viktig å legge merke til, er at enkelte mobilitetsmønstre er mer vanlige enn andre. Ved å se på estimatet på konstantleddet som rapporteres i tabellene, får vi informasjon om hva nivået på mobiliteten er før krisen.

I tabell 3-9 ser vi at andelen som er sysselsatt en måned og sysselsatt i neste måned (SS), er i snitt på 0,73–0,78. Det betyr at i gjennomsnitt var mellom 73 og 78 prosent sysselsatt i to etterfølgende måneder før en av de tre krisene. Overgangene fra sysselsetting til arbeidssøker (SA) og fra sysselsetting til utenfor arbeidsstyrken (SU) er betraktelig lavere og i stor grad ganske sjeldne. Tilsvarende viser tallene for overgangen fra å være arbeidssøker i tabell 3-10 at det er vanligst å være arbeidssøker i to etterfølgende perioder. Fra tabell 3-11 ser vi at mobiliteten ut av utenfor arbeidsstyrken over i andre arbeidsmarkedssstatuser er noe høyere enn for de samme overgangene for arbeidssøkere. Det betyr antakeligvis at vi i våre data ikke fanger opp alle som er reelt arbeidsledige, siden ikke alle melder seg som registrerte arbeidssøkere hos Nav. Det kan henge sammen med at de ikke har opptjent seg rettigheter til dagpenger og derfor ikke er registrert som ledige, eller at de kommer fra utdanning.

Tabell 3-9. Endring i overgangsrater fra sysselsetting.

	Finanskrisen		
	SS	SA	SU
Menn:			
Under krisen	0,00278***	0,00101***	-0,000850***
	(0,000270)	(0,00003)	(0,00004)
Etter krisen	-0,00661***	0,00151***	-0,00117***
	(0,000270)	(0,00003)	(0,00004)
Kvinner:			
Under krisen	0,000408*	0,000532***	-0,00102***
	(0,000215)	(0,00002)	(0,00004)
Etter krisen	0,00355***	0,000856***	-0,00131***
	(0,000214)	(0,00002)	(0,00004)
Konstant	0,780***	0,00133***	0,00370***
	(0,000181)	(0,00002)	(0,00003)
Kvinne	-0,0427***	0,000446***	0,00260***
	(0,000143)	(0,00001)	(0,00003)
Observasjoner	108 862 808		

	Oljepriskrisen		
	SS	SA	SU
Menn:			
Under krisen	-0,0422***	0,00721***	0,00746***
	(0,000296)	(0,00004)	(0,00006)
Etter krisen	-0,0496***	0,00922***	0,00555***
	(0,000332)	(0,00005)	(0,00006)
Kvinner:			
Under krisen	0,0133***	-0,000436***	-0,00379***
	(0,000231)	(0,00002)	(0,00005)
Etter krisen	0,0130***	-0,00114***	-0,00404***
	(0,000258)	(0,00003)	(0,00005)
Konstant	0,774***	0,000428***	0,00320***
	(0,000269)	(0,00002)	(0,00005)
Kvinne	-0,0541***	0,000192***	0,00176***
	(0,000211)	(0,00002)	(0,00004)
Observasjoner	157 867 671		
	Koronapandemien		
	SS	SA	SU
Menn:			
Under krisen	-0,0216***	0,00427***	0,00004
	(0,000283)	(0,00007)	(0,00005)
Etter krisen	-0,0143***	0,00165***	-0,00137***
	(0,000276)	(0,00006)	(0,00005)
Kvinner:			
Under krisen	-0,00232***	0,000172***	0,000705***
	(0,000214)	(0,00005)	(0,00005)
Etter krisen	-0,00258***	-0,000144***	0,000228***
	(0,000208)	(0,00004)	(0,00004)
Konstant	0,733***	0,0100***	0,00669***
	(0,000194)	(0,00004)	(0,00004)
Kvinne	-0,0538***	-0,000817***	-0,00165***
	(0,000147)	(0,00003)	(0,00003)
Observasjoner	117 750 127		

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspeifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler og interaksjoner.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008.. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er første fasen av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er krisens andre fase fra januar til desember 2021.

SS: sysselsetting til sysselsetting. SA: sysselsetting til arbeidssøker. SU: sysselsetting til utenfor arbeidsstyrken.

I analysene er vi primært interessert i å studere om det er kjønnsforskjeller i arbeidsmarkedsmobiliteten under og etter krisene, og om dette kan skyldes forhold på tilbudssiden eller etterspørselssiden. Vi ser på etterspørselssiden først. Når det gjelder overganger fra sysselsetting til arbeidssøker (SA) i tabell 3-9, ser vi at denne øker svakt for menn i alle tre krisene, både under og etter krisen sammenlignet med før krisen. Estimaten er små i verdi, men sammenlignet med konstantleddet er dette ganske store endringer. En mulig forklaring kan være at flere av de som blir ledige i kriser, har rett på dagpenger og derfor registrerer seg som arbeidssøkere hos Nav. Siden det er færre jobber å velge mellom i det åpne markedet, kan det dessuten være sterkere insentiver for å registrere seg som arbeidssøker hvis det å være registrert kan innebære ekstra støtte til jobbsøking eller lignende. For kvinner finner vi en signifikant økning i overganger fra sysselsetting til arbeidssøker i finanskrisen, men størrelsen på estimatet er nær null. I oljepriskrisen har kvinner en noe svakere respons enn menn, men de opplever også en økning i overganger fra sysselsetting til arbeidssøker. I koronapandemien har menn en økning i overganger fra sysselsetting til arbeidssøker både under og etter krisen, mens kvinner har en litt sterkere endring under krisen og en svakere endring etter krisen sammenlignet med menn, men de har fortsatt en økning i overganger fra sysselsetting til arbeidssøker under og etter krisen sammenlignet med før-perioden.

For overgangen fra å være arbeidssøker til sysselsetting (AS), som også i stor grad drives av etterspørsel, ser vi fra tabell 3-10 at disse estimatene er positive, om enn små i verdi, under og etter krisen i alle de tre krisene vi studerer. Selv om totaleffekten for andelen sysselsatte er negativ for alle tre krisene, er det forhold på etterspørselssiden som bidrar til økte overganger fra arbeidssøker til sysselsatt. For denne overgangstypen har kvinner en større endring enn menn i finanskrisen, mindre i oljepriskrisen og større under krisen i koronapandemien, og mindre i etter-perioden. Nok en gang er verdien på estimatene så lave at kjønnsforskjellene er nær null, selv om estimatene er statistisk signifikante.

Mobiliteten fra sysselsetting og ut av arbeidsstyrken (SU) og mobiliteten fra arbeidssøkende og ut av arbeidsstyrken (AU) er relevante for å studere tilbuds-sideforhold. Overgangsratene fra sysselsetting og ut av arbeidsstyrken (SU) er noe lavere under og etter finanskrisen enn før, og kvinner har en sterkere reduksjon i sine overganger enn det menn har. Det at kvinner har en svakere endring av sitt arbeidstilbud enn menn i finanskrisen, kan for eksempel skyldes det som litteraturen omtaler som «added worker effect» i husholdningen, der kvinner kan kompensere for mannens eventuelle inntektsbortfall i løpet av en krise (Guner et al., 2025; Lundberg, 1985; Mincer, 1962). Også her er estimatene små i verdi. I oljepriskrisen har vi et tilsvarende mønster som i finanskrisen, men endringen i overganger fra sysselsetting til utenfor arbeidsstyrken er små i størrelse for menn, og forskjellen i endring for kvinner er også veldig små. Mønsteret for

koronapandemien skiller seg ut, men det er snakk om svært små bevegelser og små kjønnsforskjeller i endringene. Det er med andre ord ingen tydelige kjønnsforskjeller her.

Tabell 3-10. Endring i overgangsrater fra arbeidssøker.

	Finanskrisen		
	AS	AA	AU
Menn:			
Under krisen	0,000387***	0,0138***	0,00004***
	(0,00003)	(0,000132)	(0,00006)
Etter krisen	0,000754***	0,0272***	0,00009
	(0,00003)	(0,000140)	(0,00006)
Kvinner:			
Under krisen	0,000688***	0,00130***	-0,000000
	(0,00003)	(0,000104)	(0,00006)
Etter krisen	0,000994***	-0,000718***	-0,00001*
	(0,00003)	(0,000110)	(0,00006)
Konstant	0,00156***	0,0351***	0,00003***
	(0,00002)	(0,00008)	(0,00003)
Kvinne	0,000177***	-0,00226***	-0,00001***
	(0,00001)	(0,00006)	(0,00003)
Observasjoner	108 862 808		
	Oljepriskrisen		
	AS	AA	AU
Menn:			
Under krisen	0,00569***	0,0372***	-0,0104***
	(0,00003)	(0,00008)	(0,00006)
Etter krisen	0,00857***	0,0524***	-0,0104***
	(0,00005)	(0,000120)	(0,00006)
Kvinner:			
Under krisen	-0,000387***	-0,00357***	0,000293***
	(0,00003)	(0,00006)	(0,00005)
Etter krisen	-0,00139***	-0,00651***	0,000297***
	(0,00004)	(0,00009)	(0,00005)
Konstant	0,00118***	0,00689***	0,0104***
	(0,00003)	(0,00006)	(0,00006)
Kvinne	0,000231***	-0,00155***	-0,000297***
	(0,00003)	(0,00005)	(0,00005)
Observasjoner	157 867 671		

	Koronapandemien		
	AS	AA	AU
Menn:			
Under krisen	0,00368***	0,0150***	-0,000001
	(0,00006)	(0,000160)	(0,000001)
Etter krisen	0,00239***	0,0181***	-0,000001
	(0,00006)	(0,000157)	(0,000001)
Kvinner:			
Under krisen	0,000133***	-0,000739***	0,000003**
	(0,00004)	(0,000123)	(0,000002)
Etter krisen	-0,000251***	0,00125***	0,000002
	(0,00004)	(0,000121)	(0,000001)
Konstant	0,0100***	0,0608***	0,000002*
	(0,00004)	(0,000105)	(0,000001)
Kvinne	-0,00102***	-0,00512***	-0,000004***
	(0,00003)	(0,00008)	(0,000002)
Observasjoner	117 750 127		

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspesifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler og interaksjoner.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er første fasen av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er krisens andre fase fra januar til desember 2021.

AS: arbeidssøker til sysselsetting. AA: arbeidssøker til arbeidssøker. AU: arbeidssøker til utenfor arbeidsstyrken.

Tabell 3-11. Endring i overgangsrater fra utenfor arbeidsstyrken.

	Finanskrisen		
	US	UA	UU
Menn:			
Under krisen	0,00871***	0,00934***	-0,0167***
	(0,000129)	(0,000123)	(0,000247)
Etter krisen	0,0163***	0,0173***	-0,0198***
	(0,000132)	(0,000127)	(0,000245)
Kvinner:			
Under krisen	0,00303***	0,00333***	-0,000945***
	(0,00009)	(0,00009)	(0,000201)
Etter krisen	0,00453***	0,00567***	-0,00164***
	(0,00009)	(0,00009)	(0,000200)
Konstant	0,0397***	0,0374***	0,173***
	(0,00008)	(0,00007)	(0,000168)
Kvinne	0,0147***	0,0117***	0,0383***
	(0,00006)	(0,00006)	(0,000136)
Observasjoner	108 862 808		
	Oljepriskrisen		
	US	UA	UU
Menn:			
Under krisen	0,0182***	0,00843***	-0,0116***
	(0,000205)	(0,000200)	(0,000280)
Etter krisen	0,0270***	0,0186***	-0,0199***
	(0,000233)	(0,000228)	(0,000309)
Kvinner:			
Under krisen	0,00187***	0,00559***	-0,00198***
	(0,000149)	(0,000144)	(0,000223)
Etter krisen	0,00746***	0,0119***	0,00402***
	(0,000171)	(0,000164)	(0,000247)
Konstant	0,103***	0,103***	0,198***
	(0,000184)	(0,000181)	(0,000256)
Kvinne	0,0392***	0,0369***	0,0519***
	(0,000135)	(0,000131)	(0,000205)
Observasjoner	157 867 671		

	Koronapandemien		
	US	UA	UU
Menn:			
Under krisen	0,00149***	0,00156***	-0,00152***
	(0,000214)	(0,000209)	(0,000249)
Etter krisen	-0,000528**	0,000670***	-0,00483***
	(0,000209)	(0,000204)	(0,000243)
Kvinner:			
Under krisen	0,00225***	0,00190***	0,00183***
	(0,000156)	(0,000150)	(0,000195)
Etter krisen	0,00409***	0,00371***	0,00108***
	(0,000153)	(0,000147)	(0,000190)
Konstant	0,136***	0,129***	0,172***
	(0,000147)	(0,000143)	(0,000172)
Kvinne	0,0533***	0,0549***	0,0642***
	(0,000107)	(0,000103)	(0,000135)
Observasjoner	117 750 127		

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Modellspesifikasjon: Fullt sett av kontrollvariabler og interaksjoner.

Finanskrisens før-periode er juli 2007–august 2008. Under-perioden er september 2008–juli 2009. Etter-perioden er august 2009–2010. Oljepriskrisens før-periode er januar 2014–juni 2014. Under-perioden er juli 2014–desember 2016. Etter-perioden er januar 2017–desember 2017. Koronapandemiens før-periode er januar 2019–januar 2020. Under-perioden er første fasen av krisen fra februar 2020 til desember 2020. Etter-perioden er krisens andre fase fra januar til desember 2021.

US: utenfor arbeidsstyrken til sysselsetting. UA: utenfor arbeidsstyrken til arbeidssøker. UU: utenfor arbeidsstyrken til utenfor arbeidsstyrken.

Når det gjelder overgangen fra å være arbeidssøker til å gå ut av arbeidsstyrken, er dette svært sjeldne overganger i vårt datamateriale. I finanskrisen og i koronapandemien er våre estimater svært nær null, og i noen tilfeller er de ikke statistisk signifikante. Det er kun i oljepriskrisen at vi kan se et mønster, der vi har en reduksjon i andelen overganger fra å være arbeidssøker til ut av arbeidsstyrken for menn. Kvinner har også en reduksjon, men svakere enn menn. Dermed kan det se ut som at det er noen forhold på tilbudssiden som gjør seg gjeldende i oljepriskrisen. Totalt sett er det lite i våre analyser som tyder på store endringer på tilbudssiden, og lite som tyder på at kvinner i større grad enn menn trakk seg ut av arbeidsstyrken i løpet av de tre krisene vi studerer.

Det er imidlertid noen svakheter med dataene og analysene som det er viktig å omtale. Normalt sett er overganger fra sysselsetting til utenfor arbeidsstyrken (SU) i stor grad drevet av forhold på tilbudssiden, men siden våre data på arbeidssøkere ikke nødvendigvis fanger opp alle som søker jobber, men kun dem som er registrert som ledige, kan disse overgangene også være drevet av forhold på etterspørselssiden. En observasjon fra tabell 3-10 og tabell 3-11 er at det er en økning i overgangen fra utenfor arbeidsstyrken og over i sysselsetting

og arbeidssøker i alle kriser, både for kvinner og menn. Det betyr at en høyere andel kvinner og menn melder seg på arbeidsmarkedet, ved at de enten får jobb eller melder seg som arbeidsledige i løpet av krisene.

Oppsummering – påvirkning på arbeidsmarkedet.

Våre analyser viser at andelen sysselsatte falt både for kvinner og menn i koronapandemien. Dette skiller seg fra øvrige kriser, der menn i størst grad har en reduksjon i sysselsettingsandel. Innvandrere er ofte mer utsatt i kriser, og også i denne gruppen er kjønnsforskjellene i retning av at menn er mest utsatt normalt sett, mens kvinner og menn med innvandringsbakgrunn hadde svært lik utvikling i sysselsettingsandelen gjennom koronapandemien.

Resultatene fra regresjonsanalysene viser at kvinner var til dels mer utsatt for et fall i sysselsettingen i koronapandemien, men kjønnsforskjellen er svært liten. Tilsvarende var det liten kjønnsforskjell i endringen i sannsynligheten for å være registrert som arbeidssøker i løpet av pandemien. Dette samsvarer også med mønsteret fra andre kriser. Våre resultater kan tyde på at det var en svak tendens til at kvinner i større grad enn menn var utenfor arbeidsstyrken i løpet av pandemien, men også her er kjønnsforskjellene i endringen gjennom krisen relativt små.

Det er noe forskjell i hvor utsatte kvinner og menn er etter familiestatus, men i all hovedsak ser det ut til at eventuelle forskjeller i endringen mellom kvinner og menn etter familiestatus var midlertidige.

Resultatene fra analysene av overgangsratene tyder på at det er små eller ingen endringer på tilbudssiden i arbeidsmarkedet. Utviklingen i arbeidsmarkedsstatus for både kvinner og menn er i stor grad drevet av endringene på etterspørsels-siden – altså endringer som følger av konjunkturrelle forhold der bedriftene må justere sin etterspørsel etter arbeidskraft, eller av nedstengninger og smittevern-tiltak i koronapandemien. Det er med andre ord lite fra våre undersøkelser som tyder på at kvinner eller menn trakk seg ut av arbeidsmarkedet i større grad i koronapandemien sammenlignet med tidligere kriser.

4 Inntektsforskjeller i kriser

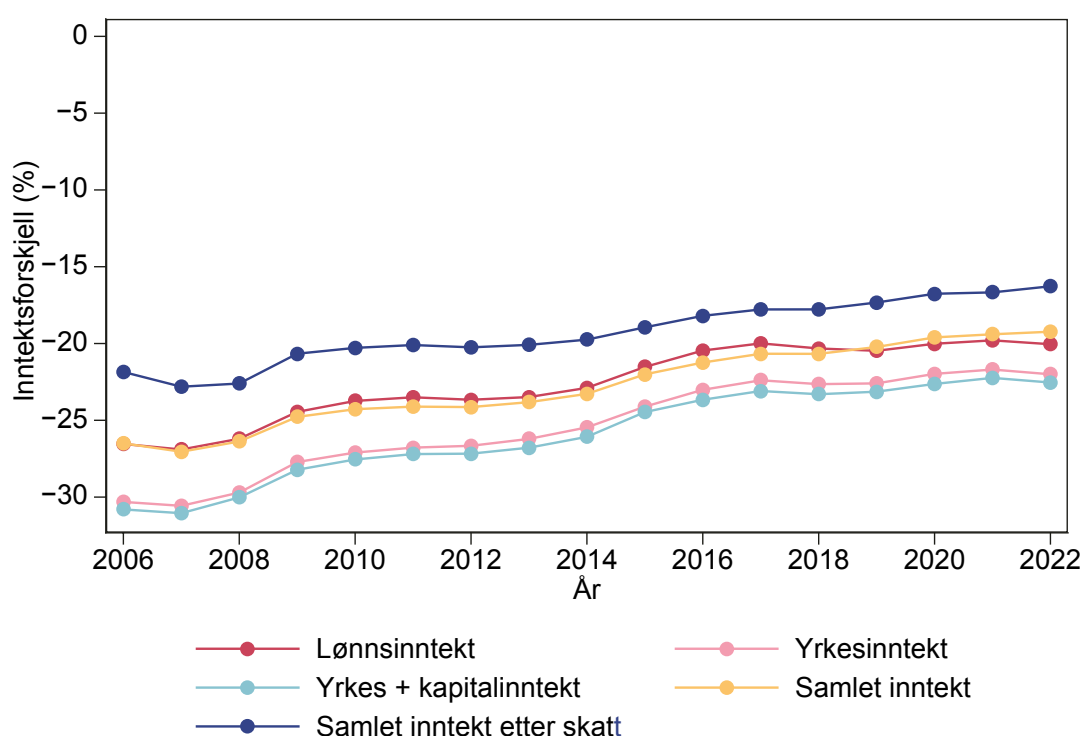
I økonomiske kriser ser man ofte at inntektsforskjeller mellom kvinner og menn utjevnes noe. Dette skyldes til dels at en høyere andel menn jobber i privat sektor og i næringer som påvirkes mer direkte av økonomiske nedgangstider. Slik sett kan det tenkes at virkningene av koronapandemien slår annerledes ut enn tidligere økonomiske kriser, fordi den i stor grad rammet næringer med en høyere andel kvinner, som for eksempel hotell- og restaurantbransjen (Alon et al., 2020). Resultatene fra tidligere forskning er imidlertid ikke entydige, og det er derfor relevant å studere hvordan dette slo ut i Norge.

Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn gjennom tre kriser

Vi begynner med å gi en enkel beskrivelse av inntektsulikhetene mellom kvinner og menn mellom 2006 og 2022, både med og uten justeringer for observerte kjennetegn. Dette er viktig bakgrunnsinformasjon for analysene som følger etterpå, der vi spesifikt ser på utviklingen under og etter hver krise sammenlignet med nivået før. Vi bruker alle de ulike inntektsmålene beskrevet i kapittel 2, for å gi et helhetlig bilde.

I figur 4-1 presenterer vi inntektsforskjellen mellom kvinner og menn målt i årene 2006 til 2022 basert på regresjoner fra ligning (2) i kapittel 2. Resultatene måler det vi omtaler som den ujusterte forskjellen, det vil si inntektsforskjellen vi observerer når vi ikke justerer for sammensetningsforskjeller mellom kvinner og menn. I figuren legger vi til ulike typer av inntekter i inntektsmålet slik at vi kan si noe om betydningen av ulike inntektskomponenter for kjønnsforskjellen og om dette har endret seg over tid. Merk at figuren viser inntektsforskjellen som en andel av menns lønn, slik at en verdi på for eksempel -20 betyr at kvinners inntekt er 20 prosent lavere enn menns.

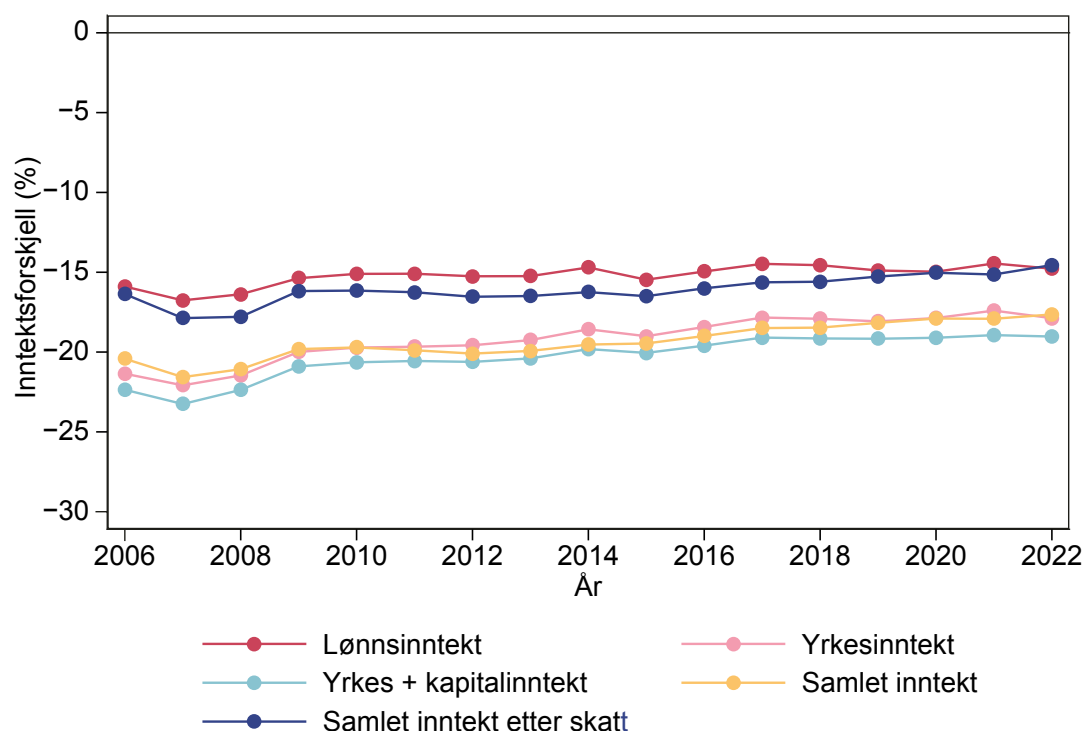
Figur 4-1. Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn, 2006–2022. Ujusterte forskjeller.

For det første ser vi at forskjellen i årlig lønnsinntekt mellom kvinner og menn var på cirka 27 prosent i 2006. Denne forskjellen synker over tid, og i 2017 var forskjellen på cirka 20 prosent. Deretter flater utviklingen ut, med noe variasjon mellom år. Når vi legger til næringsinntekt og ser på det som er definert som yrkesinntekt, er kjønnsforskjellen noe større, cirka 30 prosent i 2006. Utviklingen over tid tilsvarer utviklingen i lønnsinntekt, men vi ser også at forskjellen mellom lønns- og yrkesinntekt har blitt mindre. Det betyr at kjønnsforskjeller i næringsinntekt har fått mindre å si for kjønnsforskjellen i yrkesinntekt over tid. Når vi så legger til kapitalinntekt, blir forskjellen marginalt større. Det er lite tegn til at fordelingen av kapitalinntektene mellom kvinner og menn jevnes ut over tid. Videre, når vi legger til overføringer¹¹ slik at vi får målt individets samlede inntekt, reduseres kjønnsforskjellen med nærmere 4 prosentpoeng i 2006. Det betyr at overføringer utgjør en større andel av kvinners samlede inntekt enn av menns. Når vi måler kjønnsforskjellen i samlet inntekt etter skatt, er forskjellene enda mindre, cirka 22 prosent i starten av perioden. Også for dette målet viser våre analyser at forskjellene mellom kvinner og menn reduseres over tid. I 2022 er forskjellen i samlet inntekt etter skatt cirka 16 prosent. Reduksjonen i kjønnsforskjellen i samlet inntekt etter skatt viser at skattesystemet har en omfordelende rolle også når det gjelder inntektsforskjellene mellom kvinner og menn.

¹¹ Slike overføringer inkluderer blant annet pensjoner fra folketrygden, tjenstepensjon, dagpenger, ulike bidrag, barnetrygd, bostøtte, studiestipend, sosialhjelp, grunn- og hjelpestønad med mer.

Figur 4-2. Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn, 2006-2022. Justerte forskjeller.

I figur 4-2 presenterer vi inntektsforskjellene mellom kvinner og menn etter at vi har kontrollert for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Det betyr at vi i disse figurene sammenligner kvinner og menn som er like med hensyn til disse observerbare kjennetegnene. Forskjellen mellom figur 4-1 og figur 4-2 gir oss indikasjoner på i hvilken grad observerbare forskjeller i alder, utdanning, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid bidrar til at kvinner og menn har ulikt inntektsnivå.¹²

Som forventet er inntektsforskjellene lavere når vi sammenligner kvinner og menn som er like med hensyn til alder, utdanning, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Dette gjelder alle våre inntektsmål. På samme måte som i figur 4-1 viser vi i figur 4-2 at det å legge til næringsinntekt bidrar til å øke forskjellene mellom kvinner og menn. Det betyr at menn har de høyeste næringsinntektene også når vi sammenligner kvinner og menn som er relativt like i alder, utdanning, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Det samme gjelder for kapitalinntekter. Når vi legger til overføringer slik at vi får det som defineres som samlet inntekt, reduseres inntektsforskjellene en del, som viser at skattesystemet har et ganske stort omfordelende bidrag også i disse analysene. Over tid har de justerte inntektsforskjellene blitt noe lavere, men takten i reduksjonen er også noe lavere. Det betyr at noe av den reduksjonen vi så i figur 4-1, kommer av at sammensetningen av kvinner og menn har endret seg over tid. Vi vet at både utdanningsnivået, sysselsettingen og arbeidstiden har økt blant kvinner i

¹² Legg merke til at skalaene er ulike i figur 4-1 og figur 4-2.

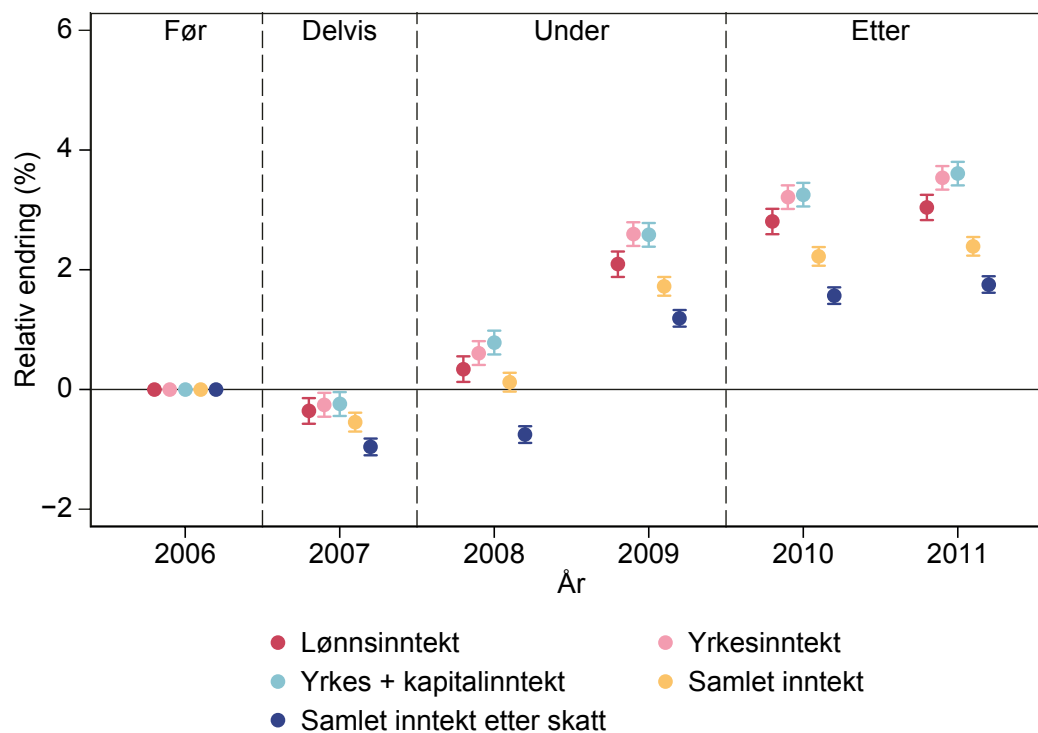
perioden, og dette har i seg selv hatt betydning for den observerte utviklingen over tid.

Videre ser vi nærmere på hva som skjedde med inntektsforskjellene mellom kvinner og menn under koronapandemien, og undersøker om konsekvensene for likestilling var annerledes enn de erfaringene vi har fra andre økonomiske kriser. For å gjøre dette analyserer vi først hvordan inntektsforskjellene mellom kvinner og menn endret seg under og etter henholdsvis finanskrisen og oljepris-krisen, før vi studerer koronapandemien. Da har vi et grunnlag for å si noe om endringene i koronapandemien var annerledes for den økonomiske likestillingen målt ved inntektsforskjeller enn vi kunne forventet hvis vi fikk en mer «normal» økonomisk krise.

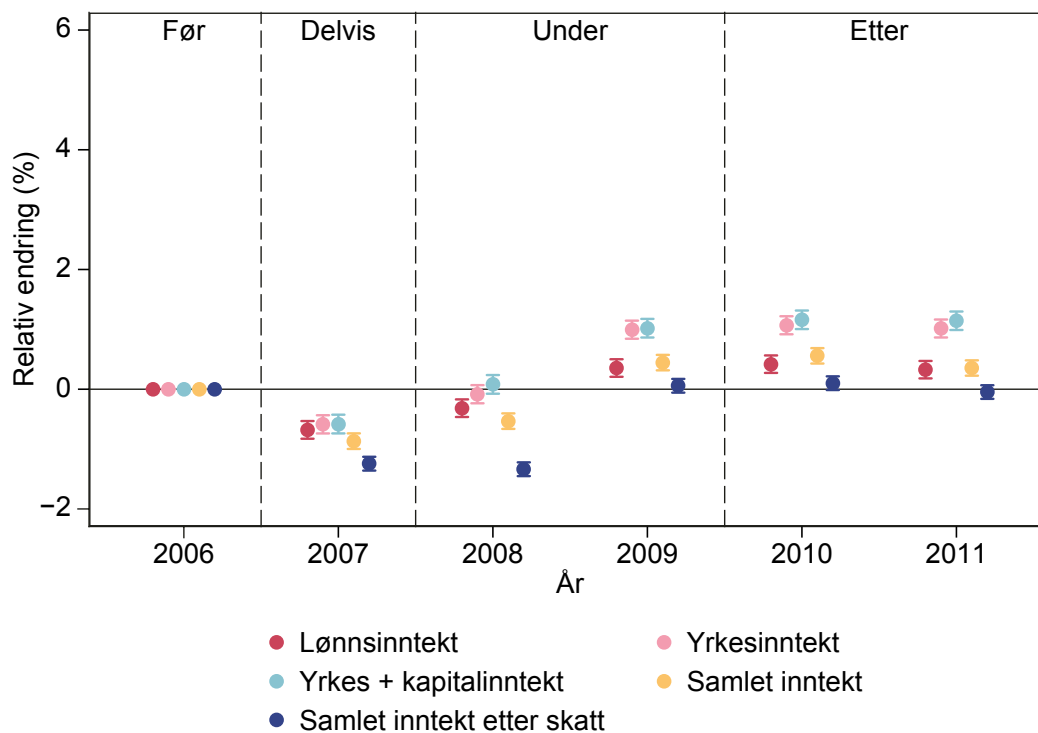
Vi estimerer ligning 2, der spesifikke år er definert som før krise, delvis krise, under krise og etter krise. For finanskrisen setter vi før-året til 2006 og måler endringer i kvinners inntekt relativt til menns i de forskjellige fasene av krisen ut fra forskjellen i 2006. Selve krisen startet med finansuro i 2007, og dette året er derfor definert som et delvis kriseår, mens selve finanskrisen inntraff i september 2008 etter mye uro i aksjemarkedene og bankkollapser. Finanskrisen var definitivt sterkest i 2008 og 2009, og definert som under krisen. Den økonomiske aktiviteten tok seg opp og uroen i markedet ble mindre i 2010. Derfor er 2010–2011 definert som etter-periode.

Positive estimater betyr at kvinners inntekt har steget relativt til menns, slik at kjønnsforskjellene har blitt mindre sammenlignet med 2006. Basert på resultatene i figur 4-1 og figur 4-2 må denne endringen være på et sted mellom 0,15 og 0,22, avhengig av inntektsmål, for å kunne utligne inntektsforskjellen mellom kvinner og menn i 2006. I figur 4-3 presenterer vi resultatene fra en regresjon der vi ikke kontrollerer for individuelle kjennetegn, mens figur 4-4 presenterer tilsvarende resultater der vi kontrollerer for alder, utdanning, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid.

Figur 4-3. Finanskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Ujustert.

Figur 4-4. Finanskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Justert.

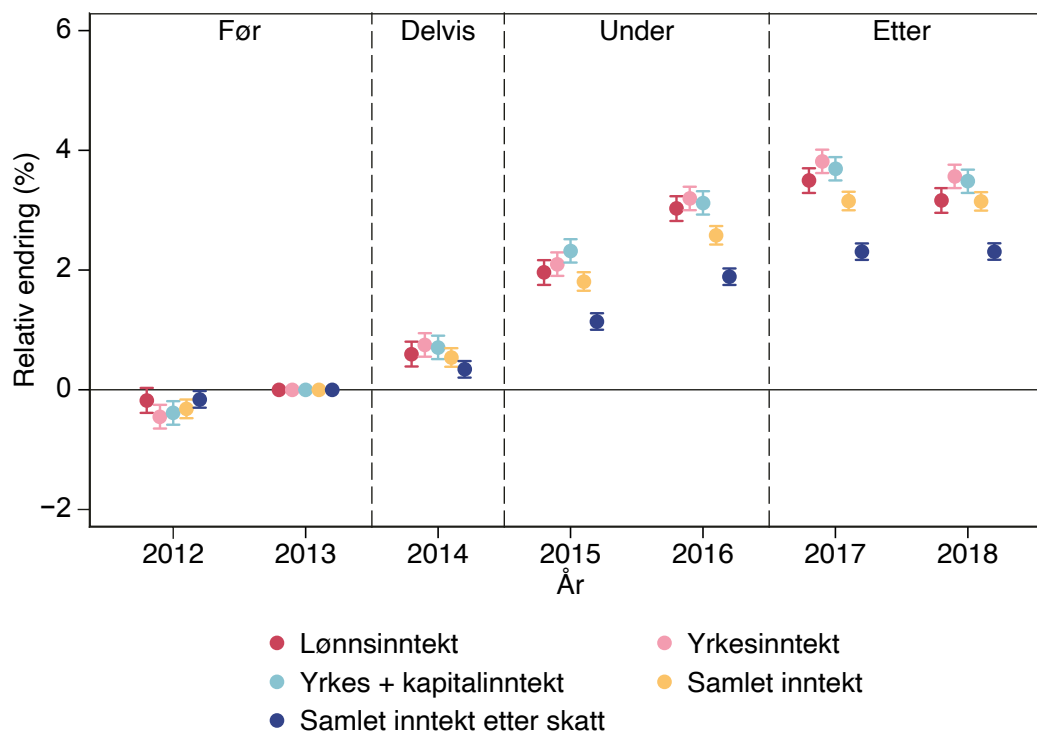
Som vi ser av figur 4-3, var det ikke store endringer i forskjellene for lønns-, yrkes-, eller yrkes- og kapitalinntekt mellom kvinner og menn i 2007. For samlet inntekt før og etter skatt økte forskjellene noe sammenlignet med 2006. I det første «hele» kriseåret økte kvinners lønns-, yrkes-, og yrkes- og kapitalinntekt sammenlignet med menns. Forskjellen i samlet inntekt før skatt var i prinsippet den samme som før krisen, mens forskjellen i samlet inntekt etter skatt fortsatt var høyere enn før krisen. Fra det andre kriseåret (2009), og i etter-perioden, så økte kvinners inntekt relativt til menns for alle inntektsmål.

Figur 4-4 presenterer tilsvarende resultater der vi har justert for sammensetningsforskjeller ved å kontrollere for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Siden vi gjennom kontroll for arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid kontrollerer for det å være i jobb, har vi dermed tatt høyde for endringer i sysselsetting i disse resultatene. Vi ser at ved å justere for forskjeller i sammensetningen øker inntektsforskjellene mellom kvinner og menn fra 2006 til 2007. Under finanskrisen snudde denne økningen i ulikhet mot en mer lik fordeling av lønns-, yrkes-, og yrkes- og kapitalinntekter mellom kvinner og menn sammenlignet med 2006. For samlet inntekt før og etter skatt er estimatene i 2008 negative, som betyr at forskjellen mellom kvinner og menn har økt, men estimatene snur i 2009. Samlet finner vi en svakt redusert kjønnsforskjell i inntekt etter finanskrisen i de justerte modellene.

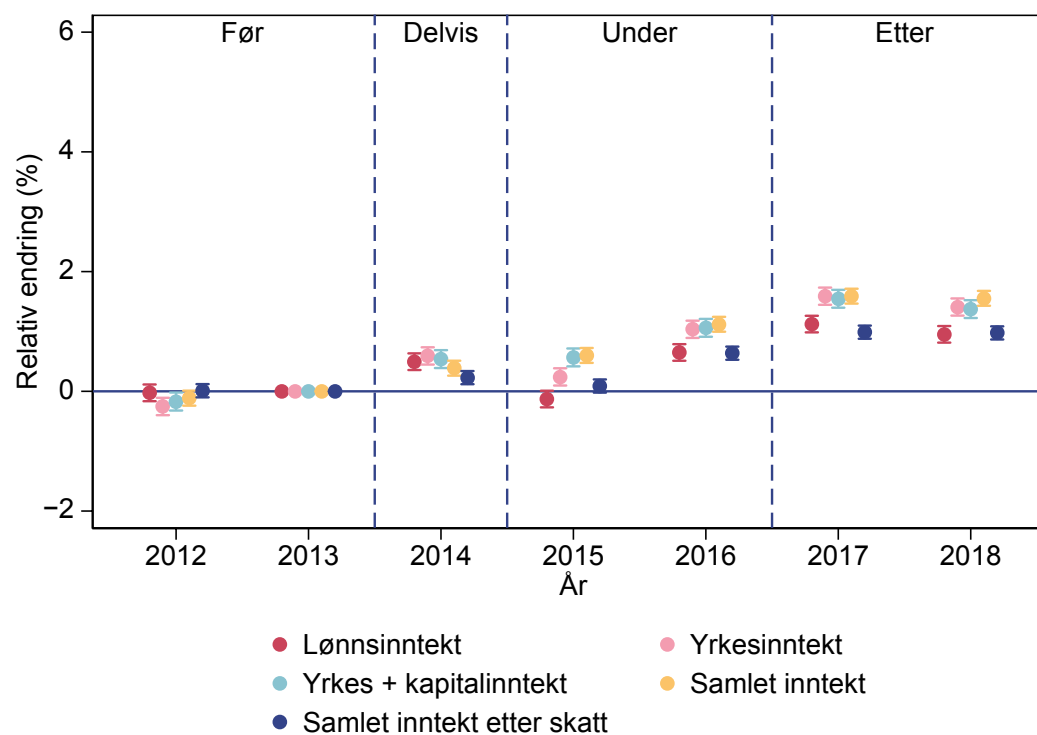
Figur 4-3 og figur 4-4 viser at kvinners og menns inntekter utvikler seg ulikt gjennom finanskrisen. I 2009–2011 har kvinners inntekt økt relativt til menns for alle inntektsmål utenom samlet inntekt etter skatt, men økningen er betydelig mindre når vi justerer for observerbare forskjeller mellom kvinner og menn, deriblant arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Det overordnede bildet er likevel at kvinners inntekter ikke påvirkes like sterkt som menns i en typisk realøkonomisk krise, som finanskrisen var.

Det samme ser vi under den såkalte oljepriskrisen. I figur 4-5 og figur 4-6 presenterer vi resultater fra analyser av utviklingen i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn rundt oljepriskrisen. Vi sammenligner forskjellene i hvert år mellom 2012 og 2018 med forskjellen i 2013 (satt til 0). Oljepriskrisen startet i 2014, og dette året er derfor definert som delvis kriserammet, mens den var sterkest i 2015 og 2016 (definert som under-periode). Gjeninnhentingens startet i 2017, og 2017–2018 er derfor definert som etter-periode.

Figur 4-5. Oljepriskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Ujustert.

Figur 4-6. Oljepriskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Justert.

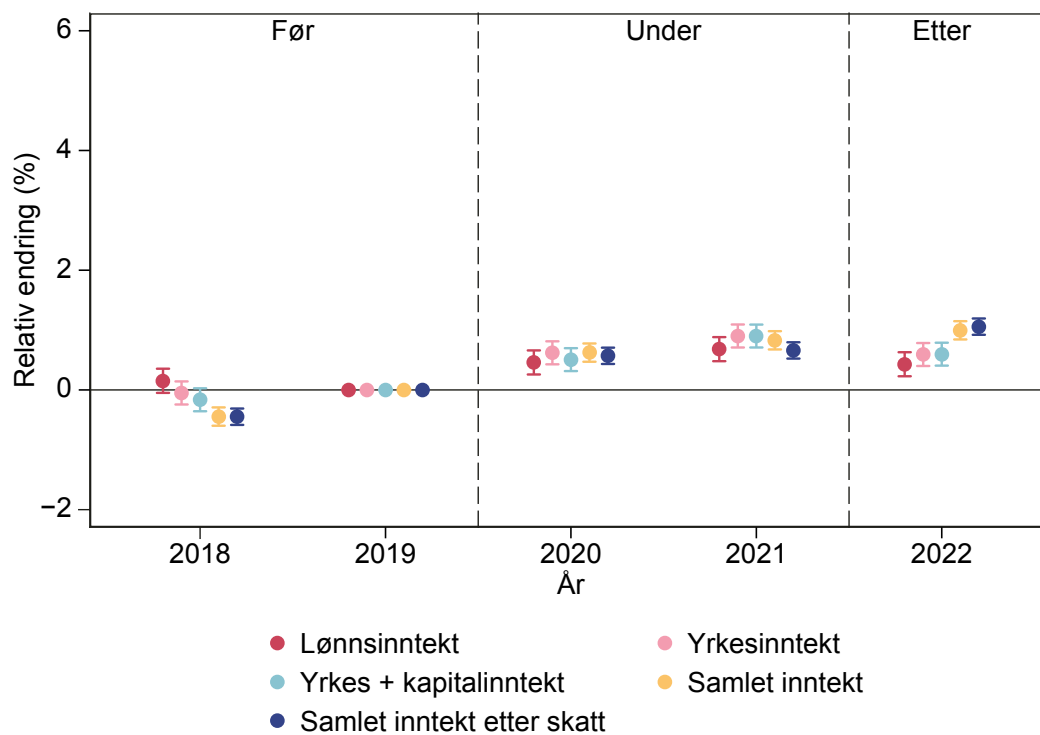
I figur 4-5 presenteres ujusterte resultater. Vi ser at det mellom 2012 og 2013 var en marginal økning av yrkesinntekt, yrkes- og kapitalinntekt samt samlet inntekt før skatt for kvinner sammenlignet med menn. I 2014 økte alle inntektskomponenter mer for kvinner enn for menn, og denne økningen fortsatte under krisen og stabiliserte seg i årene etter krisen. For yrkesinntekt og yrkes- og kapitalinntekt er endringene sammenlignbare med finanskrisen og ligger på rundt 4 prosent. Når vi inkluderer kontroller for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkeds-tilknytning og arbeidstid i figur 4-6, ser vi et lignende mønster, men svakere i styrke. Dette kan skyldes at arbeidsmarkedsdeltakelsen for kvinner og menn endret seg ulikt i perioden.

I figur 4-7 og figur 4-8 presenterer vi resultater fra analyser av hvordan inntektsforskjellene mellom kvinner og menn endret seg i koronapandemien. Vi sammenligner forskjellene i hvert år mellom 2018 og 2022 med forskjellen i 2019 (satt til 0). Covid-19 slo ut i 2020 og fortsatte å påvirke samfunnet sterkt i 2021, disse årene er derfor definert som under-periode. I 2022 var vi tilbake til en mer normal hverdag, og smitteverntiltakene ble opphevet i 2022. Dette året er derfor definert som etter-periode. Imidlertid er det viktig å nevne at både krigsutbruddet i Ukraina og den påfølgende energikrisen også påvirket norsk økonomi og norske husholdninger.

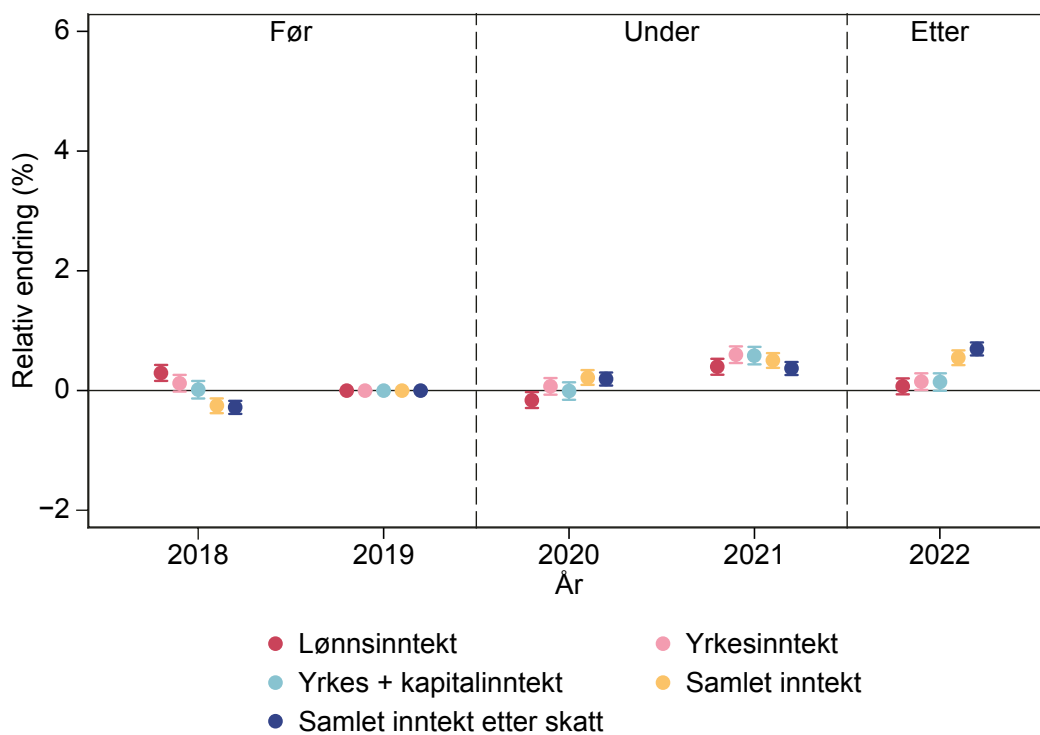
Basert på de ujusterte resultatene i figur 4-7 ser vi at inntektsforskjellene stort sett er uendret i før-perioden mellom 2018 og 2019, men med noe økning i kvinners samlede inntekt før og etter skatt sammenlignet med menns. Under koronapandemien i 2020 og 2021 økte kvinners inntekt relativt til menn, sammenlignet med 2019, og denne økningen ser ut å holde i seg også i 2022. Disse relative økningene er dog betydelig mindre enn ved finans- og oljepriskrisen, og når vi kontrollerer for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkeds-tilknytning og arbeidstid i figur 4-8, finner vi ingen endring i inntektsforskjellene i 2020 sammenlignet med 2019. I 2022 er det bare endringen i forskjellene i samlet inntekt før og etter skatt som er statistisk forskjellig fra 2019.

Oppsummert ser det ut som at finanskrisen og oljepriskrisen påvirket menns inntekter i sterkere grad enn kvinners, og at dette i mindre grad var tilfellet under koronapandemien. Med andre ord forandret også kvinners økonomiske situasjon seg ganske umiddelbart i koronapandemien, og dette representerer en forskjell fra finans- og oljepriskrisen. Disse trekkene ved de ulike krisene er imidlertid ikke klare kausale sammenhenger, men kan representere generelle trender eller andre forhold som ikke nødvendigvis er mulig å skille fra utviklingen under de ulike krisene.

Figur 4-7. Koronapandemien: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Ujustert.

Figur 4-8. Koronapandemien: Endringer i inntektsforskjeller mellom kvinner og menn. Justert.

Inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte gjennom tre kriser

Nedenfor ser vi nærmere på inntektsulikhetene mellom innvandrere og norskfødte mellom 2006 og 2022, både med og uten justeringer for observerte kjennetegn. Vi følger samme framgangsmåte som i analysene etter kjønn.

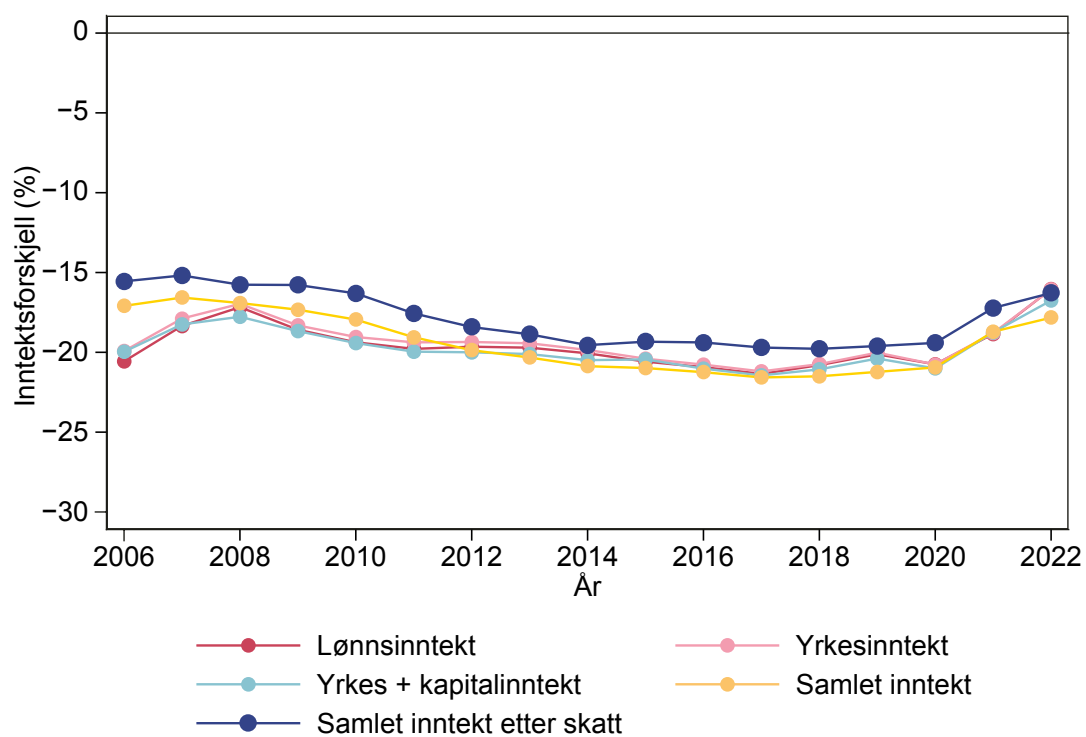
I figur 4-9 presenterer vi de ujusterte inntektsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte i årene 2006 til 2022. I 2006 var lønnsinntekten, yrkesinntekten og yrkes- og kapitalinntekten cirka 20 prosent lavere for innvandrere enn norskfødte. Forskjellen for disse inntektsmålene ble tydelig redusert fram til 2008, for å så øke fram til 2017. Fra 2020 til 2022 ble forskjellene for disse målene igjen tydelig redusert. I 2006 var forskjellene for samlet inntekt før skatt cirka 16–17 prosent, mens for samlet inntekt etter skatt var den cirka 15 prosent. Deretter økte forskjellene for samlet inntekt både før og etter skatt fram til 2014 – for samlet inntekt før skatt helt fram til 2017. Også for disse inntektsmålene falt forskjellene tydelig mellom 2020 og 2022.

Vi ser at forskjellene i lønns-, yrkes- samt yrkes- og kapitalinntekter er omtrent på samme nivå og følger hverandre svært tett. Når vi legger på overføringer i inntektsmålet samlet inntekt, reduseres forskjellen noe i starten av perioden, men overføringene betyr mindre for inntektsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte over tid. Fra 2012 bidrar ikke overføringer til å redusere inntektsforskjellene mellom innvandrere som gruppe relativt til norskfødte. Når vi trekker fra skatt, reduseres forskjellen i nivå, men mønsteret på utviklingen er lik som for øvrige inntektsmål.

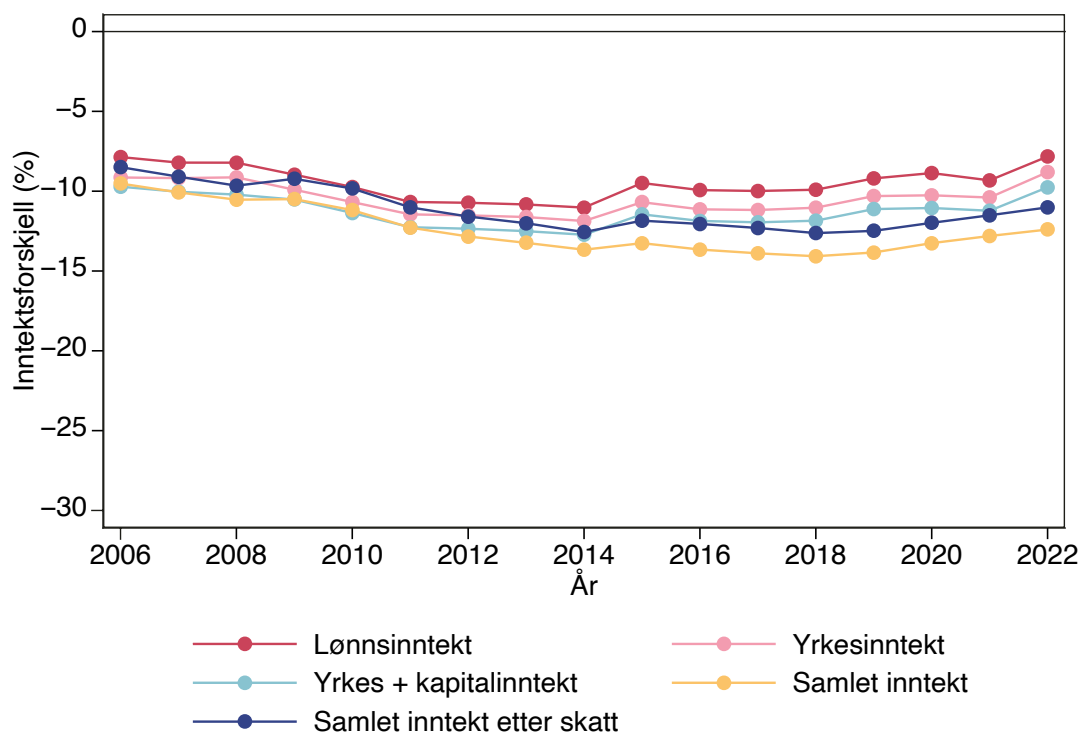
Om tolkning av disse resultatene:

Den sterke nedgangen i inntektsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte i årene mellom 2020 og 2022 må tolkes varsomt. I våre analyser avgrenser vi utvalget til personer som er bosatt i Norge ved inngangen til året. Dette betyr at nyankomne innvandrere som innvandrer i løpet av året, utelates. Disse har i gjennomsnitt lav inntekt. 2021 og 2022 var år med relativt høy innvandring. Særlig 2022 var preget av et stort antall flyktninger fra Ukraina etter Russlands invasjon. Disse ekskluderes i våre analyser. Dersom vi ikke ekskluderer personer som ikke var bosatt ved inngangen til året, blir reduksjonen i inntektsforskjellene vesentlig lavere – omtrent på nivå med de justerte tallene (ikke vist). Vi anbefaler derfor ikke å vektlegge de ujusterte resultatene i disse analysene.

Figur 4-9. Inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte, 2006–2022. Ujustert.

Figur 4-10. Inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte, 2006–2022. Justert.

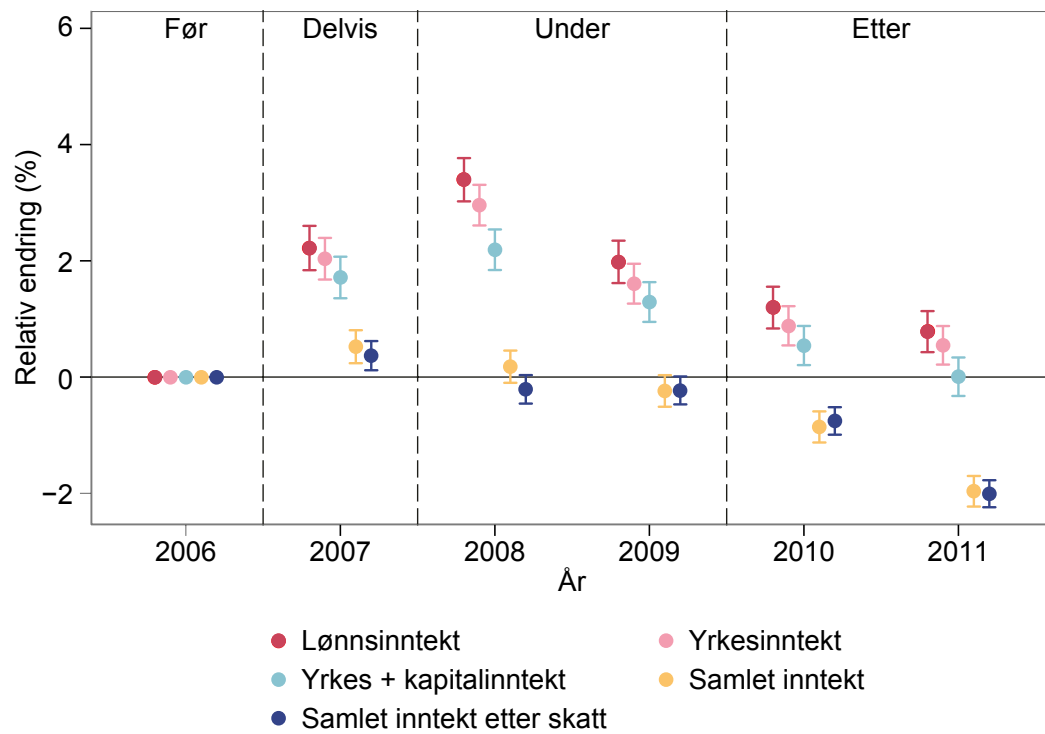

I figur 4-10 justerer vi for sammensetningsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte med hensyn til alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Vi ser at inntektsforskjellene reduseres til mellom 8 og 10 prosent i 2006, avhengig av hvilket inntektsmål vi bruker. Vi finner ellers økende forskjeller i starten av perioden, og reduserte forskjeller mot slutten av perioden.

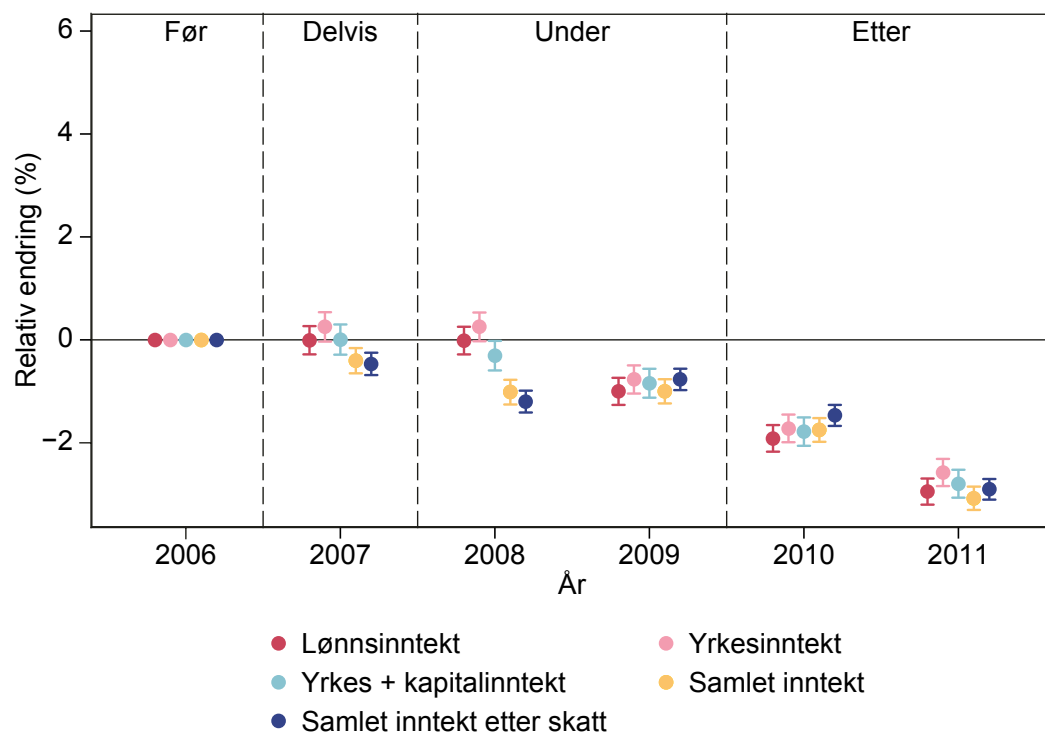
Så hvordan har inntektsforskjellene endret seg gjennom nylige økonomiske kriser, og kan vi se tegn til at koronapandemien rammet innvandrere som gruppe på en annen måte enn finanskrisen eller oljepriskrisen? Vi ser først på utviklingen i finanskrisen. Figur 4-11 viser resultater fra ujusterte analyser av endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte i finanskrisen. På samme måte som for kvinner og menn estimerer vi ligning 3, der spesifikke år er definert som før krise, delvis krise, under krise og etter krise. For finanskrisen setter vi før-året til 2006 og måler endringer i innvandreres inntekt relativt til norskfødte i de forskjellige fasene av krisen ut fra forskjellen i 2006.

Innvandrere hadde en positiv utvikling i lønnsinntekt, yrkesinntekt samt yrkes- og kapitalinntekt under kriseårene sammenlignet med norskfødte, men dette jevnet seg ut i etter-perioden. For samlet inntekt før og etter skatt skjedde det lite under kriseårene, men i årene etter krisen var den relative utviklingen for innvandrerne dårligere sammenlignet med norskfødte. Når vi inkluderer kontroller for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid i analysene i figur 4-12, ser vi ikke lenger den positive utviklingen for innvandrere under kriseårene, men tvert imot en reduksjon av inntekt relativt til norskfødte i slutten av og etter krisen. Dette kan tyde på at sammensetningen av innvandrere driver den relativt sett økende inntekten når vi ikke har med kontroller. Dette kan f.eks. være på grunn av at innvandrere med lav inntekt flytter ut av landet under krisen på grunn av manglende jobbmuligheter i de mer konjunktursensitive næringene.

Figur 4-11. Finanskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Ujustert.

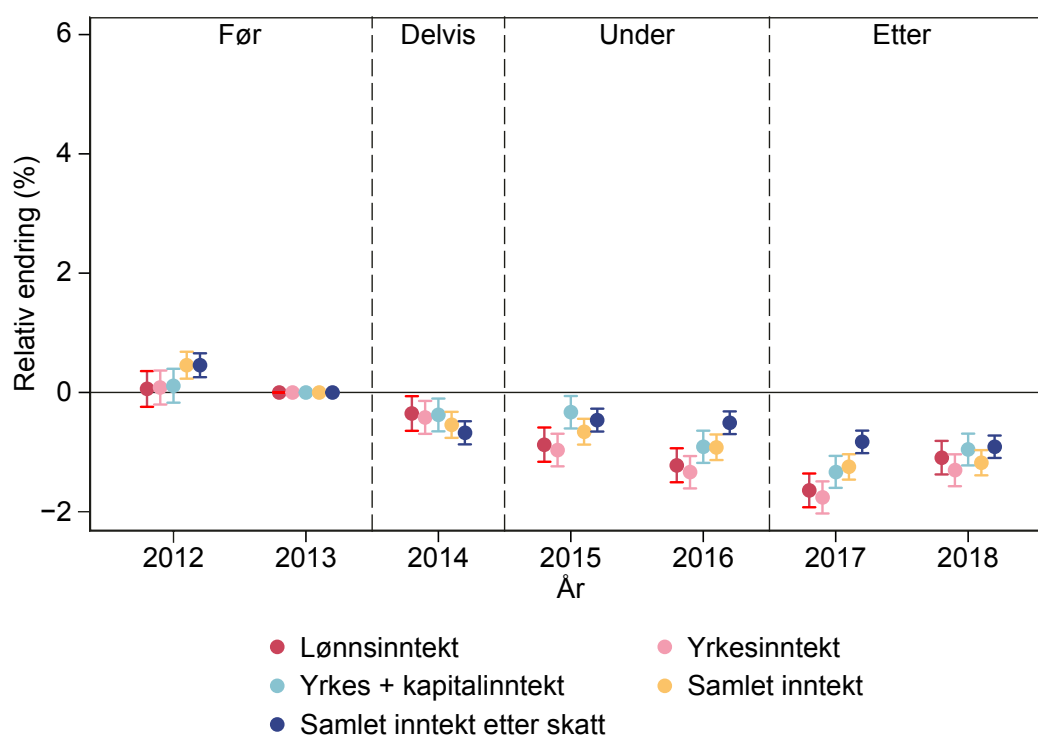

Figur 4-12. Finanskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Justert.

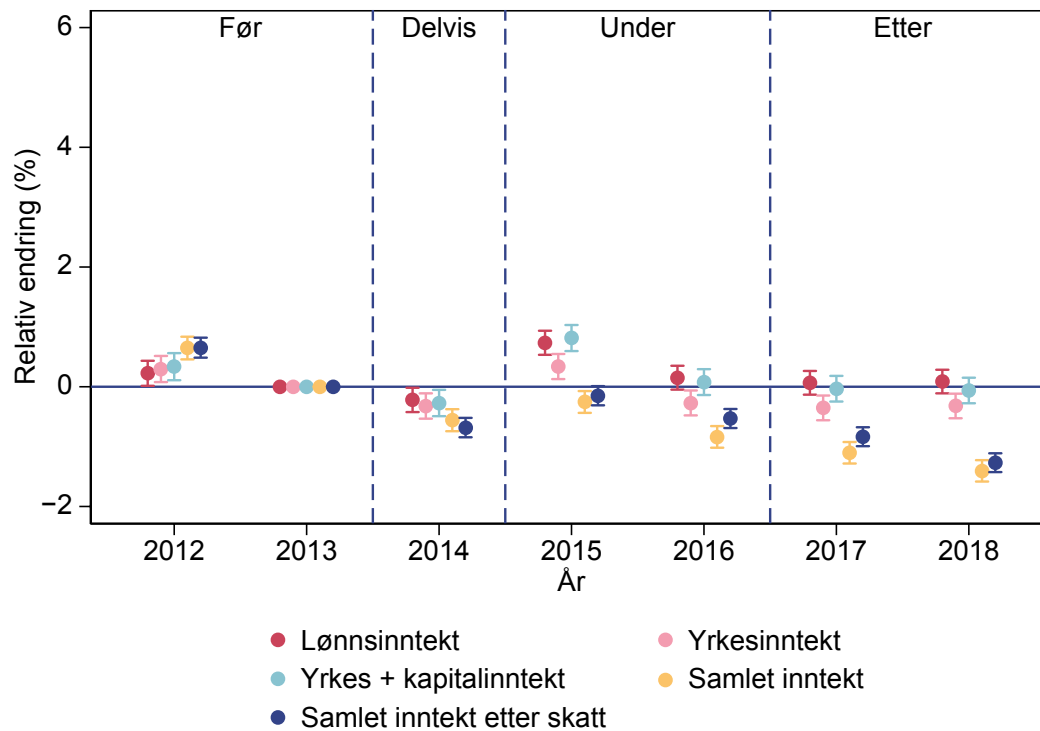

Under oljepriskrisen finner vi et annet mønster. I figur 4-13 presenterer vi resultater for endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte i perioden 2012–2018. Vi sammenligner forskjellene i hvert år med forskjellen i 2013 (satt til 0). Figuren viser de ujusterte estimatene på inntektsforskjellen mellom innvandrere og norskfødte, og det ser ut til at innvandrere kommer «tapende» ut i jevnt over alle inntektsutfall gjennom krisen og i perioden etter. I figur 4-14 presenterer vi resultatene etter at vi har justert for sammensetningsforskjeller. Her ser vi at for lønnsinntekt, yrkesinntekt samt yrkes- og kapitalinntekt er de økte forskjellene fra figur 4-13 ikke lenger til stede. Dette forteller oss at det ujusterte mønsteret påvirkes av seleksjon i sammensetningen av innvandrere og norskfødte personer. For samlet inntekt før og etter skatt ser vi fortsatt økte forskjeller, og her betyr ikke sammensetningen spesielt mye for resultatene.

Figur 4-13. Oljepriskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Ujustert.

Figur 4-14. Oljepriskrisen: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Justert.

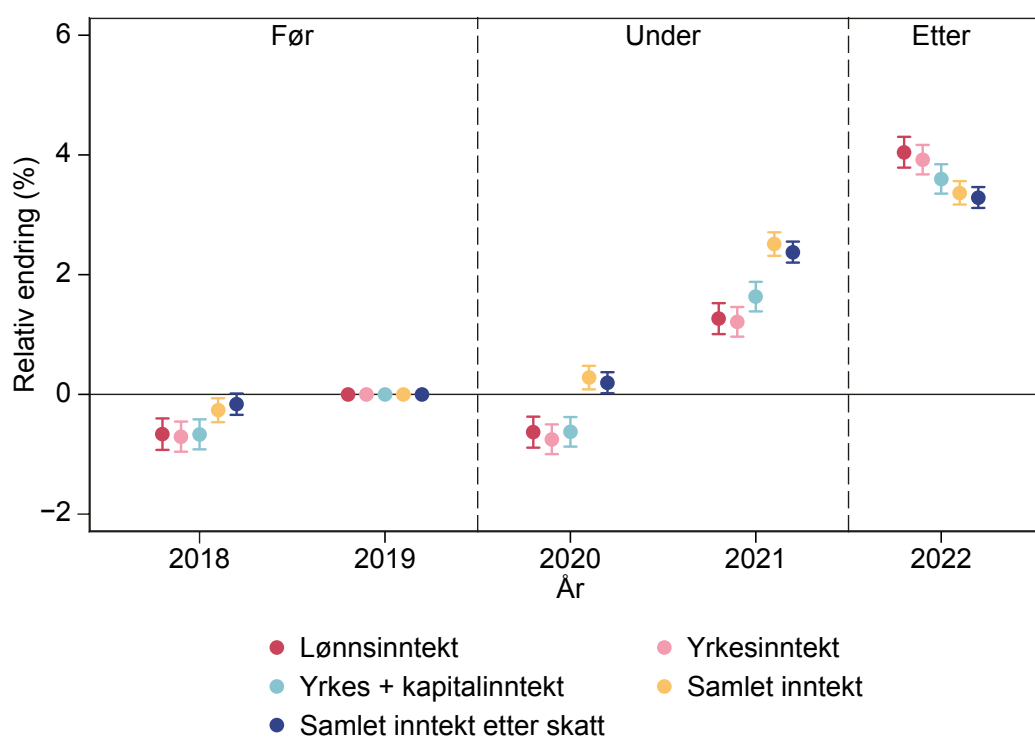
For å si noe om hvordan koronapandemien påvirket ulikheten mellom innvandrere og norskfødte, sammenligner vi forskjellene i hvert år mellom 2018 og 2022 med forskjellen i 2019 (satt til 0).

Figur 4-15 viser estimatene ujustert, mens figur 4-16 viser estimatene når vi kontrollerer for alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid. Uansett om vi inkluderer kontroller eller ikke, ser vi at innvandreres lønnsinntekt, yrkesinntekt samt yrkes- og kapitalinntekt øker noe relativt til norskfødtes mellom 2018 og 2019. I pandemiens første år, 2020, ser vi først en liten økning i ulikheten i de samme inntektsmålene, det vil si at innvandrere fikk redusert sine inntekter relativt til norskfødte, men denne endringen forsvinner når vi inkluderer kontroller. For samlet inntekt før og etter skatt er forskjellene uten kontroller relativt uforandret mellom 2018 og 2020, mens vi ser en liten økning i inntekt for innvandrere relativt til norskfødte i 2020 når vi inkluderer kontroller. I 2021 økte innvandreres inntekt relativt til norskfødtes tydelig for alle inntektsmål når vi ikke inkluderer kontrollvariabler, med ytterligere økning i 2022. Når vi tar hensyn til alder, utdanningsnivå, arbeidsmarkedstilknytning og arbeidstid, ser vi ikke lenger noen relativ økning for lønns- og yrkesinntekt i 2021, men i 2022 ser vi fortsatt en tydelig økning av alle inntektsmål – om enn mindre enn den ujusterte økningen.

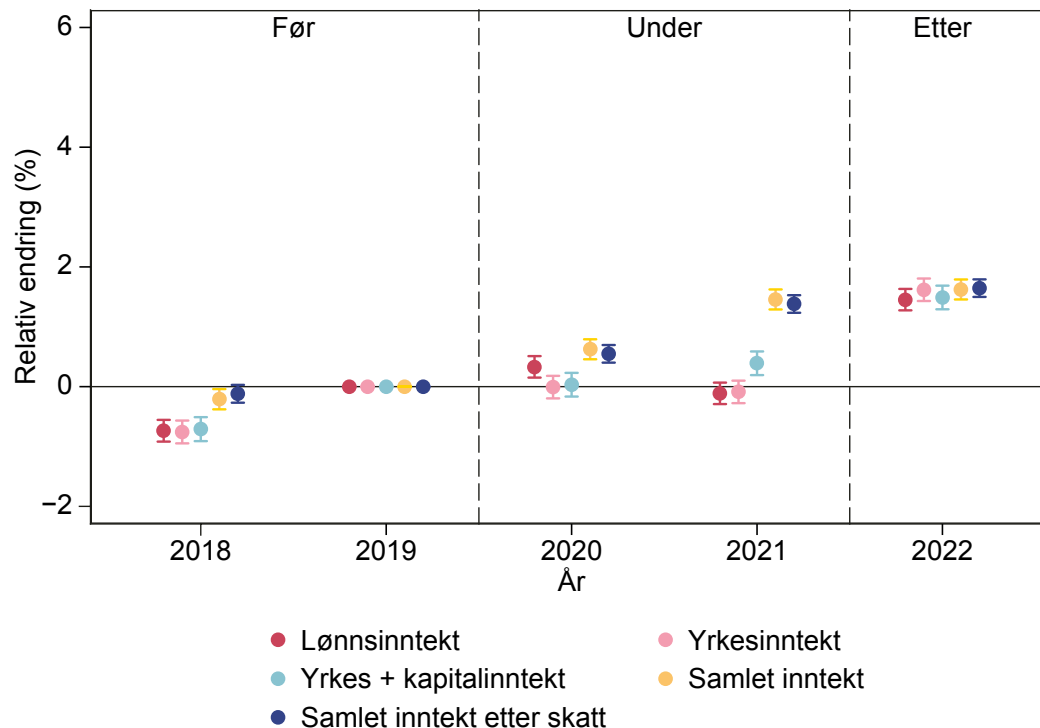
Om tolkning av disse resultatene:

Den sterke nedgangen i inntektsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte i årene mellom 2020 og 2022 må tolkes varsomt. I våre analyser avgrenser vi utvalget til personer som er bosatt i Norge ved inngangen til året. Dette betyr at nyankomne innvandrere som innvandrer i løpet av året, utelates. Disse har i gjennomsnitt lav inntekt. 2021 og 2022 var år med relativt høy innvandring. Særlig 2022 var preget av et stort antall flyktninger fra Ukraina etter Russlands invasjon. Disse ekskluderes i våre analyser. Dersom vi ikke ekskluderer personer som ikke var bosatt ved inngangen til året, blir reduksjonen i inntektsforskjellene vesentlig lavere – omtrent på nivå med de justerte tallene (ikke vist). Vi anbefaler derfor ikke å vektlegge de ujusterte resultatene i disse analysene.

Figur 4-15. Koronapandemien: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Ujustert.

Figur 4-16. Koronapandemien: Endringer i inntektsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Justert.

Oppsummering – inntekt

Samlet sett danner disse analysene et tydelig bilde av hvordan inntektsforskjellene mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte utviklet seg i tiden under og etter koronapandemien, og hvordan denne krisen skiller seg fra andre kriser.

Under og etter tidligere kriser – finanskrisen og oljepriskrisen – ble inntektsforskjellene mellom kvinner og menn betydelig redusert. Under og etter koronapandemien skjedde det også en viss utjevning av disse forskjellene, men i langt mindre skala.

På den annen side finner vi at inntektsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte var stabile eller økte noe under og etter finanskrisen og oljepriskrisen, men at disse ble klart redusert i tiden under og etter koronapandemien.

Vi kan med disse analysene ikke skille mellom hvilke endringer som skyldes de tre krisene, og hvilke endringer som må tilskrives andre forhold, som generelle trender, sammensetningen av innvandrerbefolkningen, den generelle reallønnsveksten osv. Analysene stemmer imidlertid overens med tidligere forskning (diskutert innledningsvis) som har vist større kortsiktige negative effekter av økonomiske kriser for menn enn for kvinner. De stemmer også overens med en antakelse om at koronapandemien i mindre grad hadde en slik kjønnskjevhet, fordi også kvinnedominerte næringer ble rammet hardt.

5 Segregering i økonomiske kriser

Økonomiske kriser rammer ulike deler av arbeidsmarkedet og kan påvirke graden av kjønnssegregering og etnisk segregering på ulike måter. For eksempel kan økonomiske kriser som særlig rammer mannsdominerte næringer i privat sektor, eksempelvis knyttet til industriproduksjon, gi redusert kjønnssegregering dersom de fører til at menn i sterkt segregerte yrker mister jobben. Tilsvarende kan kriser som i større grad rammer kvinnedominerte næringer, som hotell- og restaurantbransjen, også gi redusert kjønnssegregering. Slike effekter kan oppstå i kriser som særlig rammer næringer eller yrker der én gruppe (kvinner eller menn, innvandrere eller norskfødte) er overrepresentert. På den annen side kan ulike kriser gjøre noen yrker og næringer mer attraktive fordi de framstår som tryggere alternativer, eller fordi etterspørselen etter arbeidskraft øker der sammenlignet med andre deler av økonomien. Hvorvidt slike endringer fører til økt eller redusert segregering, vil avhenge av kjønns sammensetningen blant de som søker seg mot slike jobber.

I denne delen av rapporten ser vi nærmere på graden av segregering etter kjønn og innvandrerbakgrunn og viser endringen i de to segregeringsmålene over tid. Segregeringsmålene Duncan og Gini er presentert i ligning (4) og (5) i kapittel 2. I gjennomgangen viser vi graden av segregering etter næring og yrke. For dette benytter vi 2-sifrede næringskoder og 4-sifrede yrkeskoder. Resultater basert på 2-sifrede yrkeskoder er tilgjengelig i vedlegget (figur A 1–figur A 6). Som nevnt er det brudd i kodesystemet for næringer i 2009, fordi Standard for næringsgruppering 2007 (SN 2007) ble gyldig fra 1. januar dette året. Dette er markert med en vertikal, heltrukken linje i figurene. Et brudd i dataene ved overgangen til A-meldingen ved inngangen til 2015 er også markert med en heltrukket vertikal linje.

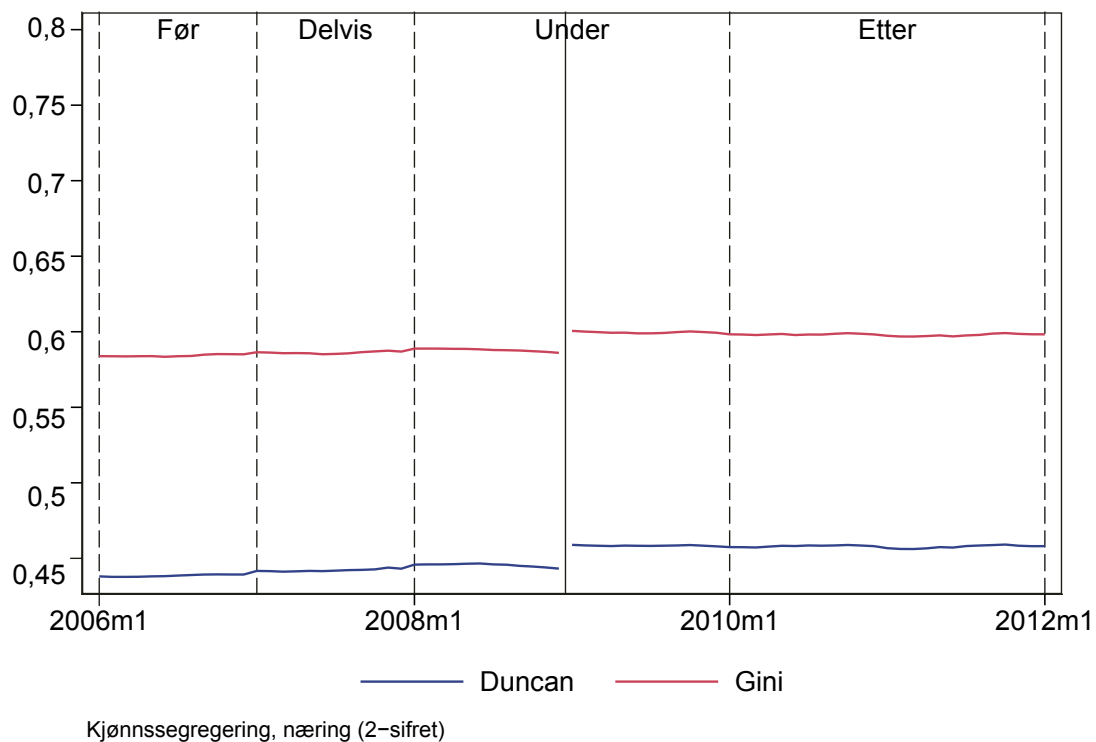
Segregering etter kjønn gjennom tre kriser

Figur 5-1 og figur 5-2 viser hvordan kjønnssegregeringen i henholdsvis næringer og yrker utviklet seg før, under og etter finanskrisa. Bruddet i tids-seriene i 2009 representerer ikke en reell endring i graden av segregering, men endringer i kodeverket. Bortsett fra dette ser vi svært lite tegn til endring i kjønnssegregeringen over tid utover en svært svak, gradvis nedadgående trend i yrkessegregeringen.

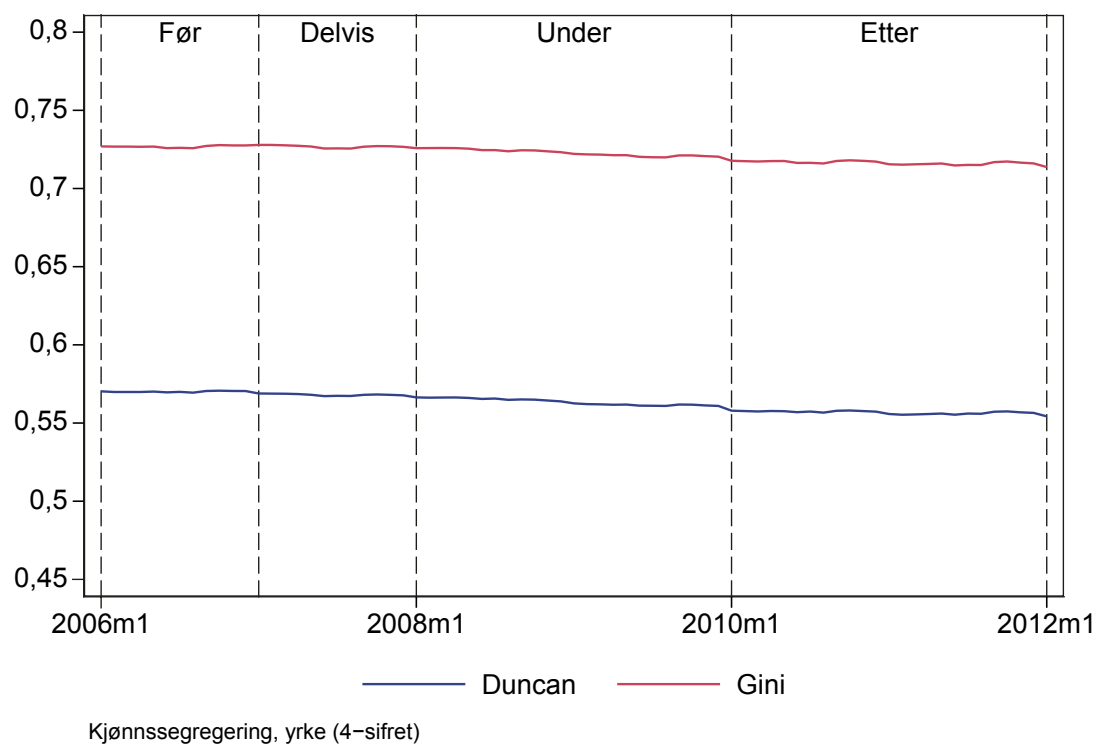
Figur 5-3 og figur 5-4 viser den samme utviklingen over tid gjennom oljepris-krisa. En heltrukket vertikal linje markerer et brudd i dataene ved overgangen til A-meldingen ved inngangen til 2015. Mindre fluktuasjoner etter 2015 knytter seg til sesongvariasjon (for eksempel varierer sysselsettingen i hotell- og restaurantbransjen eller jordbruket med sesongene). Utover dette ser vi heller ikke her noen tydelige tegn til endring over tid, utover en svært svak, gradvis nedadgående trend i yrkessegregeringen.

Når det gjelder koronapandemien (figur 5-5 og figur 5-6), ser vi heller ingen endringer som tydelig kan knyttes til pandemien. Her er 12. mars 2020 (datoen for den første store nedstengningen) markert med en tynn, stiplete linje, og vi ser en marginal økning i segregeringsnivået den påfølgende måneden, men denne kan også være drevet av sesongvariasjon. Vi ser videre en svært svak, gradvis nedadgående trend i graden av kjønnssegregering etter både næring og yrke, men denne er vanskelig å knytte direkte til pandemien.

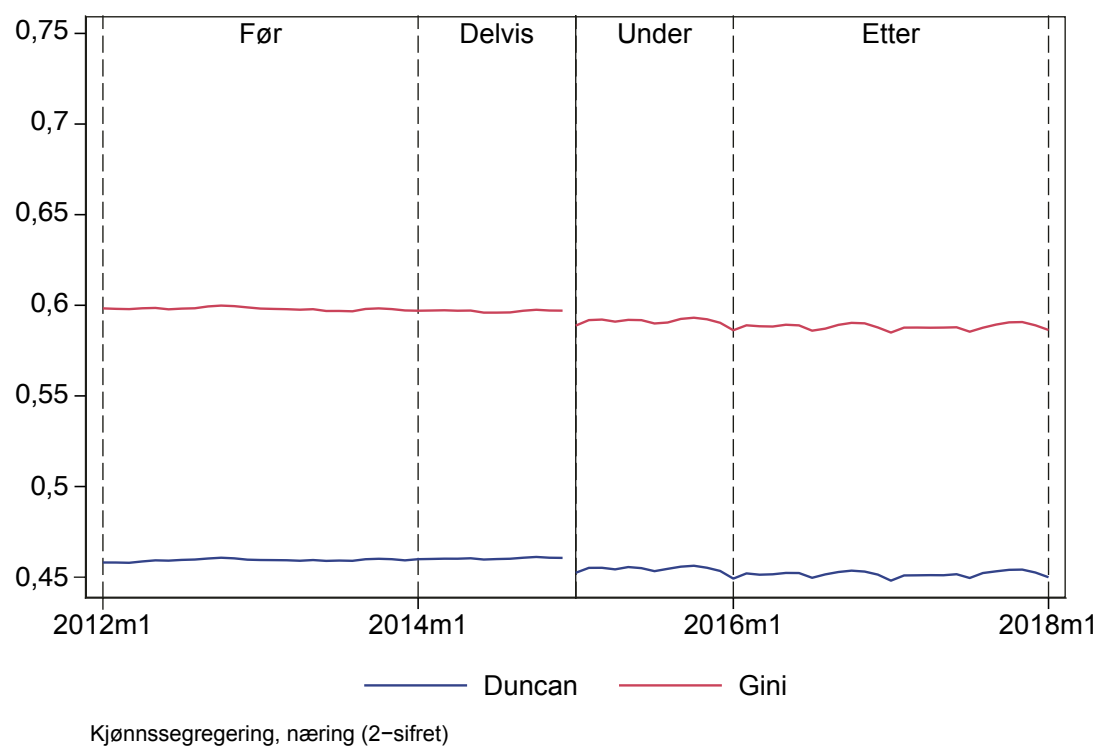
Figur 5-1. Finanskrisen: Segregering etter kjønn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

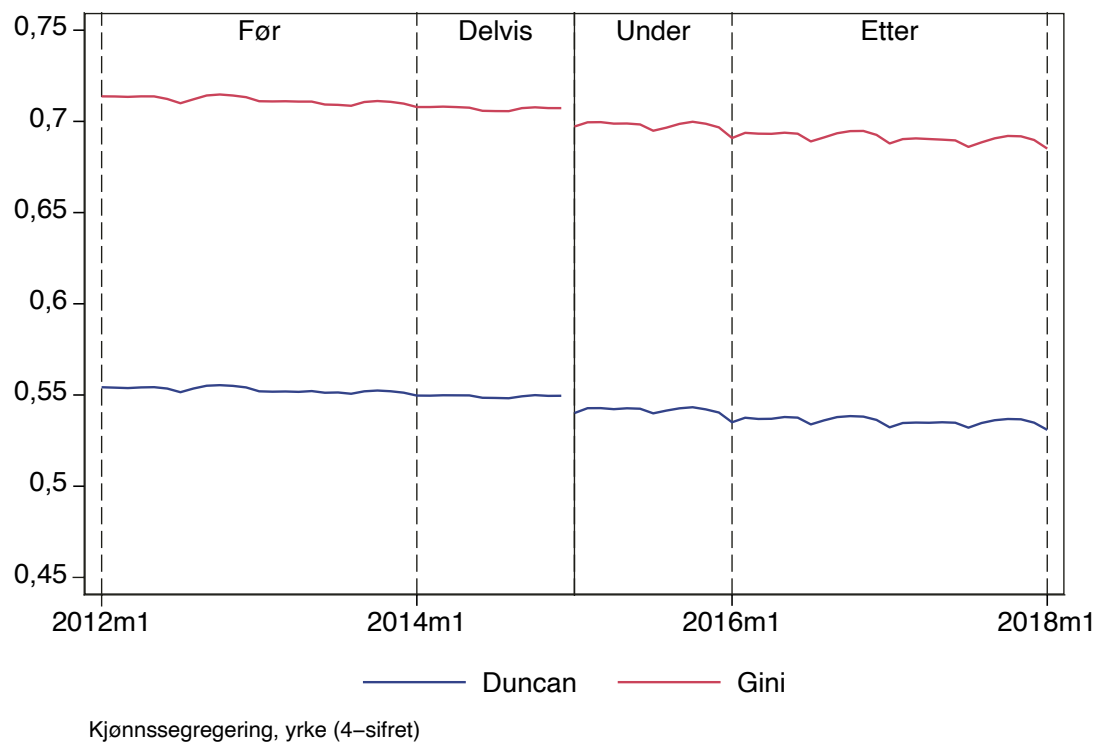
Figur 5-2. Finanskrisen: Segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

Figur 5-3. Oljepriskrisen: Segregering etter kjønn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

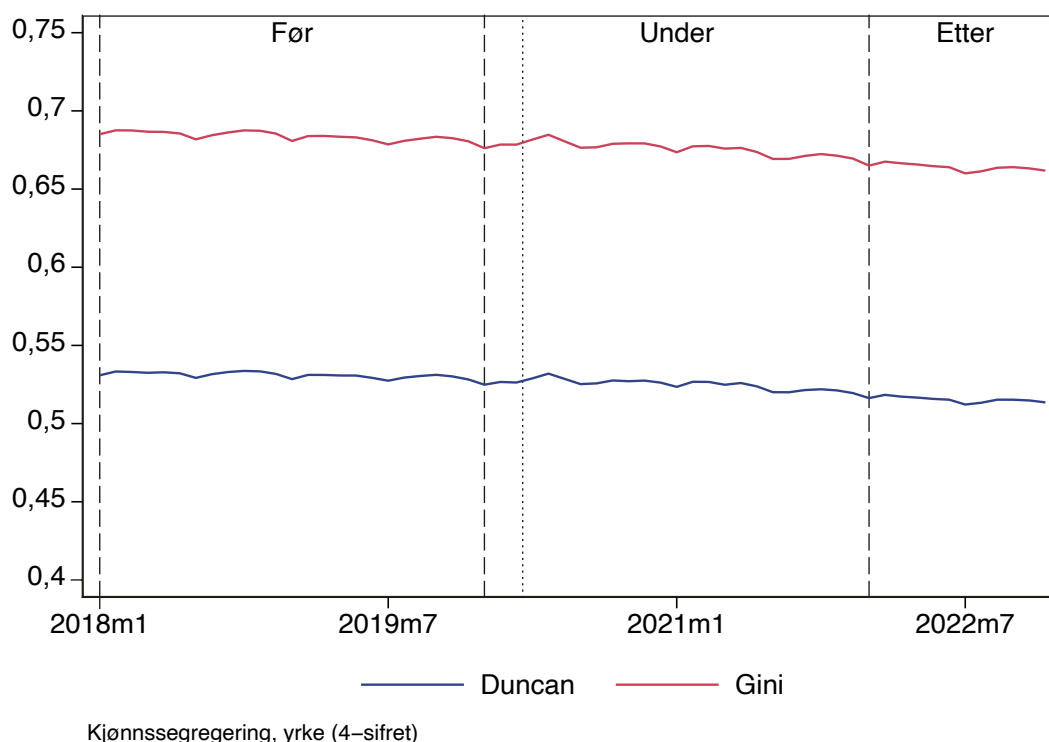
Figur 5-4. Oljepriskrisen: Segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

Figur 5-5. Koronapandemien: Segregering etter kjønn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

Figur 5-6. Koronapandemien: Segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

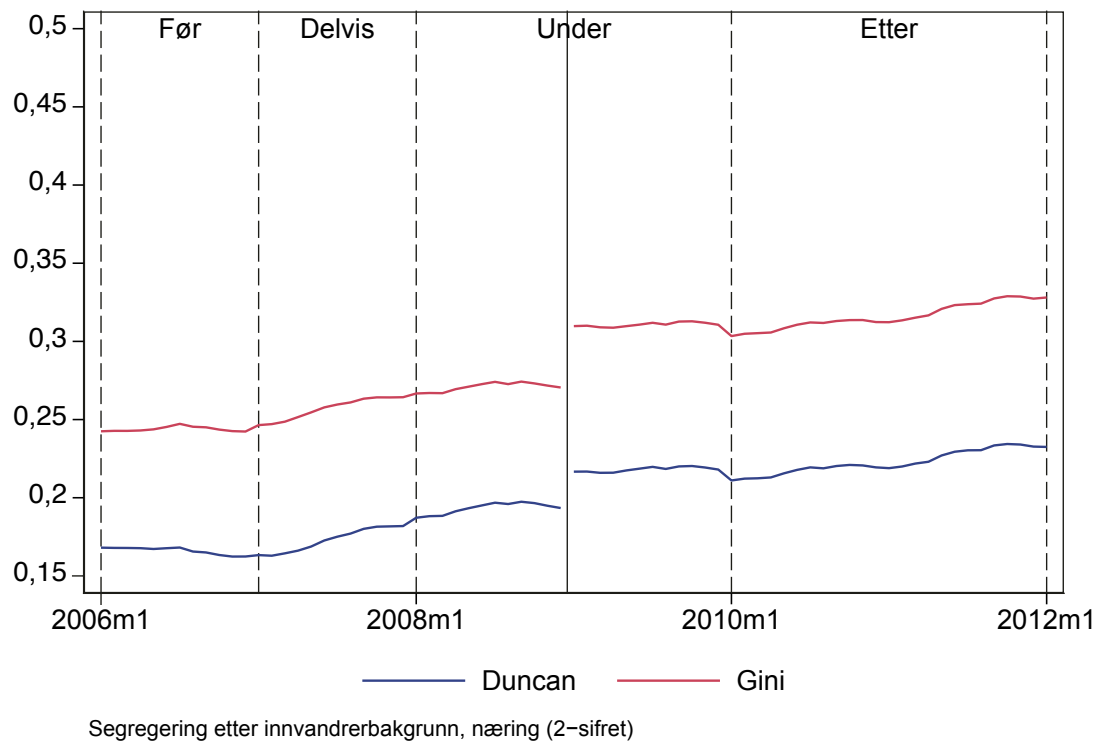
Segregering etter innvandrerbakgrunn gjennom tre kriser

Segregeringen etter innvandrerbakgrunn før, under og etter finanskrisa er vist i figur 5-7 og figur 5-8. Vi ser en klar trend mot gradvis økende segregering etter innvandrerbakgrunn over tid gjennom hele perioden, både når det gjelder segregering etter næring og yrke. Bruddet i tidsseriene for næringer i 2009 er markert med en vertikal linje i figuren.

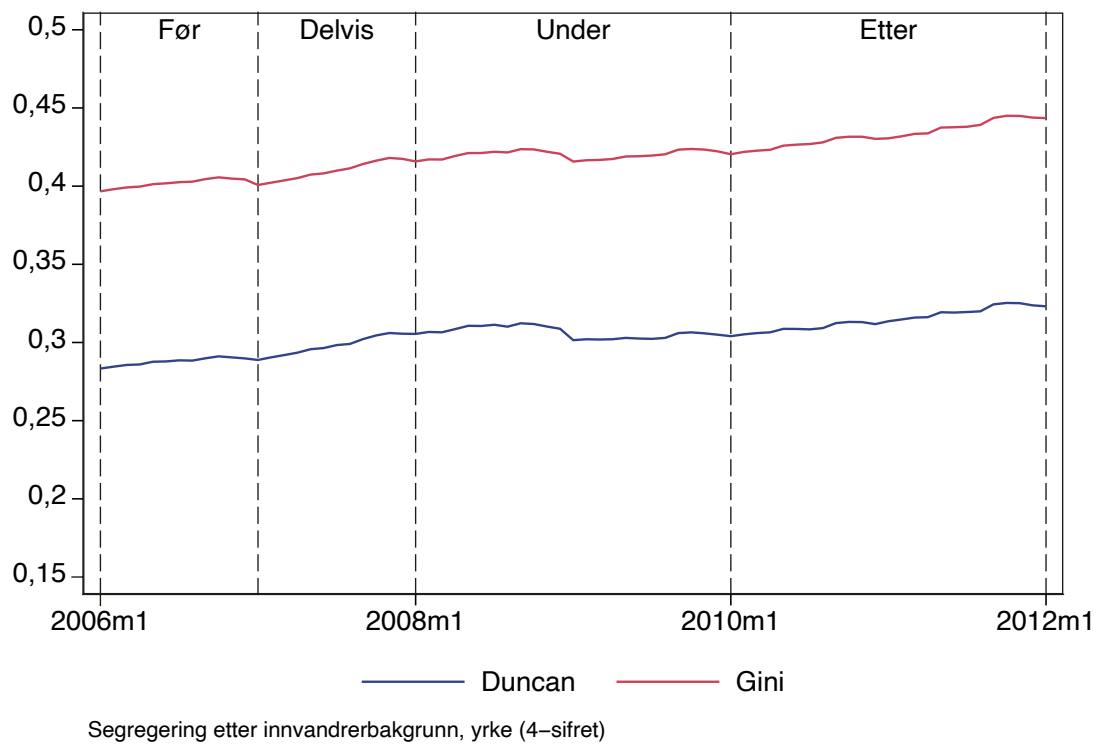
Når vi ser nærmere på utviklingen rundt oljepriskrisa (figur 5-9 og figur 5-10), ser vi også en svakt økende segregeringstrend over tid, både etter yrke og næring. Igjen er det ikke åpenbart at denne utviklingen påvirkes av den aktuelle krisen, da trenden er å se både før, under og etter oljepriskrisen. Vi markerer bruddet i tidsseriene ved overgangen til A-meldingen i 2015.

I perioden rundt koronapandemien ser vi et litt annet mønster (figur 5-11 og figur 5-12). For det første er det ingen tegn til en systematisk trend i retning økende segregering etter innvandrerbakgrunn, hverken når vi ser på næringer eller yrker. For det andre ser vi en liten og kortvarig, men markert nedgang i segregeringen umiddelbart etter de første nedstengningene i Norge, og at segregeringen deretter ble liggende på et litt lavere nivå enn før pandemien. Det er samtidig viktig å understreke at forskjellene før og etter pandemiutbruddet er svært små.

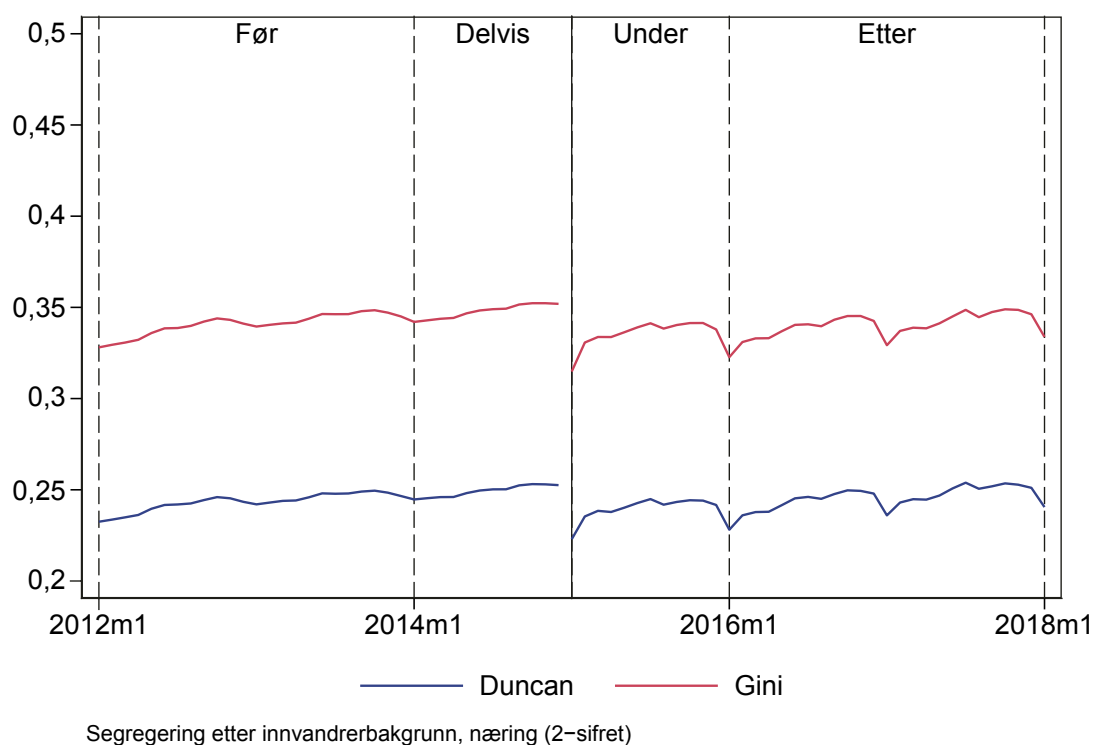
Figur 5-7. Finanskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

Figur 5-8. Finanskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

Figur 5-9. Oljepriskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

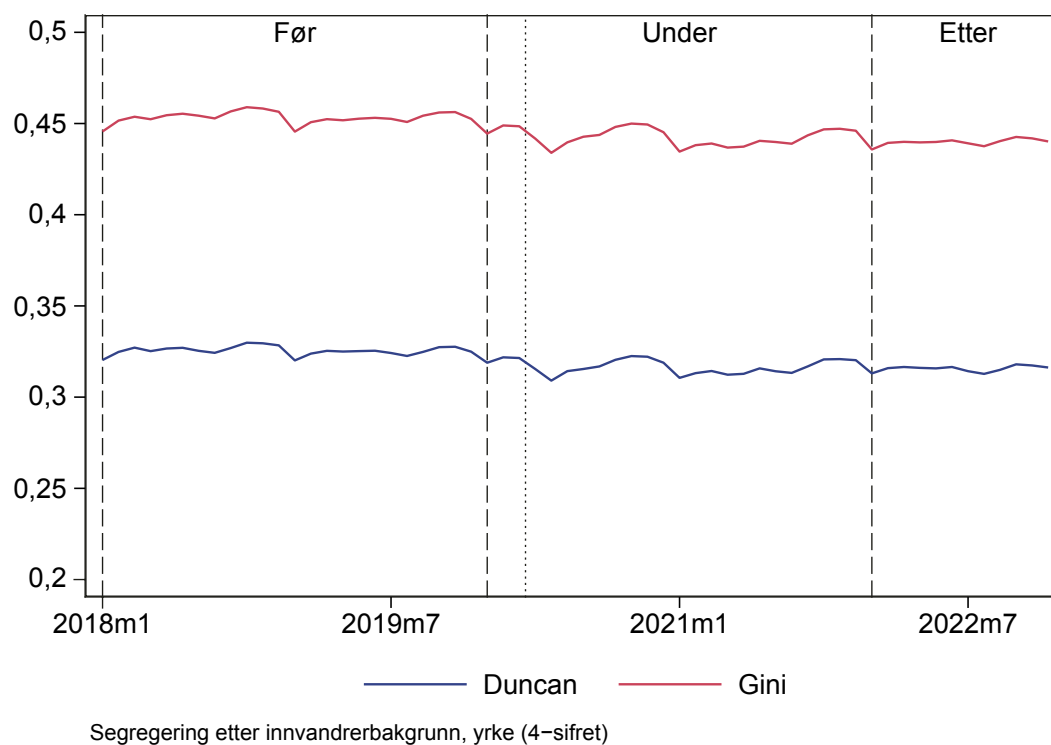
Figur 5-10. Oljepriskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

Figur 5-11. Koronapandemien: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike næringer. Segregeringsindekser.

Figur 5-12. Koronapandemien: Segregering etter innvandrerbakgrunn mellom ulike yrker (detaljerte grupper). Segregeringsindekser.

Betydningen av innvandring for kjønnssegregering

Som vist i de to avsnittene ovenfor er det norske arbeidsmarkedet segregert, både etter kjønn og innvandrerbakgrunn. Segregeringen etter kjønn reduseres over tid, mens segregeringen etter innvandrerbakgrunn økte fram til rundt 2018/2019 for deretter å stabilisere seg. Men disse endringene skjer langsomt, og vi ser ingen tydelige tegn til at endringstakten for kjønnssegregering eller segregering etter innvandrerbakgrunn forandres i forbindelse med økonomiske kriser.

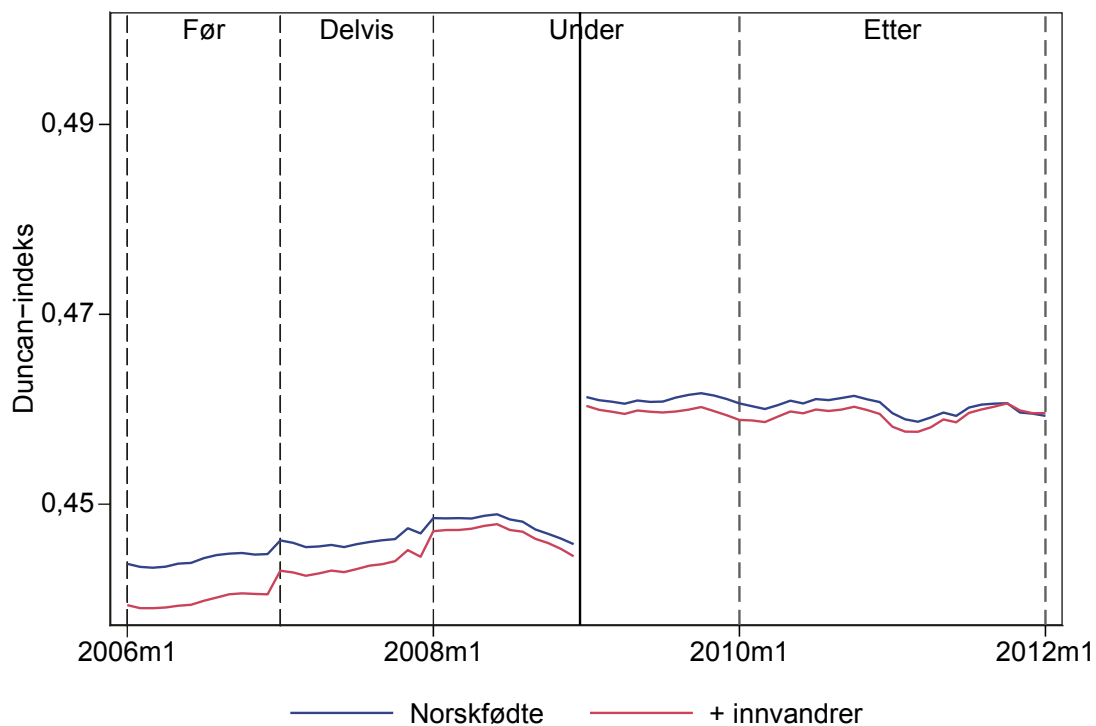
I dette avsnittet undersøker vi om innvandrere bidrar til å opprettholde eller redusere kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet, og om vi kan se tegn til at dette endres i forbindelse med økonomiske kriser. Vi beregner to sett med Duncan-indekser for henholdsvis næring på 2-sifret nivå og yrke på 4-sifret nivå for hver krise. Vi beregner først Duncan-indeksen for norskfødte. I neste omgang legger vi til innvandrere og beregner Duncan-indeksen for alle. Forskjellen i segregering mellom den oransje og grønne linje, sier noe om hvordan innvandreres yrkestilknytning bidrar til kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet totalt sett.

Figur 5-13 og figur 5-14 viser kjønnssegregeringen etter kjønn for henholdsvis næring og yrke i finanskrisen. Vi har «zoomet inn» ved å skalere opp y-aksen sammenlignet med figurene i avsnittet ovenfor for å kunne se detaljene i segregeringsmålene tydeligere.

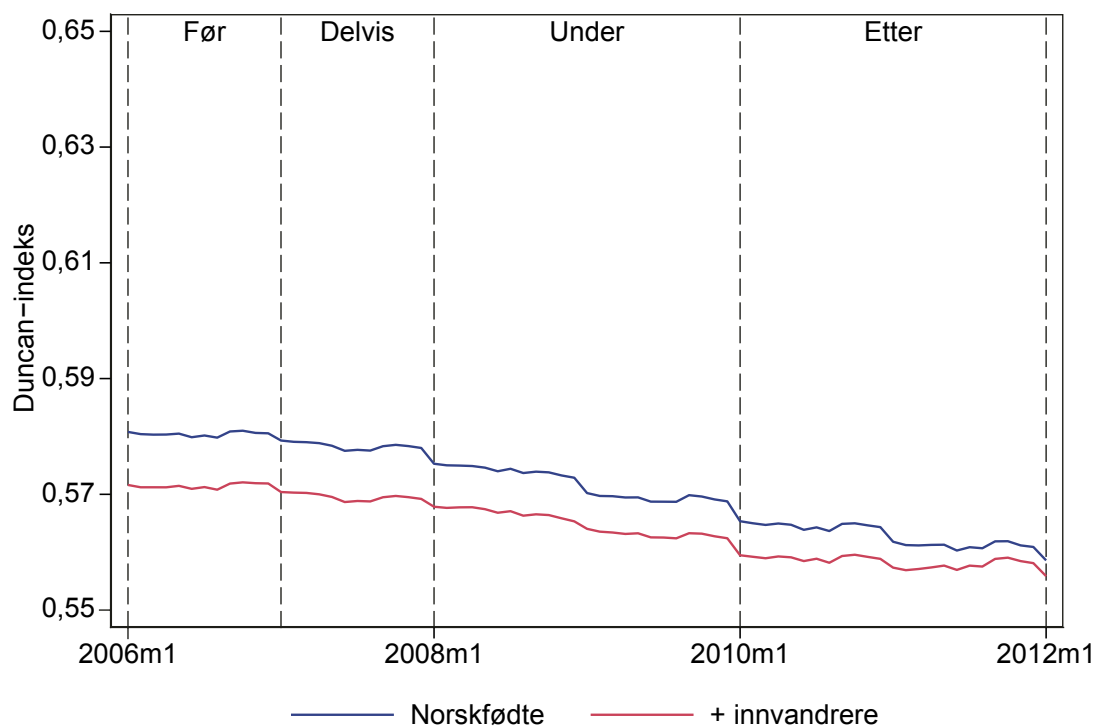
På samme måte som ovenfor har vi et brudd i tidsseriene for segregeringsmålene etter næring ved inngangen til 2009. Duncan-indeksen for norskfødte er større enn for alle, som betyr at innvandrere har en noe mindre kjønnssegregert næringstilknytning. Forskjellen blir mindre over tid, og i slutten av perioden er forskjellen mellom gruppene borte.

Vi ser et tilsvarende mønster i kjønnssegregeringen etter yrke. Innvandrere har en mindre kjønnssegregert yrkestilknytning enn norskfødte, og dette bidrar til å redusere den totale kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet når innvandrere er inkludert i beregningene, sammenlignet med når vi ser på bare norskfødte. Samtidig ser vi også her at forskjellen blir mindre over tid. Dette ser ut til å være del av en nedadgående trend, og vi kan vanskelig knytte dette mønsteret til finanskrisen.

Figur 5-13. Finanskrisen: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike næringer.

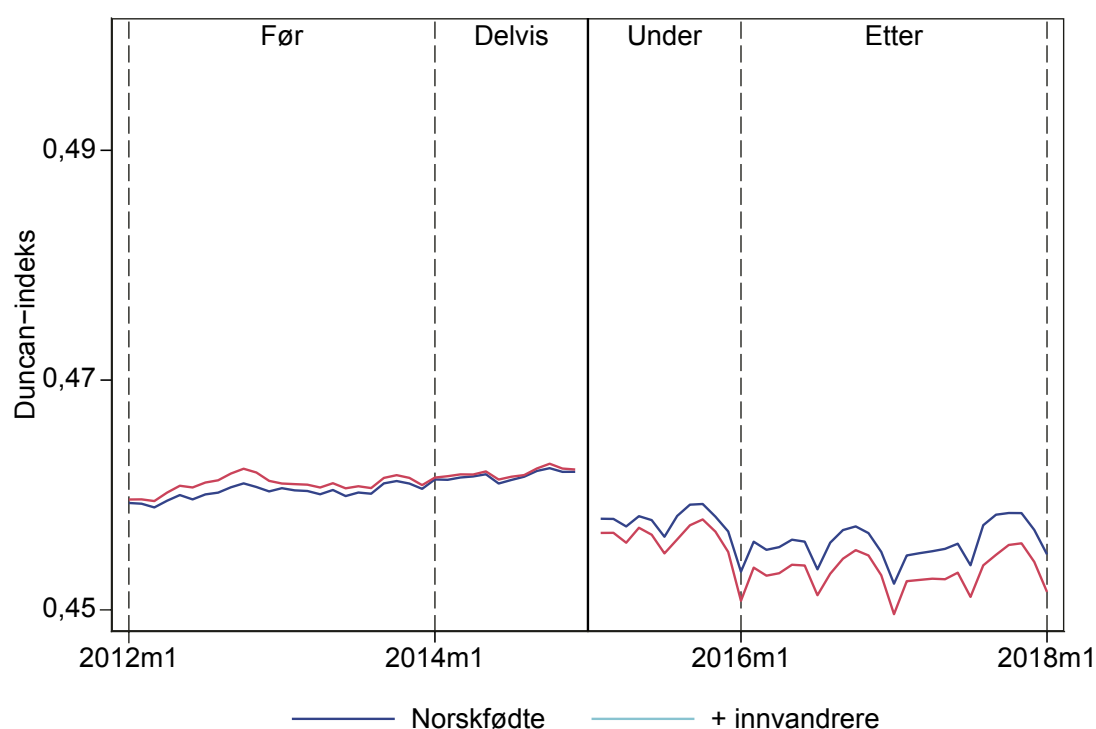
Figur 5-14. Finanskrisen: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper).

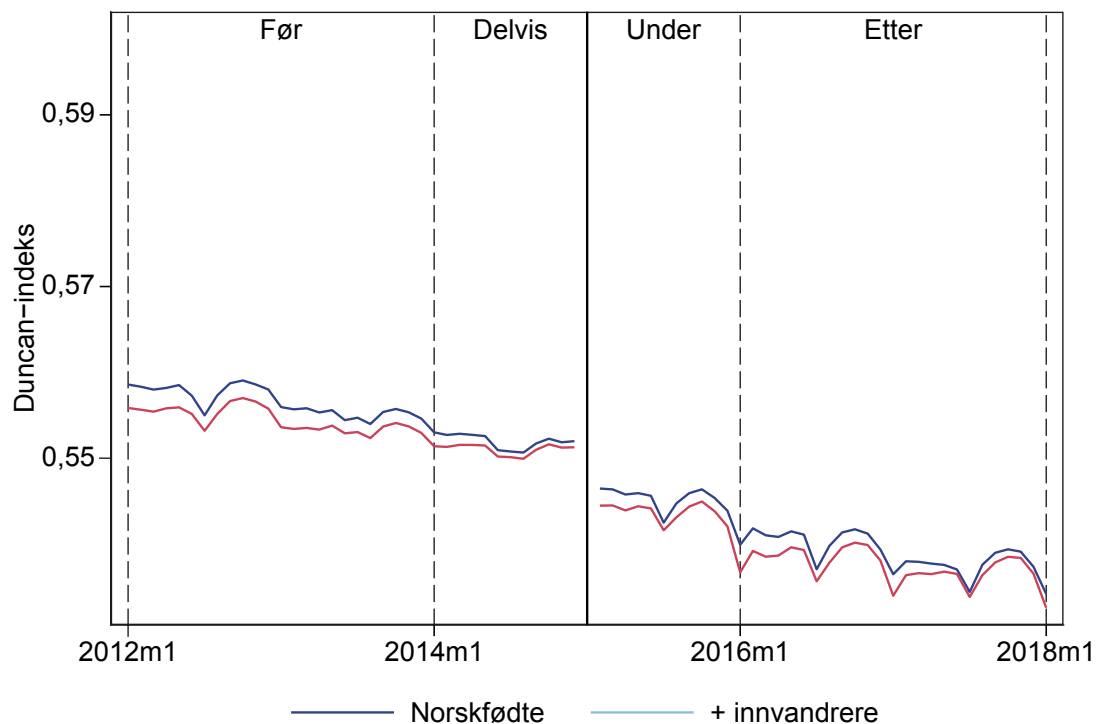
Tilnærmingen i kjønnssegregeringen etter næring og yrke fortsetter også fram til 2015. Etter dette får vi et brudd i dataene ved overgangen til A-meldingen, markert med en heltrukket vertikal linje. For næring ser vi at forskjellen mellom norskfødte og innvandrere øker etter databruddet og krisen, men vi kan ikke knytte dette til krisen helt spesifikt (figur 5-15). Tilsvarende ser vi for yrke både en reduksjon i kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet generelt og en tilnærming mellom norskfødte og innvandrere, men dette er antakeligvis en del av en underliggende trend, og dermed kan det ikke knyttes til direkte til oljepriskrisen (figur 5-16).

Under koronapandemien ser vi en liten økning i kjønnssegregeringen etter både yrke og næring umiddelbart etter krisen, antakeligvis drevet av nedstengningen i samfunnet. Som vist i figur 5-17 og figur 5-18 var kjønnssegregeringen relativt stabil i før-perioden, med unntak av noe månedsvariasjon, mens trenden har vært svakt nedadgående både under og etter koronapandemien. Vi ser at forskjellene mellom norskfødte og innvandrere består i perioden. Når det gjelder næringstilknytning, er innvandrere mindre kjønnssegregerte enn norskfødte og bidrar dermed til at kjønnssegregeringen totalt sett er lavere. For yrkessegregeringen er det i perioden 2018–2022 ingen vesensforskjell i Duncan-indeksen for norskfødte og for hele arbeidsmarkedet når vi inkluderer innvandrere. Dette drives både av at kjønnssegregeringen blant innvandrere er på nivå med norskfødte, og av at innvandrere utgjør en mindre andel av arbeidsmarkedet.

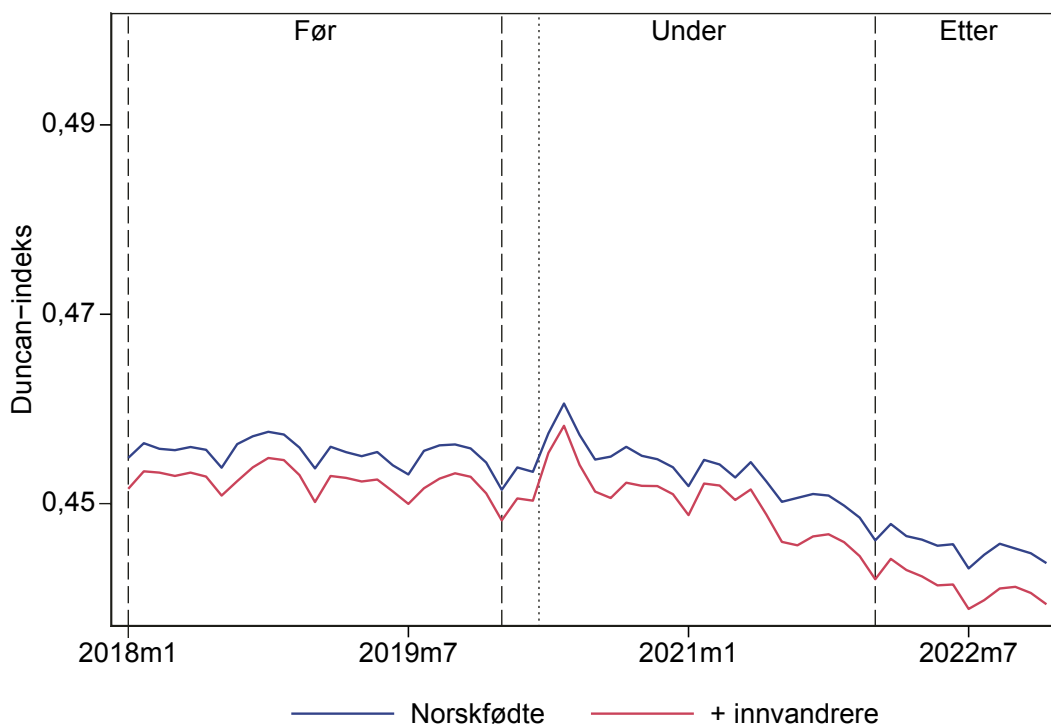
Figur 5-15. Oljepriskrisen: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike næringer.

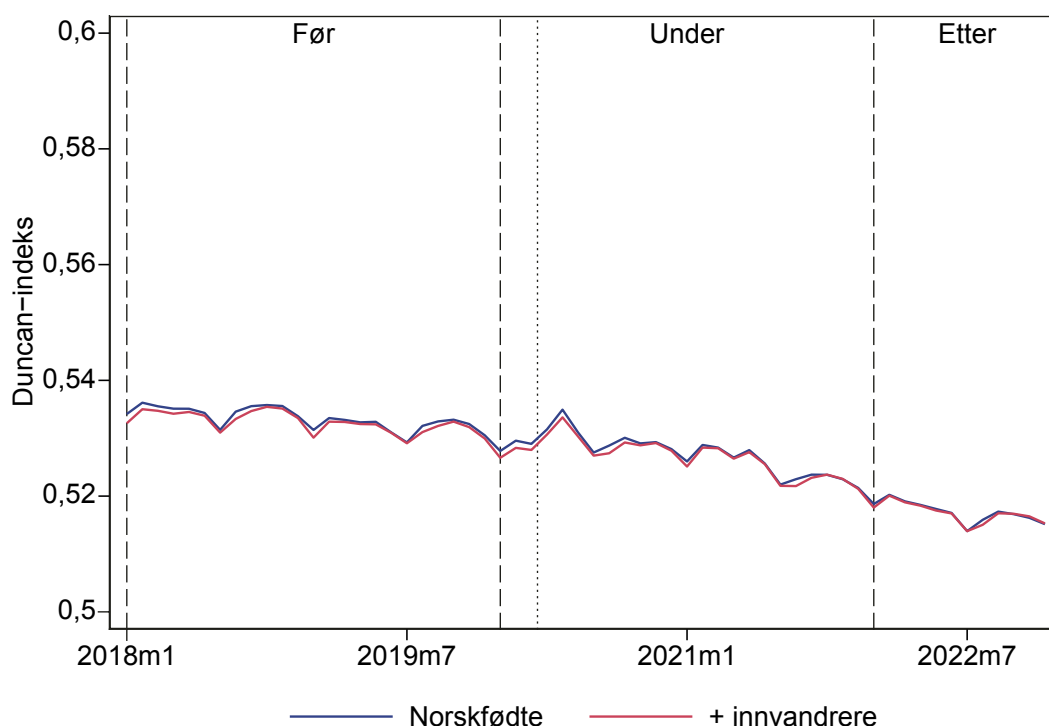
Figur 5-16. Oljepriskrisen: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper).

Figur 5-17. Koronapandemien: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike næringer.

Figur 5-18. Koronapandemien: Betydningen av innvandring for segregering etter kjønn mellom ulike yrker (detaljerte grupper).

Oppsummering – segregering

Samlet sett finner vi ingen tydelige, varige endringer i kjønnssegregeringen i perioden rundt de tre krisene vi studerer her. Dette gjelder både for yrker og for næringer. Analysene vist her er ikke egnet til å si noe om årsakssammenhenger eller effekter av krisene, men det samlede inntrykket er at disse krisene i liten grad ser ut til å ha hatt betydning for kjønnssegregering i det norske arbeidsmarkedet.

Når det gjelder segregering etter innvandrerbakgrunn, ser vi at segregeringen økte i perioden rundt finanskrisen, fulgt av en svakere økning i perioden rundt oljepriskrisen, mens det var lite endring i segregeringsnivåene i perioden rundt koronapandemien. Disse endringene ser imidlertid ikke ut til å være knyttet til de aktuelle krisene, de skyldes heller generelle trender i retning av økt segregering i de tidlige periodene. Et unntak er en liten, kortvarig reduksjon umiddelbart etter den første nedstengningen. Økningen i segregering som vi så i perioden rundt finanskrisen, kan muligens forklares av den relativt høye arbeidsinnvandringen i denne perioden, som fulgte etter EU-utvidelsene i 2005 og senere. Samlet sett ser altså koronapandemien ut til å ha medført en liten nedgang i segregeringen etter innvandrerbakgrunn, men denne nedgangen var kortvarig, og hovedbildet er at arbeidsmarkedet gjennom pandemien var preget av stabile segregeringsnivåer.

Overordnet finner vi noen forskjeller i kjønnssegregeringen når innvandrere utelates fra analysene, men disse forskjellene er substansielt sett svært små. Samlet sett tyder dette på at innvandrere har liten betydning for den totale kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet, og denne betydningen endrer seg ikke markant under koronapandemien eller tidligere kriser.

6 Koronapandemien og sykefravær

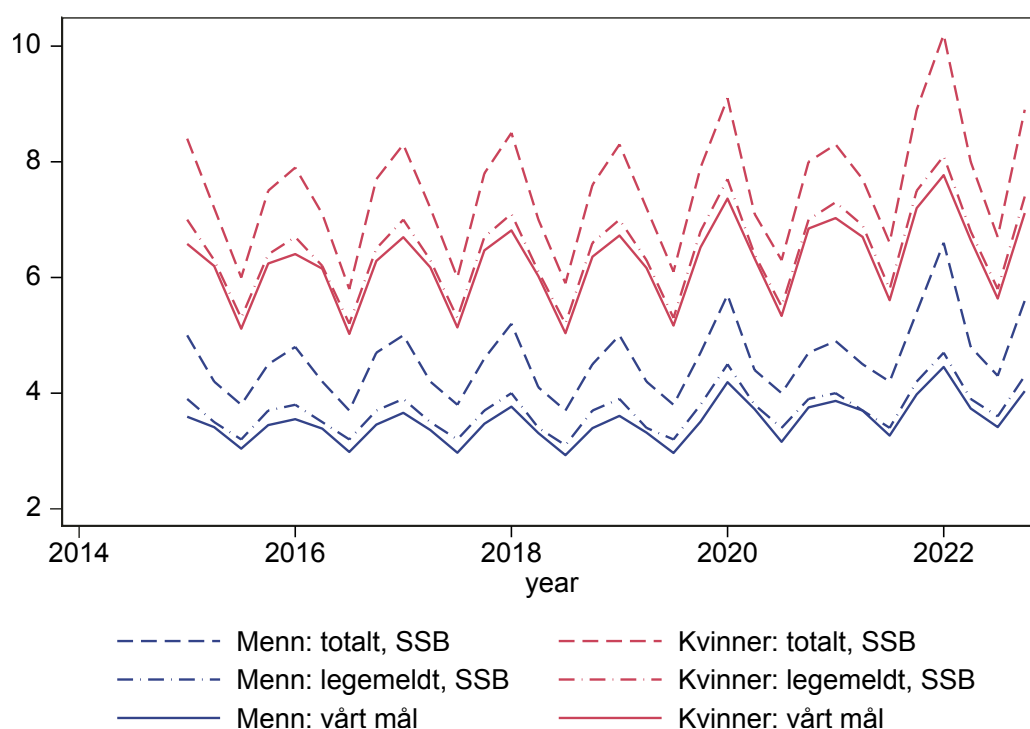
Forskjeller i sykefravær

I dette delkapittelet bruker vi kvartalsvise data om sykefravær fra og med 2015, basert på A-meldingen og sykemeldingsregisteret fra Nav. I motsetning til finanskrisen og oljepriskrisen var koronapandemien en helsekrise. Med andre ord kan koronapandemien ha hatt stor betydning ikke bare for det generelle sykefraværet, men også for kjønnsforskjeller og forskjeller mellom innvandrere og norskfødte i sykefravær.

For å illustrere forskjellene mellom vårt mål og offisiell statistikk, viser vi en sammenligning, separat for menn og kvinner, mellom vårt mål og SSBs offisielle sykefraværsstatistikk i figur 6-1. Det målet på sykefravær vi benytter, er nesten identisk med SSBs mål på legemeldt sykefravær, men det gir noe lavere sykefravær enn SSBs mål for totalt sykefravær. Dette målet gir uansett en god indikasjon på forskjellene og trendene i sykefravær mellom grupper og over tid.

Det er viktig å merke seg at sykefravær kun beregnes for individer som er registrert med et aktivt arbeidsforhold.

Figur 6-1. Vårt sykefraværmål sammenlignet med offisiell statistikk. Kvinner og menn, i prosent.

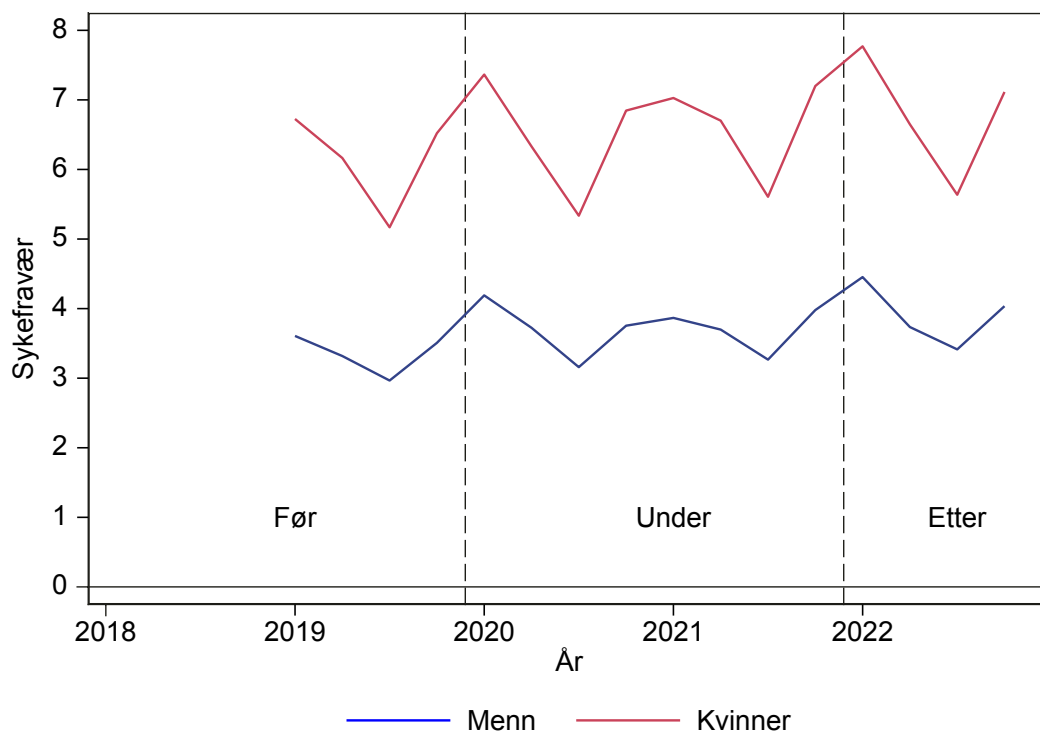

Vi begynner analysene med å vise utviklingen i sykefraværet før, under og etter koronapandemien, separat for kvinner og menn i figur 6-2 og separat for innvandrere og norskfødte i figur 6-3.

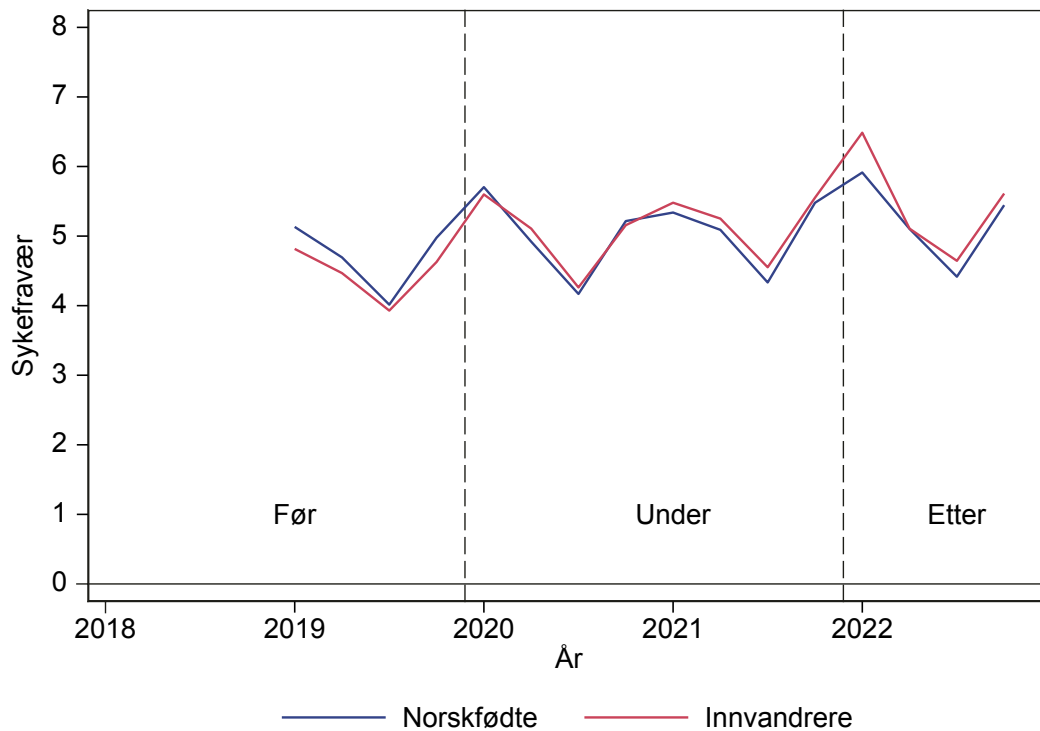
Vi ser først at kvinners gjennomsnittlige sykefravær generelt er klart høyere og klart mer preget av sesongvariasjon enn menns (figur 6-2). Samtidig følger sykefraværet tilsynelatende en temmelig parallell utvikling, og vi ser ikke klare tegn til særlig økt sykefravær blant kvinner eller menn under eller etter koronapandemien. Snarere ser det ut til at sykefraværstoppen som vanligvis kommer i første kvartal, var litt lavere for både kvinner og menn i 2021.

Når det gjelder innvandrere og norskfødte (figur 6-3), ser vi at det nesten ikke er noen forskjeller i disse gruppenes sykefravær, og at utviklingen et nesten identisk. Vi ser en svak tendens til at innvandreres sykefravær i gjennomsnitt var marginalt lavere enn sykefraværet blant norskfødte før pandemien, og marginalt høyere enn sykefraværet blant norskfødte etter pandemien. Disse forskjellene er imidlertid såpass små at de ikke bør vektlegges sterkt.

Figur 6-2. Koronapandemien: Kvartalsvis sykefravær blant kvinner og menn, 2019–2022, i prosent.

Figur 6-3. Koronapandemien: Kvartalsvis sykefravær blant innvandrere og norskfødte, 2019–2022, i prosent.

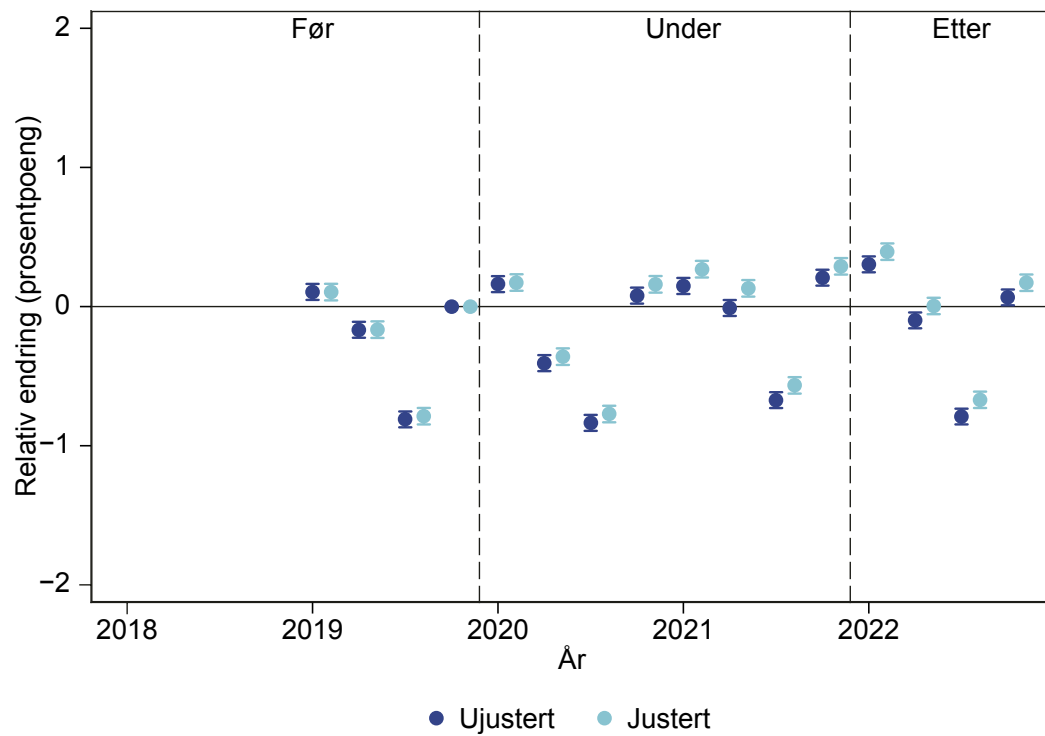

Sykefraværskjeller i koronapandemien

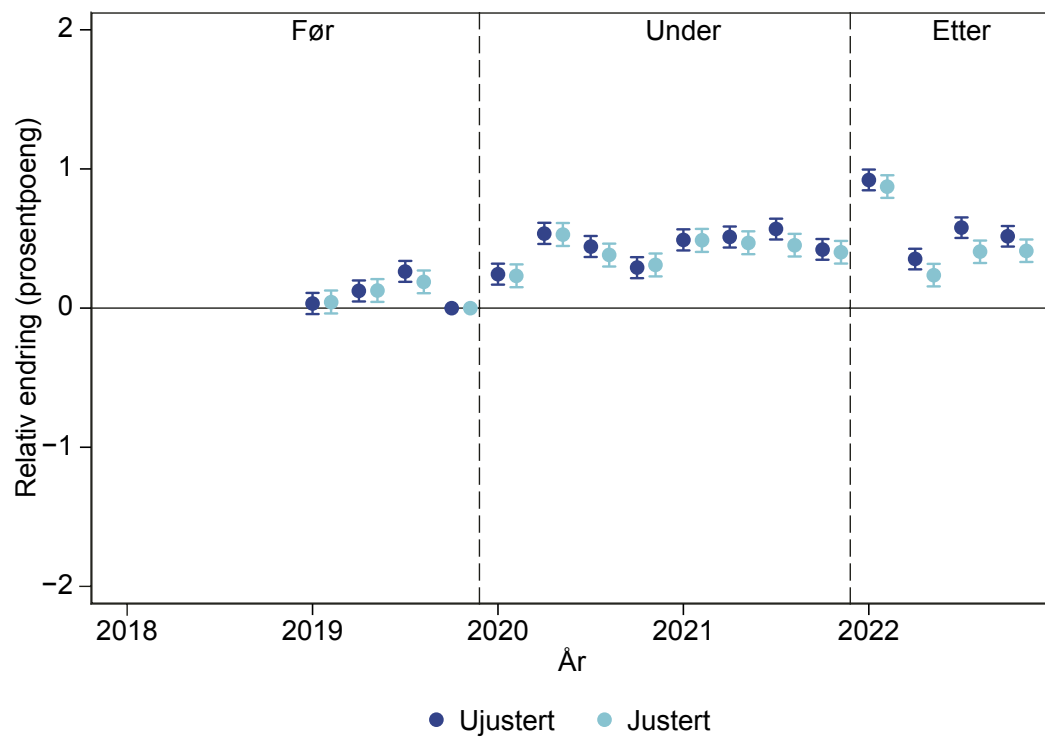
For å gi et inntrykk av de relative endringene i sykefraværet i tiden under og etter koronapandemien viser vi også her beskrivende modellresultater for kvinner relativt til menn, og for innvandrere relativt til norskfødte. For begge sammenligningene produserer modellene med kontrollvariabler (alder og utdanningsnivå) resultater som substansielt sett er nesten identiske med resultatene fra de ujusterte modellene. Begge er vist i figurene. Det er også verdt å merke seg at modellresultatene vist her, hvis man ser bort fra kontrollvariablene, i praksis bare viser forskjellen i gjennomsnitt mellom de to gruppene, år for år, fratrasket forskjellen som var i 4. kvartal i 2019, som vi bruker som referanseperiode. På grunn av sesongvariasjonen, som er sterkere for kvinner enn for menn, er det særlig generelle trender vi er interessert i å avdekke med disse analysene, snarere en midlertidige, sesongbaserte variasjoner.

I figur 6-4 viser vi resultatene for kvinner relativt til menn. Som figur 6-2 antydte, er det ingen tydelige tegn til at kjønnsforskjellene i sykefravær endret seg under eller etter pandemien. Kvinners sykefravær var litt lavere relativt til menns i andre kvartal av 2020 enn i de andre årene, men ellers ligger de kvartalsvise forskjellene på samme nivå gjennom hele perioden.

Figur 6-4. Koronapandemien: Endringer i sykefraværsforskjeller mellom kvinner og menn. Ujustert.

Figur 6-5. Koronapandemien: Endringer i sykefraværsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte. Ujustert.

Tilsvarende er endringene for innvandrere relativt til norskfødte, vist i figur 6-5, sammenfallende med mønsteret vi så i figur 6-3. Innvandrere har marginalt høyere sykefravær relativt til norskfødte etter pandemiutbruddet sammenlignet med før utbruddet, men endringene er små.

Samlet viser våre analyser av sykefravær gjennom koronapandemien relativt små endringer. Vi finner nesten ingen endringer i kjønnsforskjellene under og etter pandemien, men vi finner en svak endring i retning av litt høyere sykefravær blant innvandrere relativt til norskfødte, på omtrent et halvt prosentpoeng. Forskjellene mellom de to gruppene er imidlertid veldig små.

Oppsummering – sykefravær

Oppsummert finner vi ingen tydelige tegn til at koronapandemien har hatt betydelige konsekvenser for forskjeller i det legemeldte sykefraværet.

7 Arbeidstid og timelønn i økonomiske kriser

Vi gjennomgår analysene for arbeidstid og timelønn i samme kapittel fordi disse bygger på samme datagrunnlag, nemlig Aa-registeret og A-meldingen. Merk at disse analysene kun omfatter sysselsatte. Se ellers kapittel 2 for detaljer om utvalgsavgrensning i disse analysene.

Brudd i tidsseriene

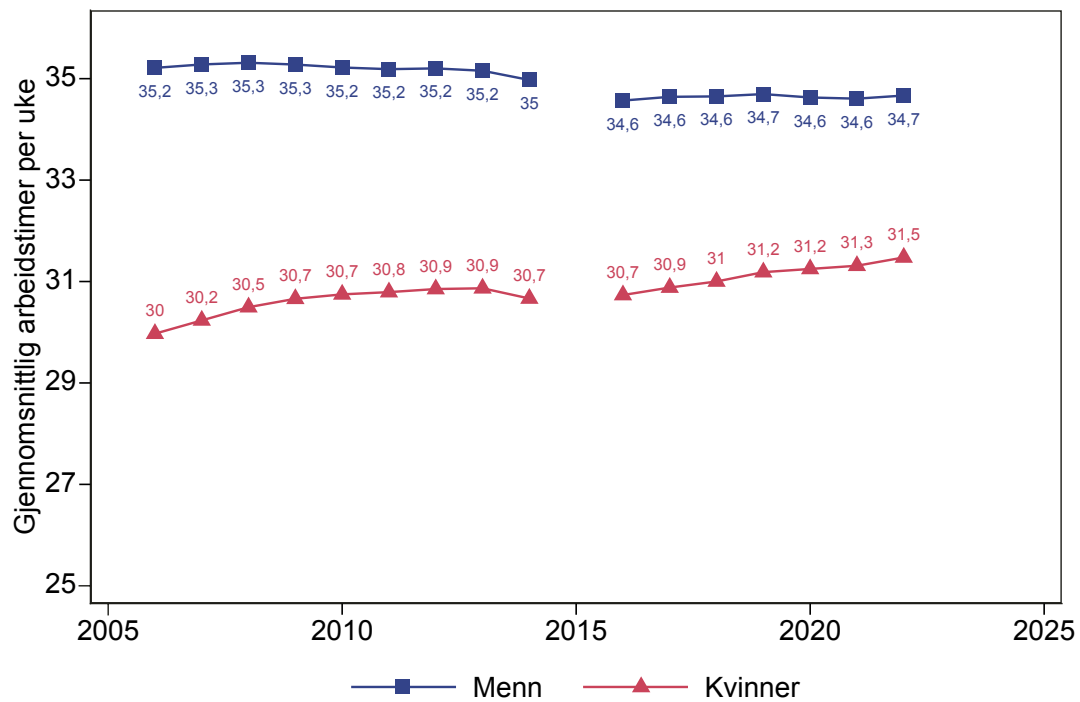
Det er viktig å merke seg at det er et brudd i tidsseriene ved 2015, som markerer overgangen fra Aa-registeret til A-meldingen. Tallene før og etter 2015 er derfor ikke direkte sammenlignbare. Tall fra 2015 er dessuten utelatt, da disse er urealistiske på grunn av mangler ved innrapporteringen til A-meldingen det første året, som medførte at SSB måtte imputere verdier for arbeidstid, dvs. sette inn verdier som er estimert ved hjelp av de observerte dataene, for et stort antall arbeidstakere. Upresise verdier for arbeidstid påvirker også beregningen av timelønn. På grunn av dette bruddet i tidsseriene viser vi her ikke resultater for oljepriskrisen som inntraff i 2014.

Utviklingen i arbeidstid

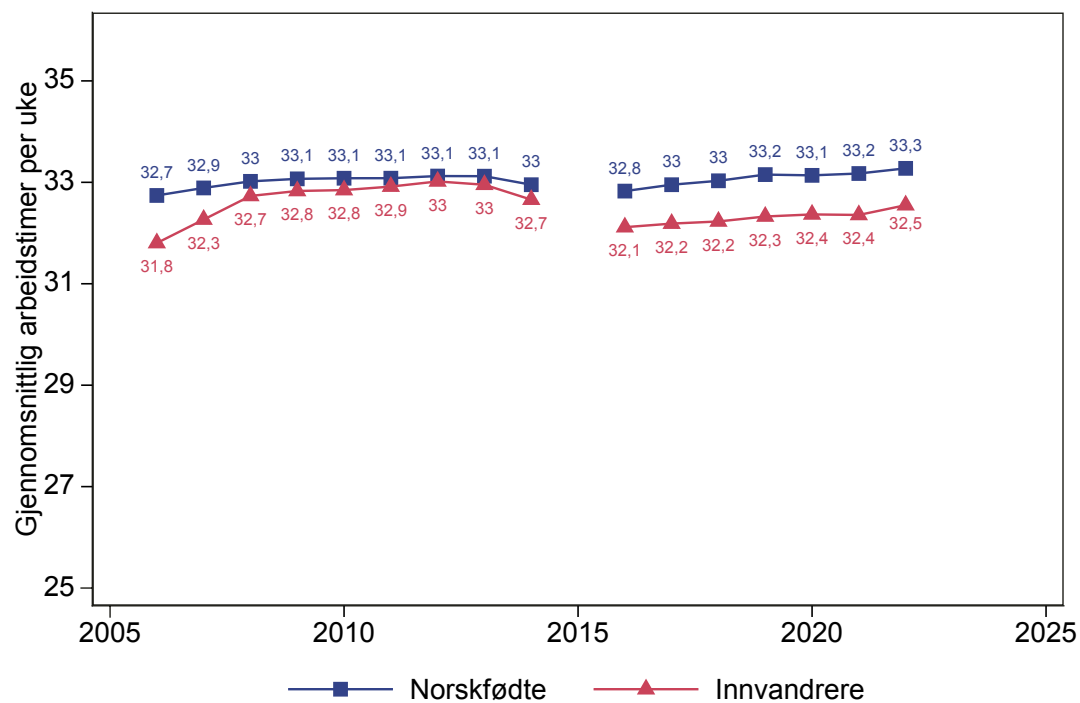
Først viser vi utviklingen i avtalt arbeidstid for perioden 2006–2022.

Når vi sammenligner menn og kvinner (figur 7-1), ser vi ikke overraskende at menns gjennomsnittlige arbeidstid er betydelig lengre enn kvinners. Dette skyldes i hovedsak at en større andel kvinner jobber deltid. Forskjellene blir imidlertid mindre over tid, ettersom kvinners gjennomsnittlige arbeidstid øker gradvis, mens mennenes arbeidstid er forholdsvis stabil (sett bort fra bruddet i tidsseriene). I siste del av perioden, etter 2015, reduseres forskjellen fra 3,9 til 3,2 timer i gjennomsnitt.

For innvandrere og norskfødte ser vi et ganske annet mønster (figur 7-2). For det første er forskjellene mellom innvandrere og norskfødte svært små sammenlignet med forskjellene mellom menn og kvinner. Vi ser også en lik gjennomsnittlig arbeidstid mellom innvandrere og norskfødte i årene mellom 2008 og 2014. Dette var en periode med høy arbeidsinnvandring i Norge. I tiden etter 2015 har den gjennomsnittlige arbeidstiden blant innvandrere i lønnet arbeid ligget noe lavere enn det tilsvarende tallet blant norskfødte, men forskjellene er relativt små – godt under én time i uka.

Figur 7-1. Gjennomsnittlig arbeidstid blant kvinner og menn, 2006–2022.

Kun personer i lønnet arbeid, Brudd i tidsserien i 2015 grunnet overgang til A-meldingen

Figur 7-2. Gjennomsnittlig sykefravær blant innvandrere og norskfødte, 2006–2022.

Kun personer i lønnet arbeid, Brudd i tidsserien i 2015 grunnet overgang til A-meldingen

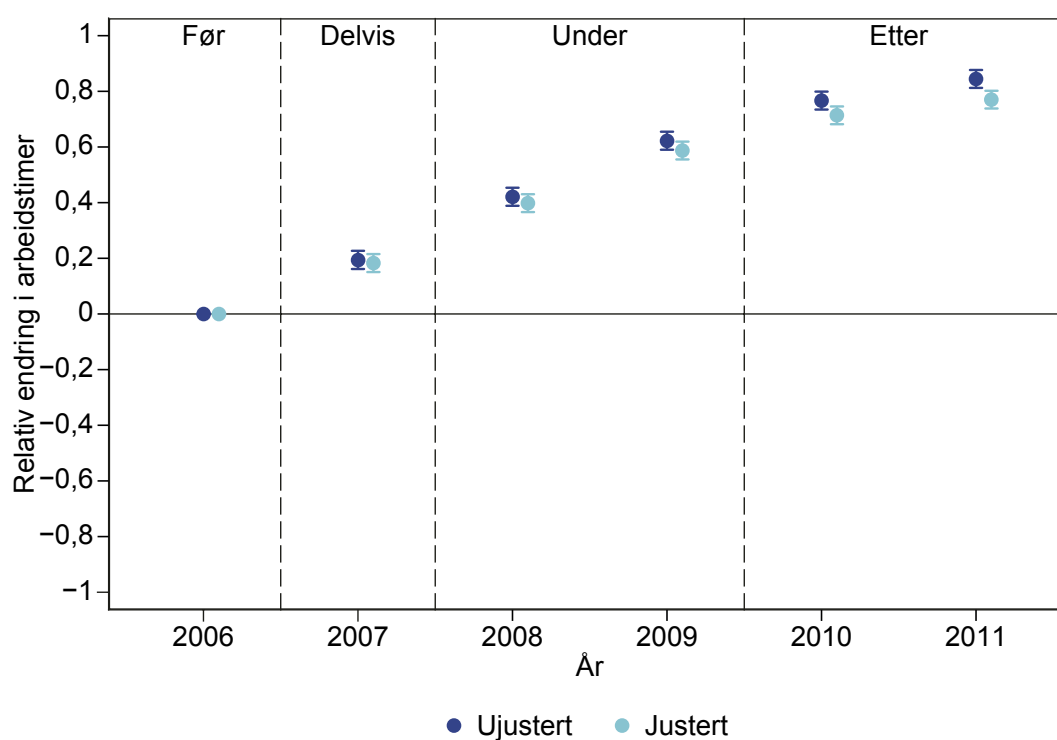
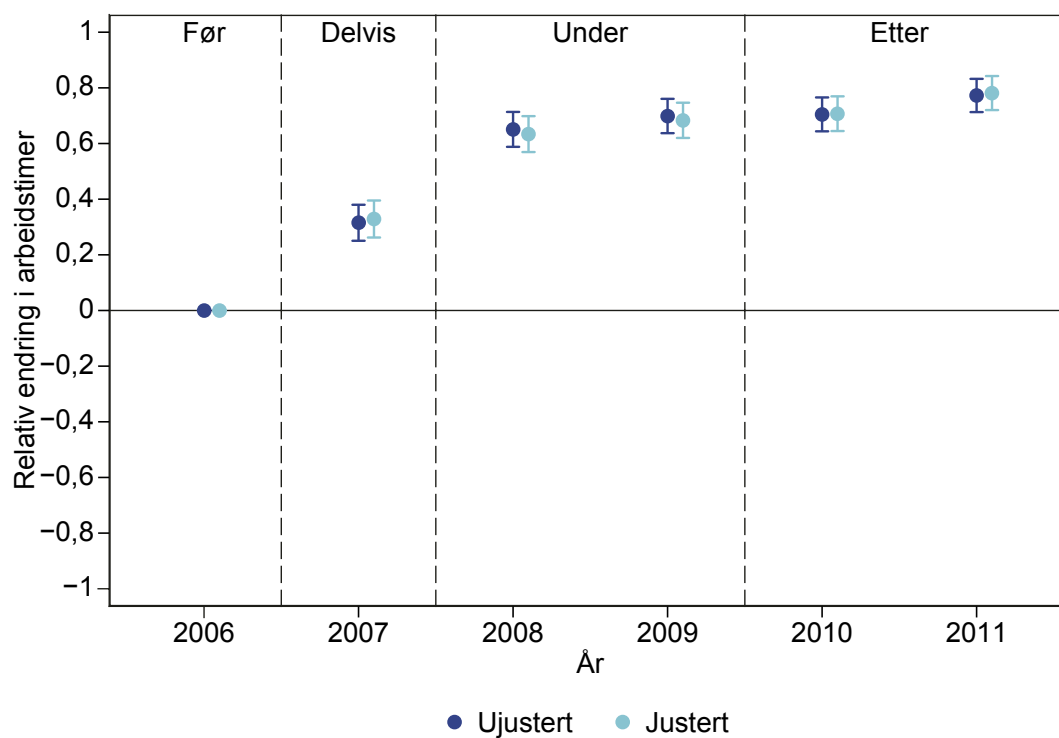
Kriser og arbeidstid

Figur 7-3 viser endringene i kjønnsforskjellene i arbeidstid under og etter finanskrisen relativt til før-perioden i 2006. Her ser vi at kvinners arbeidstid øker relativt til menns arbeidstid gjennom hele perioden. Figuren viser altså det samme mønsteret som vi så i figur 7-1. Modellen med justering for alder og utdanningsnivå, vist i grått, viser omtrent samme resultat som modellen uten slike justeringer, vist i svart. I løpet av perioden reduseres kjønnsforskjellen i arbeidstid med inntil 0,8 timer i uka.

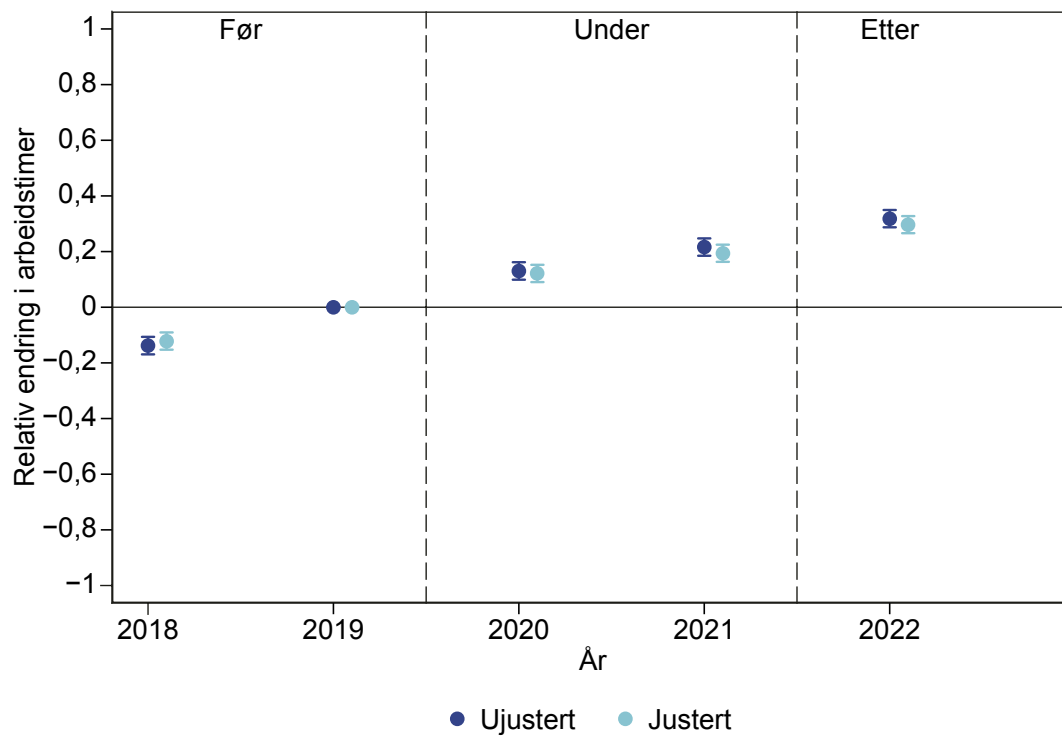
Når det gjelder endringene i arbeidstid for innvandrere relativt til norskfødte (figur 7-4), ser vi at innvandreres arbeidstid øker sammenlignet med norskfødte, særlig i de første årene. Deretter er forskjellen mer stabil. Det er samtidig viktig å huske på at dette var en periode med høy arbeidsinnvandring i kjølvannet av EU-utvidelsen i 2004, slik at denne endringen dels kan være drevet av en endret sammensetning av innvandrerbefolkningen, i den forstand at en høyere andel var arbeidsinnvandrere og en lavere andel var flyktninger, heller enn at endringene nødvendigvis skyldes finanskrisen.

I figur 7-5 viser vi relative endringer i arbeidstid for kvinner relativt til menn under og etter koronapandemien. Figuren viser både ujusterte forskjeller og forskjeller etter justering for alder og utdanningsnivå. Vi ser at arbeidstiden blant kvinner øker relativt til blant menn under og etter pandemien med rundt 0,3 timer. Samtidig er dette del av en trend som vi ser også før pandemien, og vikan ikke slå fast at endringene vi observerer, kan knyttes direkte til pandemi-utbruddet eller ettervirkningene av dette.

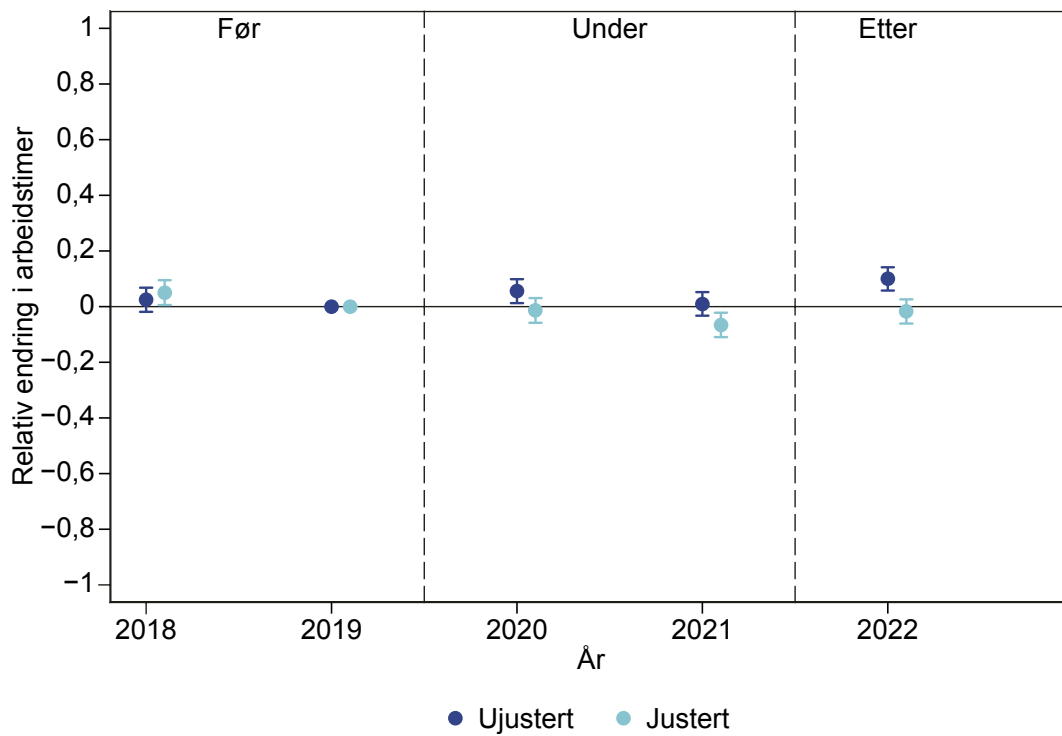
Når det gjelder innvandrere relativt til norskfødte (figur 7-6), finner vi en endring i samme størrelsesorden som når det gjelder kjønn. Forskjellene i arbeidstid mellom innvandrere og norskfødte krymper med rundt 0,1 timer. Denne endringen inntreffer imidlertid ikke før i 2022 og forsvinner når vi kontrollerer for alder og utdanningsnivå.

Figur 7-3. Finanskrisen: Endringer i arbeidstidsforskjeller mellom kvinner og menn.**Figur 7-4. Finanskrisen: Endringer i arbeidstidsforskjeller mellom Innvandrere og norskfødte.**

Figur 7-5. Koronapandemien: Endringer i arbeidstidsforskjeller mellom kvinner og menn.

Figur 7-6. Koronapandemien: Endringer i arbeidstidsforskjeller mellom Innvandrere og norskfødte.

Oppsummering – arbeidstid

Samlet sett finner vi en tydelig utjevning av forskjeller i arbeidstid både mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte under finanskrisen og en svakere tendens til utjevning i arbeidstidsforskjeller under og etter koronapandemien, på henholdsvis 0,3 og 0,2 timer. Samtidig er det ikke gitt at disse endringene er direkte knyttet til finanskrisen eller pandemien. For kvinners del drives trolig endringene av en langsiktig trend i retning lengre gjennomsnittlig arbeidstid blant kvinner. Endringene for innvandrere relativt til norskfødte kan drives av økt arbeidsinnvandring før og under finanskrisen, og under koronakrisen forsvinner de når vi tar høyde for sammensetningsforskjeller mellom gruppene med hensyn til alder og utdanning.

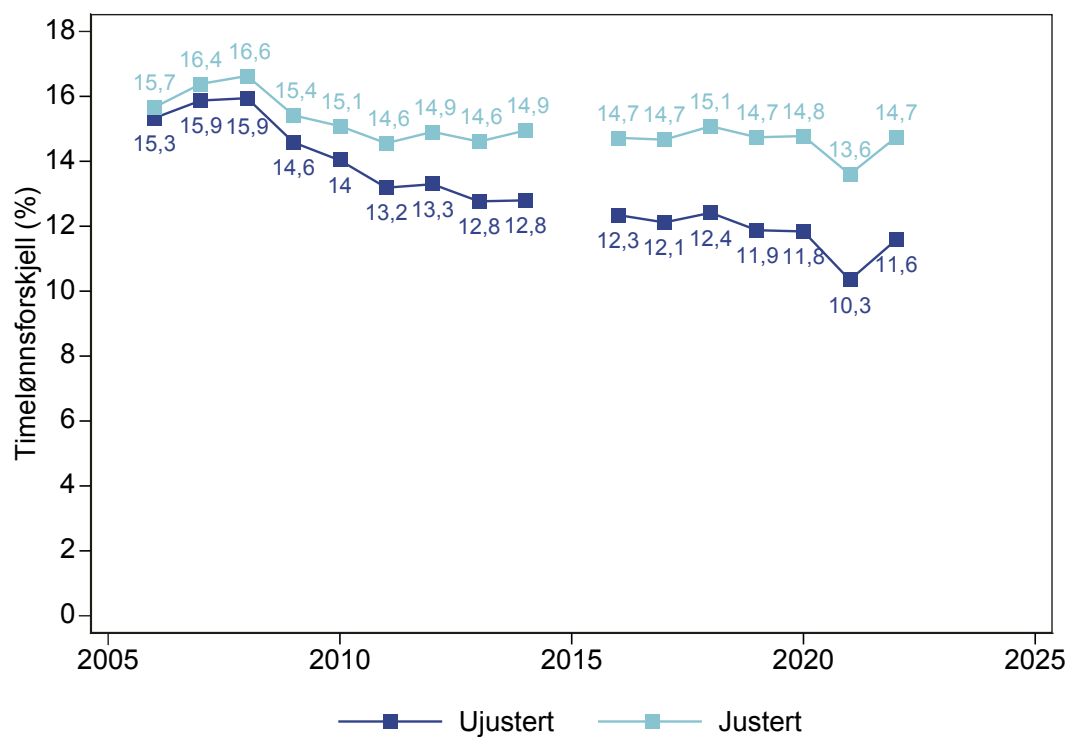
Utviklingen i lønnsforskjeller

Figur 7-7 viser forskjellen i timelønn mellom kvinner og menn fra 2006 til 2022, både ujustert og justert for alder og utdanningsnivå.

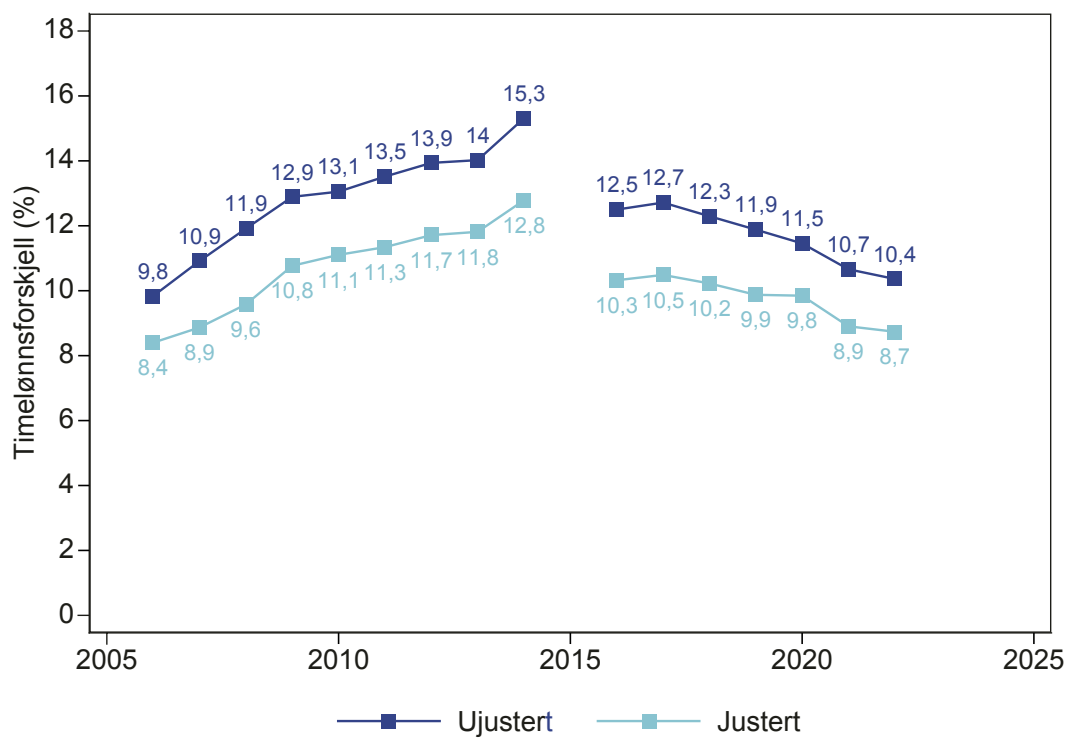
De ujusterte forskjellene viser en klar nedgang i lønnsforskjellene i perioden mellom 2008 og 2013. I perioden 2015–2022 har nedgangen vært klart svakere. Samtidig ser vi en kortvarig reduksjon i lønnsforskjellene i 2021, som muligens kan skyldes forhold knyttet til koronapandemien. Når vi ser på de justerte tallene, der vi kontrollerer for alder og utdanningsnivå, ser vi at lønnsforskjellene er større og nedgangen vesentlig mindre. Disse lønnsforskjellene, mellom jevnaldrende menn og kvinner med samme utdanningsnivå, har i praksis vært uendret fra 2011 til 2022, med kun små svingninger år for år. Dette kan tolkes som at kvinners utdanningsnivå har økt relativt til menns utdanningsnivå, slik at den gradvise utjevningen av lønnsforskjellene drives av kvinners høyere utdanning, ikke av en utjevning av lønnsforskjeller mellom kvinner og menn med like lang utdanning.

Lønnsforskjellene etter innvandrerbakgrunn er vist i figur 7-8 og følger et ganske annerledes mønster. Her ser vi en kontinuerlig økning i lønnsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte fra 2006 til 2014 og en nedgang i lønnsforskjellene i perioden 2016 til 2022. Lønnsforskjellene er mindre når vi tar høyde for forskjeller i alder og utdanning. Dette skyldes i hovedsak at voksne, sysselsatte innvandrere i gjennomsnitt er yngre enn den voksne, sysselsatte majoritetsbefolkningen (egne beregninger), og at yngre i gjennomsnitt har lavere lønn. Denne aldersforskjellen har blitt mindre de siste årene i perioden vår. Forskjeller i utdanning bidrar også litt til å gjøre den justerte forskjellen lavere enn den ujusterte, men dette har mindre betydning enn alder.

Figur 7-7. Forskjell i gjennomsnittlig timelønn mellom kvinner og menn, 2006–2022.

Figur 7-8. Forskjell i gjennomsnittlig timelønn mellom innvandrere og norskfødte, 2006–2022.

Kriser og lønnsforskjeller

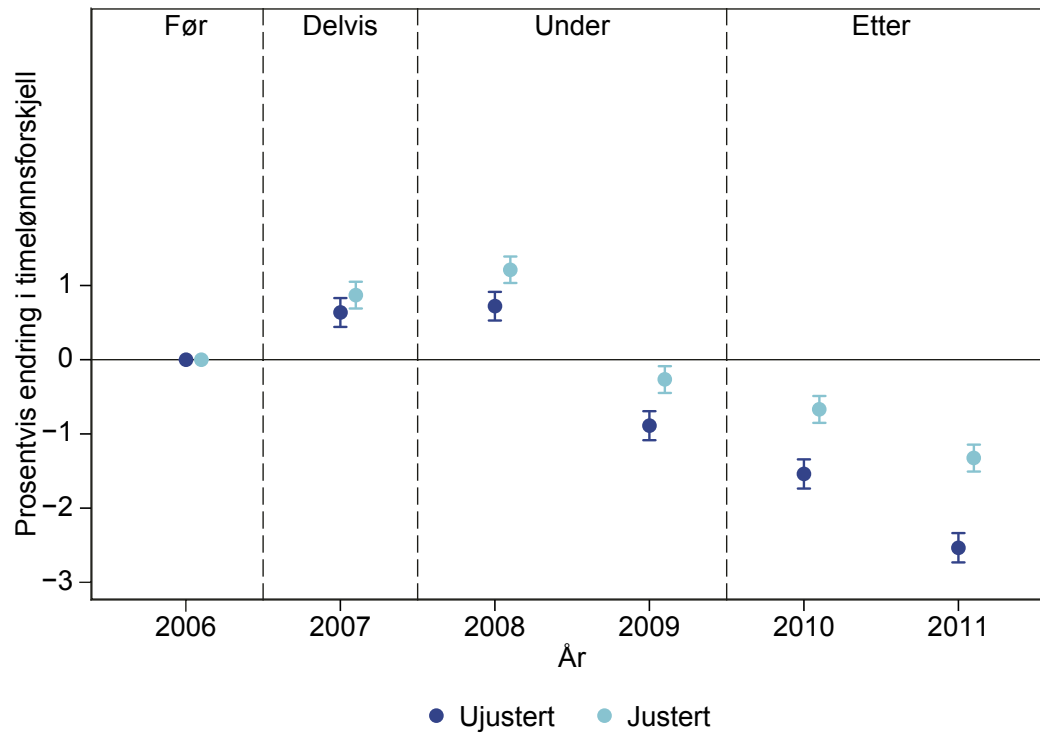
Figur 7-9 viser utviklingen i lønnsforskjellene mellom kvinner og menn før, under og etter finanskrisen. Vi ser at disse lønnsforskjellene økte de første årene i finanskrisen, for deretter å gå klart ned de påfølgende årene. Samlet var denne nedgangen på 2,5 prosent sammenlignet med året før finanskrisen. Som antydnet ovenfor er reduksjonen i lønnsforskjellene mindre når vi justerer for alder og utdanning.

Når det gjelder forskjellen mellom innvandrere og norskfødte, vist i figur 7-10, ser vi at disse forskjellene øker gjennom hele finanskriseperioden, med inntil 4 prosent. Økningen i lønnsforskjeller er særlig stor de første årene mellom 2006 og 2009. Når vi tar høyde for forskjeller i alder og utdanningsnivå, er økningen i lønnsforskjeller totalt omtrent ett prosentpoeng mindre.

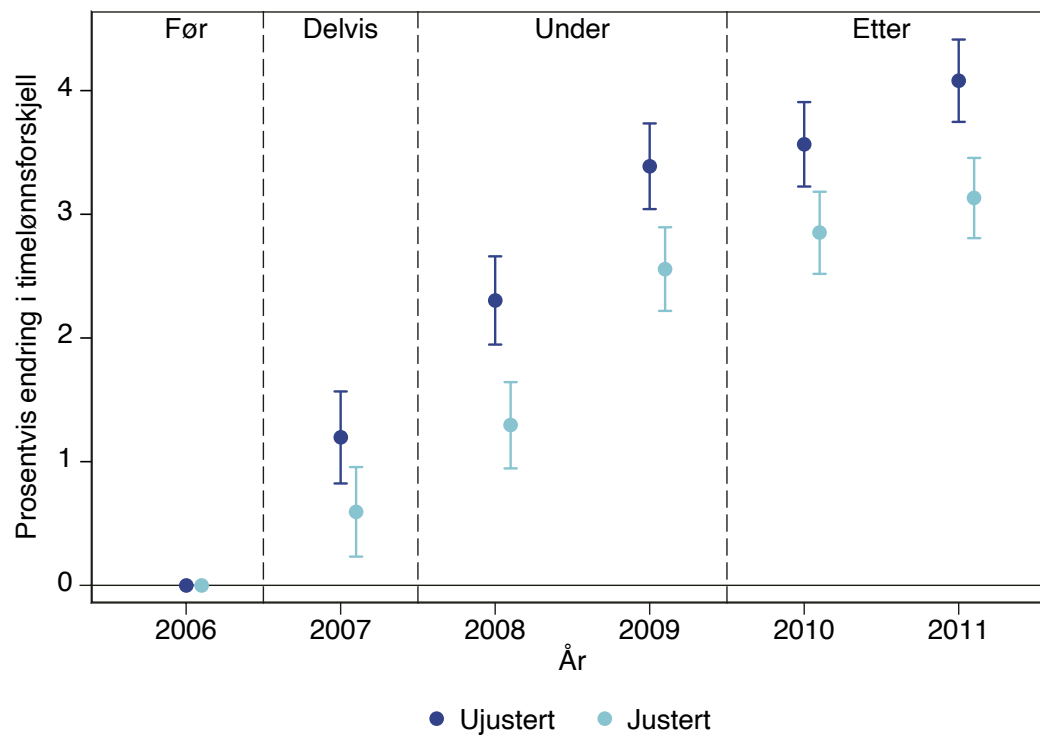
Når vi gjør tilsvarende analyser for koronapandemien (figur 7-11), ser vi et klart fall i lønnsforskjellene mellom sysselsatte kvinner og menn i 2021 på i underkant av to prosent. Denne endringen er imidlertid kortvarig, og i 2022 er lønnsforskjellene tilbake på omtrent samme nivå som før pandemien. Endringene er litt mindre når vi justerer for forskjeller i alder og utdanningsnivå.

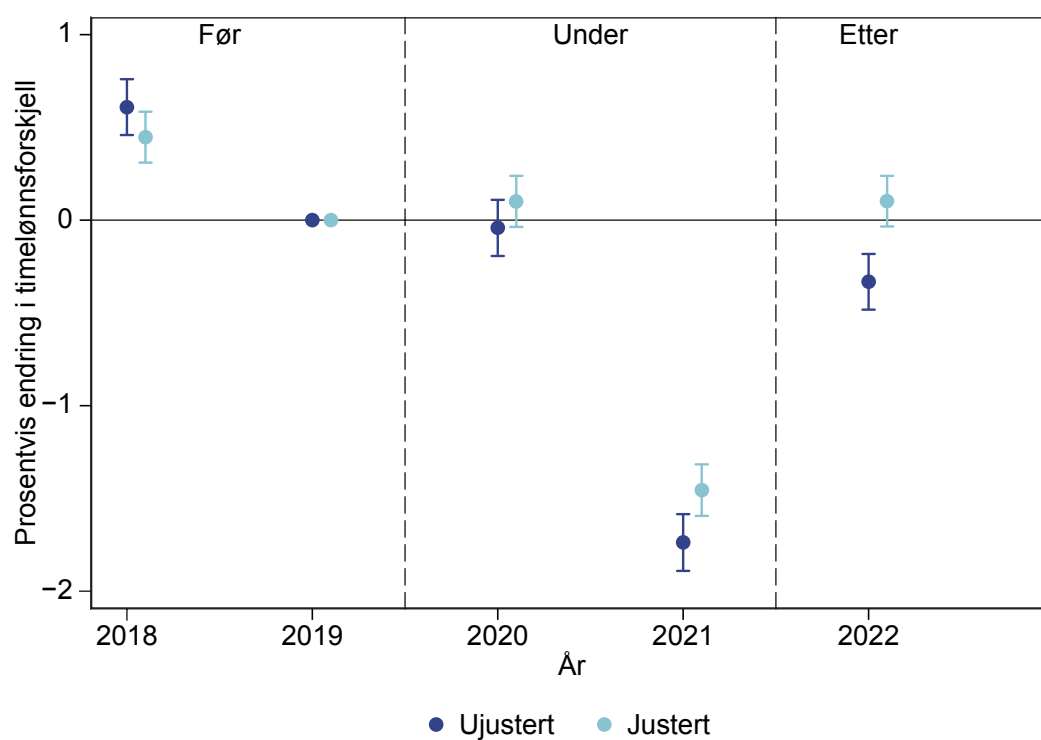
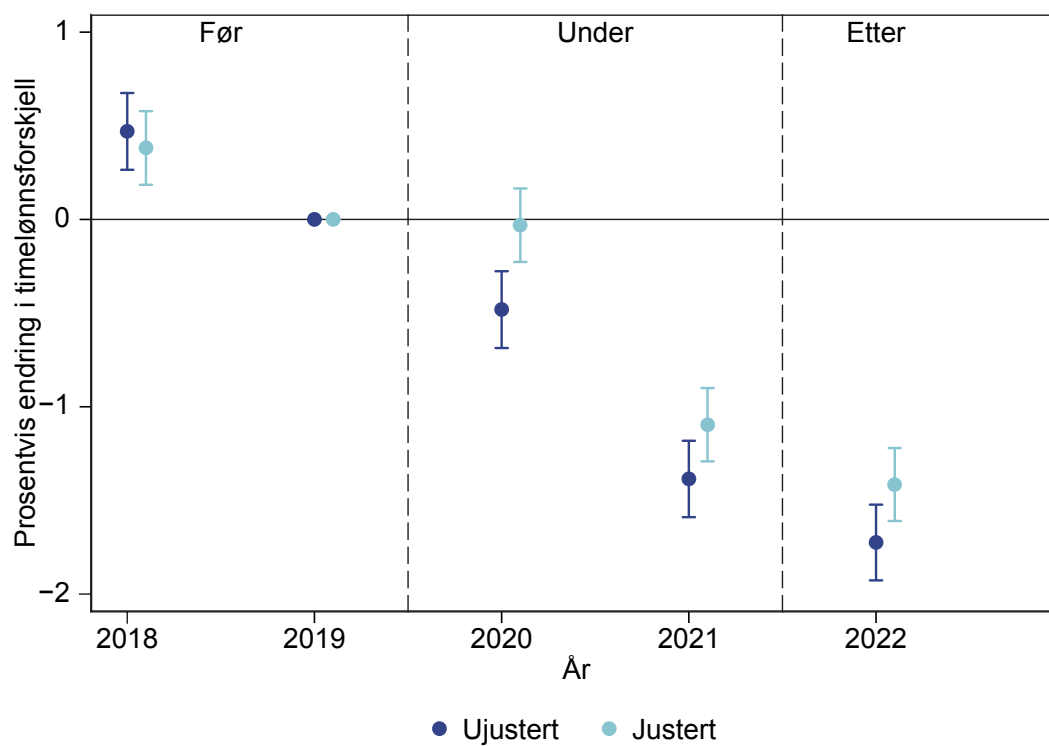
Mellom sysselsatte innvandrere og norskfødte ser vi derimot en tydelig reduksjon i lønnsforskjellene gjennom hele koronapandemien (figur 7-12), og forskjellene blir totalt litt under to prosentpoeng mindre i perioden fra 2019 til 2022. Også disse endringene er litt mindre etter justering for alder og utdanningsnivå. Samtidig viser før-perioden en nedadgående trend også før pandemien, slik at det er usikkert om nedgangen i lønnsforskjellene som vi observerer, kan tilskrives selve pandemien.

Figur 7-9. Finanskrisen: Endringer i lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

Figur 7-10. Finanskrisen: Endringer i lønnsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte.

Figur 7-11. Koronapandemien: Endringer i lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.**Figur 7-12. Koronapandemien: Endringer i lønnsforskjeller mellom innvandrere og norskfødte.**

Oppsummering – lønnsforskjeller

Analysene våre av lønnsforskjeller viser samlet sett en nedgang i lønnsforskjellene mellom kvinner og menn etter finanskrisen, en økning i lønnsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte etter finanskrisen, en kortvarig nedgang i lønnsforskjellene mellom kvinner og menn under koronapandemien og en nedgang i lønnsforskjellene mellom innvandrere og norskfødte etter koronapandemien. Det er vanskelig å vurdere om disse endringene skyldes generelle trender eller kan knyttes direkte til de aktuelle krisene, og i så fall i hvilken grad. Et unntak er lønnsforskjellene mellom kvinner og menn, der vi ser en markant nedgang i 2021 som vi tror kan knyttes til pandemien. Denne nedgangen i lønnsforskjeller er imidlertid kortvarig.

8 Oppsummering og konklusjoner

I denne rapporten har vi studert konsekvensene av koronapandemien for ulikheter mellom kvinner og menn og mellom innvandrere og norskfødte på en rekke ulike områder relatert til arbeidsmarkedet. Den overordnede konklusjonen fra disse analysene er at koronapandemien hadde relativt små og kortvarige konsekvenser for likestillingen på de fleste områder.

I mange tilfeller er det vanskelig for oss å si noe sikkert om eventuelle endringer i tiden rundt koronapandemien kan knyttes direkte til pandemien, eller om de skyldes andre faktorer. Dette gjelder særlig på områder der vi observerer tydelige trender over tid. Et tydelig eksempel på dette er timelønnsforskjellene etter innvandrerbakgrunn. Disse viser en klar nedgang gjennom hele perioden fra 2017 til 2022. Det kan godt tenkes at pandemiutbruddet i 2020 bidro til at denne utviklingen ble sterkere eller svakere enn den ellers ville vært, men dette er metodisk vanskelig å slå fast.

Samtidig ser vi i hovedsak – for eksempel når det gjelder forskjeller i inntekt og sykefravær – at endringene etter koronautbruddet var forholdsvis små. Dette innebærer i praksis at selv om pandemien hadde effekt på disse forskjellene, må disse effektene ha vært små. Dette ser vi særlig når vi sammenligner med andre, tidligere kriser, som finanskrisen, der endringene i kriseperioden var vesentlig større når det gjelder for eksempel forskjeller i inntekt.

I andre tilfeller finner vi tydelige, men kortvarige endringer under pandemien. Dette gjelder for eksempel lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. I noen tilfeller, som når det gjelder kjønnssegregering, er endringene vi finner både kortvarige og små.

Sammenligningene vi har gjort med tidligere kriser, er relevante fordi vi det er interessant å studere om konsekvensene av koronapandemien – en helsekrise som i stor grad rammet kvinnedominerte tjenesteytende næringer som hoteller, restauranter, frisører og kulturtilbud – var annerledes enn konsekvensene av mertypiske økonomiske kriser som finanskrisen og oljepriskrisen. Som vi har diskutert innledningsvis, rammer slike økonomiske kriser typisk menn hardere enn kvinner, fordi menn i større grad enn kvinner er sysselsatt i konjunkturfølsomme yrker og næringer i privat sektor. Dette innebærer i praksis at økonomiske kriser typisk jevner ut kjønnsforskjeller. Fordi menn i gjennomsnitt er sysselsatt i større grad og tjener mer enn kvinner, vil en typisk økonomisk krise, som rammer menn hardere, samtidig utjevne forskjellene mellom kvinner

og menn. På grunn av særegenhetene ved koronapandemien og hvilke næringer og yrker som ble rammet, er det grunn til å tro at denne krisen hadde en mindre utjevnnende virkning, eller til og med virket i motsatt retning.

Selv om det er gode grunner til å være varsom med å trekke for sterke konklusjoner basert på analysene våre, finner vi noen tydelige forskjeller mellom koronapandemien og tidligere, økonomiske kriser.

Våre analyser viser at andelen sysselsatte falt både for kvinner og menn i koronapandemien. Dette skiller seg fra øvrige kriser, der menn i størst grad har en reduksjon i sysselsettingsandel. Samtidig viser vi at dette i all hovedsak drives av at store deler av arbeidsmarkedet sto overfor et massivt fall i etterspørselen etter arbeidskraft – som for svært mange var midlertidig. Vi finner få tegn til en respons på tilbudssiden under pandemien i form av at flere trekker seg ut av arbeidsmarkedet. Dette funnet skiller seg delvis fra tidligere internasjonale funn, blant annet fra USA, der mange kvinner trakk seg ut av arbeidsmarkedet som følge av mangel på tilgang til barnetilsyn utenfor hjemmet i pandemien (Albanesi & Kim, 2021). I Norge var både skoler og barnehager åpne i store deler av pandemien, og til tross for at det var noen klare begrensninger i enkelte perioder, har nok dette, sammen med øvrige tiltak i samfunnet, bidratt til at også kvinner opprettholdt arbeidstilknytningen sin når de kunne.

For inntekt finner vi at utjevningen mellom kjønnene var klart mindre under pandemien enn under tidligere økonomiske kriser. Dette er i tråd med forventningene våre. Samtidig er det viktig å understreke at trenden mot en gradvis utjevning av inntektsforskjeller mellom kvinner og menn (med unntak av samlet inntekt) har gått noe saktere de siste årene – også før pandemien, slik at vi ikke med sikkerhet kan tilskrive den svake utjevningen til pandemiutbruddet.

Forskjellene mellom innvandrere og norskfødte viser et mer utydelig mønster, som er beskrevet i detalj i kapittel 4. Her ser vi imidlertid at der tidligere kriser ble fulgt av uendrede eller økte forskjeller mellom innvandrere og norskfødte, ble disse forskjellene noe redusert etter koronapandemien. Dette må imidlertid ses i sammenheng med endringer i sammensetningen av innvandrerbefolkningen i denne perioden.

Segregeringen i arbeidsmarkedet endret seg lite under pandemien. Vi finner en svært kortvarig og svært liten økning i kjønnssegregeringen og en reduksjon i segregeringen etter innvandrerbakgrunn de første to månedene etter pandemiutbruddet, men ellers ingen tydelige endringer. Med hensyn til kjønn ligner dette på mønstrene under finanskrisen og oljepriskrisen, der vi ikke finner noen tegn til tydelige endringer i segregeringen. De sterke trendene i retning av økt segregering etter innvandrerbakgrunn før og etter både finanskrisen og oljepriskrisen gjør det vanskelig å bruke disse krisene som sammenligningsgrunnlag. Vi finner

også at innvandrere har forholdsvis liten betydning for den samlede kjønns-segregeringen.

Ettersom koronapandemien var en helserelatert krise, har det vært særlig interessant å studere betydningen av denne for forskjeller i legemeldt sykefravær. På grunn av manglende data har vi ikke kunnet sammenligne dette med tall for tidligere kriser. Vi finner, noe overraskende, at koronapandemien ikke ser ut til å ha hatt stor betydning for kjønnsforskjellene i sykefravær, med unntak av en liten, kortvarig reduksjon i forskjellene i andre kvartal av 2020. Mellom innvandrere og norskfødte er det i praksis ikke forskjeller i sykefravær, men vi finner en marginal økning i innvandreres sykefravær relativt til norskfødtes sykefravær i løpet av pandemiperioden.

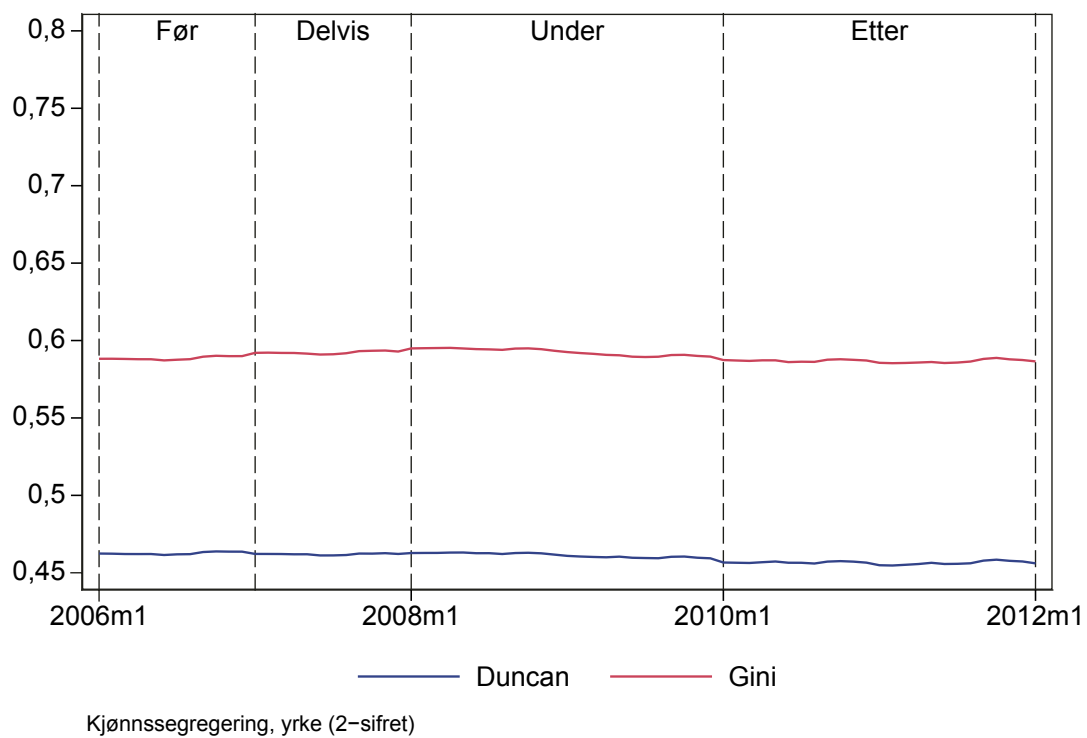
Når det gjelder forskjeller i arbeidstid, finner vi at disse ble klart utjevnet under finanskrisen – dette gjelder forskjeller etter både kjønn og innvandrerbakgrunn. Under koronakrisen ble kjønnsforskjellene i arbeidstid marginalt mindre, mens forskjellene etter innvandrerbakgrunn forble tilnærmet uendrede. Utjevningen i arbeidstid mellom kvinner og menn under koronakrisen var imidlertid del av en trend som begynte før pandemiutbruddet.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn ble midlertidig redusert under pandemien, men var raskt tilbake på nivået før utbruddet. Dette står i kontrast til finanskrisen, da vi så en tydeligere reduksjon i forskjellene. Lønnsforskjellene etter innvandrerbakgrunn ble redusert under pandemien, men dette ser ut til å være knyttet til en generell trend som har pågått siden rundt 2017.

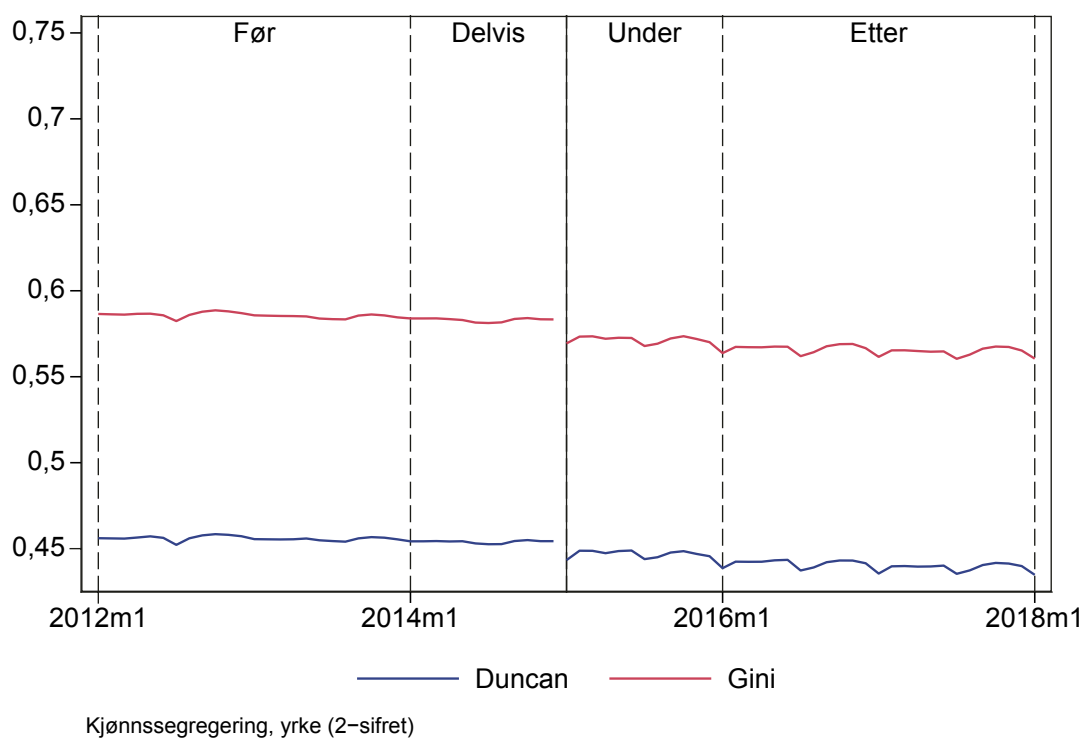
I denne rapporten har vi vist ulike utviklinger og trender for ulike grupper og arbeidsmarkedsindikatorer. Det totale bildet av koronapandemiens betydning for ulikheter og likestilling i arbeidsmarkedet er komplekst og sammensatt, med mange nyanser. Overordnet må konklusjonen fra denne rapporten allikevel være at vi ikke finner tydelige tegn til at koronapandemien hadde store og langvarige konsekvenser for forskjellene mellom kvinner og menn eller mellom innvandrere og norskfødte på arbeidsmarkedet.

Vedlegg

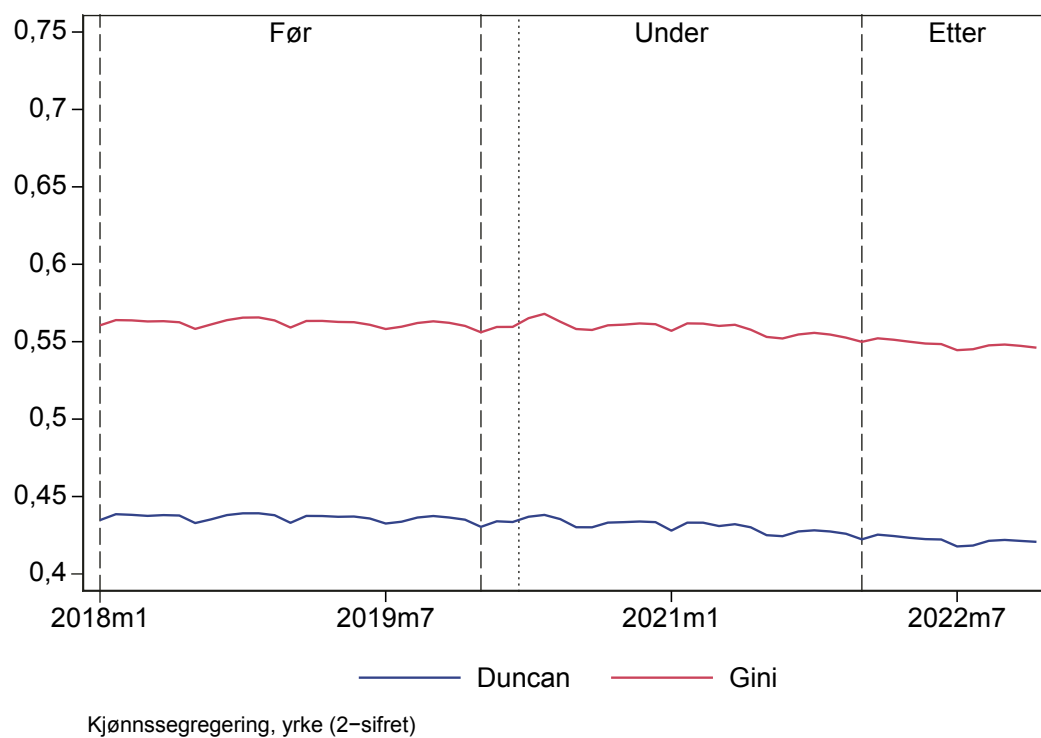
Figur A 1. Finanskrisen: Segregering etter kjønn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

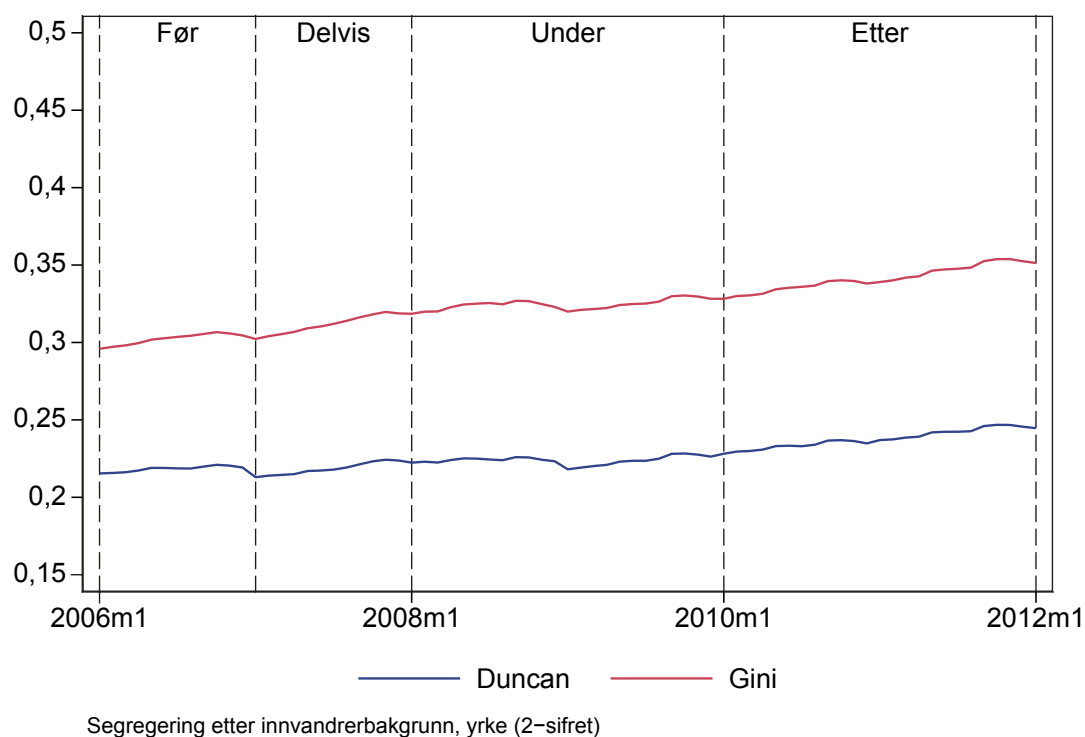
Figur A 2. Oljepriskrisen: Segregering etter kjønn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

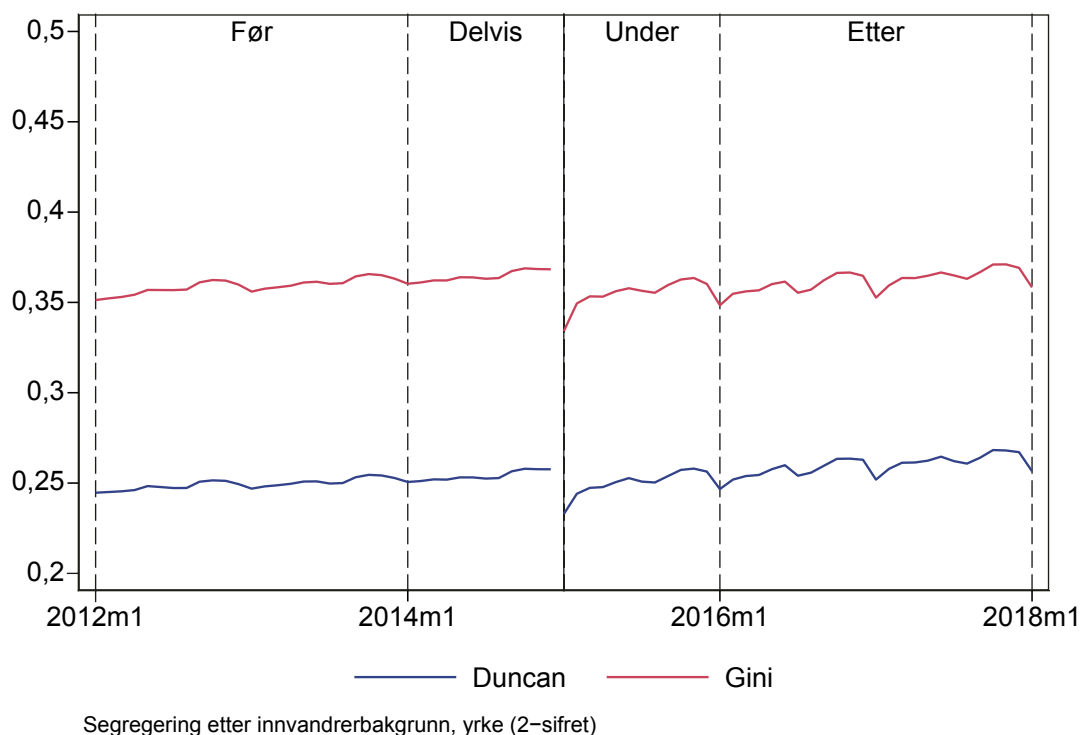
Figur A 3. Koronapandemien: Segregering etter kjønn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

Figur A 4. Finanskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

Figur A 5. Oljepriskrisen: Segregering etter innvandrerbakgrunn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

Figur A 6. Koronapandemien: Segregering etter innvandrerbakgrunn, 2-sifrede yrkeskoder. Segregeringsindekser.

Litteratur

- Albanesi, S. & Kim, J. (2021). Effects of the COVID-19 recession on the US labor market: Occupation, family, and gender. *Journal of Economic Perspectives*, 35(3), 3-24.
- Alon, T., Doepke, M., Olmstead-Rumsey, J. & Tertilt, M. (2020). *The impact of COVID-19 on gender equality*. National Bureau of economic research.
- Alstadsæter, A., Bratsberg, B., Markussen, S., Røed, K. & Raaum, O. (2022). Koronaedighetens sosiale gradient. *Magma*, 25(2).
- Barth, E., Dale-Olsen, H., Schone, P. & Ostbakken, K. M. (2021). *Chutes and ladders? Job opportunities for generation COVID*. IZA Discussion Papers.
- Barth, E., Dale-Olsen, H., Schøne, P. & Østbakken, K. M. (2022). Er arbeidsmarkedet blitt mindre stramt etter covid? *Magma*, 25(2).
- Bratsberg, B., Markussen, S., Røed, K., Raaum, O., Vigtel, T. & Eielsen, G. (2020). Hvem tar støyten? Arbeidsmarkedet under Korona-krisen. *Rapport Frischsenteret, NAV og SSB*, <https://www.frisch.uio.no/om-oss/Nyheter/pdf/rapportdagpengesoknader.pdf>.
- Dingel, J. I. & Neiman, B. (2020). How many jobs can be done at home? *Journal of Public economics*, 189, 104235.
- Fabrizio, M. S., Gomes, D. B. & Tavares, M. M. M. (2021). *Covid-19 she-cession: The employment penalty of taking care of young children*. International Monetary Fund.
- Filomena, M. (2024). Unemployment scarring effects: An overview and meta-analysis of empirical studies. *Italian Economic Journal*, 10(2), 459-518.
- Flor, L. S., Friedman, J., Spencer, C. N., Cagney, J., Arrieta, A., Herbert, M. E., . . . Patwardhan, V. (2022). Quantifying the effects of the COVID-19 pandemic on gender equality on health, social, and economic indicators: a comprehensive review of data from March, 2020, to September, 2021. *The Lancet*, 399(10344), 2381-2397.
- Gradín, C. (2014). Measuring Segregation using Stata: The two Group Case. *Artículo no publicado*.
- Guner, N., Kulikova, Y. A. & Valladares-Esteban, A. (2025). Does the added worker effect matter? *Review of Economic Dynamics*, 101271.
- Halrynjo, S. & Kitterød, R. H. (2023). *Likestilling hjemme og på jobb før og etter koronapandemien* (8277637950). (Rapport–, Issue. Institutt for samfunnsforskning.
- Hoen, M. F., Reisel, L., Rogne, A. F. & Salvanes, K. V. (2024). Ulik lønn for likt arbeid? Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, 2015–2022. *Rapport–Institutt for samfunnsforskning*.
- Hoynes, H., Miller, D. L. & Schaller, J. (2012). Who suffers during recessions? *Journal of Economic perspectives*, 26(3), 27-48.
- James, D. R. & Taeuber, K. E. (1985). Measures of segregation. *Sociological methodology*, 15, 1-32.
- Lundberg, S. (1985). The added worker effect. *Journal of Labor Economics*, 3(1, Part 1), 11-37.
- Milovanska-Farrington, S. (2021). The Effect of COVID-19 as an economic shock on the gender and ethnic gap in labour market outcomes. *Studies in microeconomics*, 9(2), 227-255.
- Mincer, J. (1962). Labor force participation of married women: A study of labor supply. I *Aspects of labor economics* (s. 63-105). Princeton University Press.

- Mongey, S., Pilossoph, L. & Weinberg, A. (2021). Which workers bear the burden of social distancing? *The Journal of Economic Inequality*, 19(3), 509-526.
- NOU 2021:6. (2021). *Myndighetenes håndtering av koronapandemien. Rapport fra Koronakommisjonen*. D. s.-o. serviceorganisasjon. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2021-6/id2844388/>
- Sletten, P., Ånestad, T. K. & Monsrud, M. (2020). *Store tjenestenæringer berørt av myndighetenes smittevernstiltak*. Statistisk Sentralbyrå. Hentet 23. april 2025 fra <https://www.ssb.no/varehandel-og-tjenesteyting/artikler-og-publikasjoner/store-tjenestenaeringer-berort-av-myndighetenes-smittevernstiltak>
- Teigen, M. & Østbakken, K. M. (2024). The Resilience of Gender Equality: How COVID-19 was gendered in Norway. I *The Routledge Companion to Gender and COVID-19* (s. 162-176). Routledge.

Alt blir bra?

Koronapandemiens konsekvenser for likestilling i arbeidslivet

Denne rapporten undersøker om koronapandemien påvirket ulikheter mellom kvinner og menn, og mellom innvandrere og norskfødte, på ulike områder i arbeidslivet.

Våre analyser viser at sysselsettingsandelen falt for både kvinner og menn under pandemien, i motsetning til tidligere kriser da menn var mest berørt. Dette skyldes hovedsakelig et midlertidig fall i etterspørselen etter arbeidskraft i store deler av arbeidsmarkedet.

Utjevningen av inntektsforskjeller mellom kvinner og menn gikk saktere under pandemien enn i tidligere kriser, men vi kan ikke med sikkerhet si at pandemien var årsaken. Forskjellene mellom innvandrere og norskfødte ble noe redusert, men dette henger sammen med endringer i sammensetningen av innvandrerbefolkningen.

Kjønnssegregeringen i arbeidsmarkedet var nær uendret gjennom pandemien, mens segregeringen etter innvandrerbakgrunn falt svakt de to første månedene etter pandemien. Utover dette var det små endringer i segregeringen i arbeidsmarkedet.

Pandemien ser ikke ut til å ha påvirket kjønnsforskjeller i sykefravær nevneverdig, bortsett fra en liten reduksjon i andre kvartal 2020. Mellom innvandrere og norskfødte er det i utgangspunktet få forskjeller i sykefravær, og vi finner kun en liten økning i innvandreres sykefravær relativt til norskfødte.

Forskjeller i arbeidstid ble klart mindre under finanskrisen etter både kjønn og innvandrerbakgrunn, men under pandemien ble kjønnsforskjellene bare marginalt mindre, mens forskjellene etter innvandrerbakgrunn forble uendret.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn ble midlertidig redusert under pandemien, men raskt gjenopprettet. Lønnsforskjellene etter innvandrerbakgrunn ble redusert under pandemien, men dette ser ut til å være del av en lengre trend siden 2017.

Samlet finner vi ikke at pandemien hadde store konsekvenser for likestilling i arbeidslivet.